

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський державний технічний університет
(ДДТУ)

АНГЛІЙСЬКА МОВА:
СУЧАСНІ КОНТЕКСТИ ПЕРЕКЛАДУ

Навчальний посібник

Кам'янське
«ДДТУ»
2025

УДК 811.111'25(075.8)

A64

Колектив авторів:

**М. В. Романюха, З. Ю. Воронова, Н. М. Валуєва,
Н. В. Кузьменко, В. В. Володюшина**

Рецензенти:

Олена Ільєнко

доктор педагогічних наук, професор кафедри іноземної філології та перекладу Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Олена Конопелькіна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології Дніпровського національного університету ім. О. Гончара

Аліна Сайк

кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології та мовної комунікації НТУ «Дніпровська політехніка»

Рекомендовано до друку Вченою радою

Дніпровського державного технічного університету (протокол № 2 від 27.02.2025 р.)

A64 Англійська мова: сучасні контексти перекладу : навчальний посібник / М. В. Романюха, З. Ю. Воронова, Н. М. Валуєва та інші. — Кам'янське: ДДТУ, 2025. – 150 с.

ISBN 978-966-175-261-9

Навчальний посібник «Англійська мова: сучасні контексти перекладу» є практикумом з письмового та усного перекладу (англо-українська мовна пара) і призначено для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти старших курсів перекладацьких освітньо-професійних програм. Посібник призначено для розвитку умінь та навичок усного та письмового перекладу, передперекладацького аналізу тексту, розширення фонових знань, застосування лексико-семантичних, структурно-синтаксичних трансформацій, врахування контекстуальних викликів перекладацької роботи.

УДК 811.111'25(075.8)

ISBN 978-966-175-261-9

© М. В. Романюха, З. Ю. Воронова,
Н. М. Валуєва та ін., 2025
© ДДТУ, 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА		4
TOPIC I	EDUCATION and LEARNING.....	6
TOPIC II	LIFESTYLE.....	22
TOPIC III	HEALTHCARE.....	41
TOPIC IV	CLIMATE CHANGE and ENVIRONMENTAL PROTECTION.....	76
TOPIC V	AGRICULTURE.....	98
TOPIC VI	CURRENT GLOBAL CHALLENGES.....	119
БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК		146

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник представляє собою практикум з письмового та усного перекладу (у парі «англійська-українська» мови). Посібник розроблено відповідно до робочої програми з дисципліни «Практики письмового та усного перекладу» для першого (бакалаврського) рівня четвертого року навчання. Завданнями курсу є удосконалення навичок практичної перекладацької діяльності здобувачів з опорою на спеціальну термінологію перекладознавчої науки.

Посібник складається з шести актуальних тем сьогодення: EDUCATION AND LEARNING, LIFESTYLE, HEALTHCARE, CLIMATE CHANGE AND ENVIRONMENTAL PROTECTION, AGRICULTURE, CURRENT GLOBAL CHALLENGES. Представлені теми містять автентичний текст для перекладу, якому передуює тематичний вокабуляр з вправами для його актуалізації, перелік питань для передперекладацького аналізу, блоки вправ на лексико-семантичний та структурно-синтаксичний аналіз, тексти для тренування навичок письмового перекладу, усного перекладу з аркуша та тексти для розвитку навичок реферування.

Ефективність пізнавальної діяльності здобувачів освіти під час аудиторних занять та самостійної роботи забезпечується завдяки таким ключовим факторам, як доступність, точність і ясність термінологічного апарату посібника, чіткість дидактичних інструкцій до завдань, а також циклічний принцип структуризації навчального матеріалу в межах кожної з тем.

Використання автентичних англомовних текстів у представленому виданні є критично важливим, оскільки дозволяє занурити здобувачів у реалістичний мовний контекст. Підібрані тексти відповідають таким жанровим різновидам публіцистичного тексту як новинна, інформаційно-аналітична, науково-популярна, енциклопедична стаття. Тексти містять комплекс перекладацьких проблем, як-от: ідіоматичні вирази, культурні посилання, образність і метафорику, специфічну термінологію, синтаксичні конструкції, які є невід’ємними складовими сучасної англомовної публіцистики. Це забезпечує початківцям-перекладачам можливість розвивати не тільки лексико-граматичні вміння, а й формувати інтуїтивне розуміння мовних тонкощів, інтерпретувати підтексти та імпліцитні значення, а також вдосконалювати стратегії вирішення типових труднощів, що виникають при роботі з автентичними матеріалами різного жанру (офіційні документи, художня література, публіцистика, технічні описи). Таким чином, здобувачі отримують практичний досвід, необхідний для становлення кваліфікованого перекладача, здатного виконувати різноманітні перекладацькі завдання.

Колектив авторів висловлює глибоку вдячність рецензентам представленого посібника: доктору педагогічних наук, професору Олені Ільєнко, кандидату філологічних наук, доценту Олені Конопелькіній, кандидату філологічних наук, доценту Аліні Саїк за їхні цінні зауваження, конструктивні пропозиції та фахові поради.

Автори будуть вдячні за пропозиції чи зауваження щодо змісту, структури чи будь-яких інших аспектів. Ваші відгуки допоможуть нам удосконалити матеріали та зробити посібник ще кориснішим для майбутніх поколінь перекладачів.

TOPIC I. EDUCATION AND LEARNING

Learn the vocabulary:

shifting economic landscapes – зміна економічних ландшафтів	problem-solving – вирішення проблеми
fusion of digital world – злиття цифрового світу	project-based learning – проектне навчання
navigate – орієнтуватись	real-world – практичний
foster – створити	to reshape industries – змінювати галузі
a set of core competencies – набір основних компетенцій	proficiency – вміння, майстерність
continuous learning – безперервне навчання	to assess – оцінювати
self-directed learning – самостійне навчання	to drive innovation – впроваджувати інновації
apprenticeship – стажування	lifelong pursuit – багаторічний пошук
to thrive - розвиватись	soft skills – особисті якості
to encourage flexibility – сприяти гнучкості	to face – зіткнутись з

Practice using the topic vocabulary. Fill in the blanks with the appropriate word from the box:

1. Educators play a key role in helping students _____ misinformation and develop critical media literacy skills.
2. Project-based learning _____ critical thinking and problem-solving skills.
3. Many countries integrate _____ programs into their education systems to bridge the gap between school and employment.
4. Universities _____ applicant qualifications through grades, essays and extracurricular activities.
5. For many students, learning is a _____, driven by curiosity and the desire to continually expand their knowledge.
6. To foster creativity, educators should _____ in thinking, helping students adapt to new challenges and perspectives.
7. Standardized tests often measure students _____ in core subjects like reading and science.

Передперекладацький аналіз тексту:

1. Визначте тип тексту (інформаційний, інформаційно-аналітичний, суспільно-політичний, художній).
2. Яку інформацію намагається донести автор? (поінформувати/описати предметну область /викликати бажане емоційне ставлення до переданої інформації / спонукати до якихось конкретних дій / викликати певну реакцію тощо).
3. Чи є у тексті багатозначні дієслова / іменники / прикметники? Запропонуйте свої перекладацькі відповідники до них.
4. Як би ви оцінили граматичну складність цього тексту (синтаксичні конструкції, емпатичні звороти, неособові форми дієслова, приміром, Infinitive, Gerund, Participle I, Participle II тощо).

TEXT A

THE FUTURE OF WORK: PREPARING STUDENTS FOR JOBS THAT DON'T YET EXIST

In an era marked by rapid technological advancements and **shifting economic landscapes**, the future of work is both an exciting and daunting frontier. As we stand on the cusp of the Fourth Industrial Revolution, characterized by **the fusion of digital, biological, and physical worlds**, the jobs of tomorrow are likely to be vastly different from those of today. This unprecedented transformation begs a crucial question: how can educators prepare students for jobs that don't yet exist?

The key to navigating this uncertain future lies not in attempting to predict the unpredictable but in **fostering** a set of core competencies that transcend specific job roles. Adaptability, technology literacy, and a **commitment to continuous learning** emerge as the pillars upon which future-ready education must be built.

Adaptability: The New Constant

In a world where change is the only constant, adaptability becomes an indispensable skill. Educators must cultivate an environment **that encourages flexibility**, creative **problem-solving**,

and resilience. This involves moving away from rote memorization and standardized testing towards **project-based learning**, collaborative **problem-solving tasks**, and **real-world** challenges that mimic the unpredictability of the job market. By embracing failure as a learning opportunity and encouraging experimentation, students can develop the agility needed to navigate future career paths that may require them to pivot multiple times throughout their lives.

Technology Literacy: The Language of the Future

As technology continues **to reshape industries**, from artificial intelligence and robotics to renewable energy and biotechnology, technology literacy becomes as fundamental as reading and writing. However, teaching technology literacy goes beyond mere **proficiency** in using tools; it encompasses understanding the principles underlying emerging technologies, ethical considerations, and the ability to critically **assess** and integrate technology into various aspects of work and life. Schools must integrate digital skills across the curriculum, ensuring students are not only consumers of technology but also creators, equipped **to drive innovation**.

Continuous Learning: The Lifelong Pursuit

The concept of education as a finite phase preceding a long career is becoming obsolete. The future workforce must **embrace** continuous learning as a lifelong endeavor to remain relevant. This requires a shift in **mindset**, both within educational institutions and among students, to view learning as a flexible, ongoing process that extends beyond formal education. Incorporating **self-directed learning** projects, **exposure** to online courses and platforms, and opportunities for micro-credentialing can instill the habit of continuous skill acquisition.

Interdisciplinary Approaches and Soft Skills

Preparing for jobs that don't yet exist also means transcending traditional disciplinary boundaries. The complex problems of tomorrow will require holistic solutions that draw upon a diverse range of disciplines. Education systems should foster interdisciplinary

learning, encouraging students to make connections between fields and apply knowledge in innovative ways. Equally important are the soft skills—communication, teamwork, empathy, and leadership—that will remain crucial in any future job landscape dominated by automation and artificial intelligence.

Collaboration Between Education and Industry

Finally, forging stronger connections between educational institutions and the industry can provide valuable insights into emerging trends and skills demands. Partnerships for internships, apprenticeships, and project-based learning can offer students a glimpse into the future of work, ensuring that the education they receive is aligned with the evolving needs of the workforce.

As we venture into the unknown territories of future employment, the role of education is not to prepare students for specific jobs but to equip them with the skills, mindset, and adaptability to thrive in a world of continuous change. By focusing on adaptability, technology literacy, and lifelong learning, educators can empower students to face the future with confidence, curiosity, and the resilience to shape their own paths in the ever-evolving landscape of work.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ І СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(1) Polysemy. Робота з багатозначністю (варіантні/множинні й okazіonalʹnі відповідники).

1. Розглянемо семантичний об'єм іменника та дієслова **shift** зі словника Cambridge dictionary.

2. Підготуйтеся до перекладу виділених проблемних одиниць.

3. Перекладіть речення у правій колонці, спираючись на наведені значення виділеного слова.

Study the scope of meaning	Practice
1. <i>(n.) a change in teaching methods or educational approaches.</i>	1. There is a growing shift toward project-based learning to foster critical thinking.

2. <i>a group of people who work or occupy themselves in turn with other groups.</i> 3. <i>to get rid of something unwanted or to sell something.</i> 4. <i>to transfer responsibilities.</i> 5. (idiom) <i>shift yourself – to hurry to do the job as quickly as possible.</i>	2. The tutoring center assigns volunteers to shifts, allowing different students to receive help throughout the day. 3. Students shifted their old textbooks by donating them to the library. 4. Teachers often shift paperwork tasks to teaching assistants to focus on instruction. 5. Come on, there is work to be done – shift yourself.
---	--

4. Дослідіть семантичний об'єм дієслів. У якому значенні вони вжиті у наступних реченнях? Зверніться до перекладного словника та підберіть українські варіантні відповідники для наступних виділених одиниць:

TO EMERGE

1. A notification *emerged* on the screen as students logged in.
2. New findings about dyslexia *emerged* from the brain study.
3. Quiet learners often *emerge* as leaders in project-based settings.

TO CHALLENGE

1. Our teacher *challenged* us to participate in the research.
2. Children *challenge* their parents' authority far more nowadays than they did in the past.
3. People are just looking for jobs that will *challenge* and inspire them.

TO DRIVE

1. Her competitive nature *drives* her to score top marks in every exam.
2. Technology *is driving* changes in modern teaching methods.
3. Some parents *drive* their children too hard, leading to burnout.

TO EMBRACE

1. Schools must *embrace* digital learning tools to keep up with modern education.

2. Many universities *are embracing* inclusive education for students with disabilities.

3. She *embraced* the chance to study abroad, knowing it would broaden her horizons.

(2) Provide definitions. Instruction: for each word or word combination find a proper generalizing word like in example.

EXAMPLE: A set of core competencies – represent the critical learning outcomes that students are expected to master by the end of a course or grade level.

Continuous learning is

Lifelong pursuit is

Self-directed learning is

Soft skills

Project-based learning is

To drive innovation

(3) Practise using dependent prepositions:

stand on	prepare for	key to	move away	go beyond	drive
upon	align with	equip with	focus on		

1. Parents play a key role in preparing their children ____ school by fostering early literacy skills.

2. Her research stands ____ the findings of previous studies in cognitive psychology.

3. The key academic success often lies in effective time management.

4. Universities are moving ____ from standardized testing to focus ____ holistic admissions.

5. Online learning platforms now go ____ videos, offering interactive simulations and AI tutors.

6. The new curriculum drives ____ foundational literacy skills to advance critical thinking.

7. Her lesson plans align ____ the school's mission to promote inclusive learning.

8. Universities aim to equip graduates _____ both academic and soft skills for career success.

(4) Predict the continuation of these sentences about modern ways of education:

1. Flipped classrooms allow students
2. Project-based learning prepares students for
3. Lifelong learning is
4. Preparing students for the future of work means
5. Fostering critical thinking from an early age through problem-based education will enable students
6. The jobs of the future will require
7. Students must develop the ability
8. Preparing for jobs that don't yet exist means
9. 21st – century education aims to
10. In traditional education, the focus is on

(5) Paraphrasing. Перефразування може відбуватися наступним чином:

Option 1: Substitute synonyms for key words and phrases:

Educators/*teachers* must cultivate/*should* foster an environment/*learning space* that encourages/*promotes* flexibility/*adaptability*, creative problem-solving/*innovation thinking* and resilience/*perseverance*.

Option 2: Change the word order (e.g. Passive vs Active Voice, etc.)

Schools must integrate digital skills across the curriculum – *Digital skills must be integrated across the curriculum by schools.*

(5.1) Think how you can replace the words in bold with their synonyms. Then paraphrase these sentences:

1. In a world where **change** is the only **constant**, **adaptability becomes an indispensable** skill.
2. **The complex** problems will require **holistic** solutions that **draw upon a diverse** of disciplines.
3. By focusing on adaptability, **technology literacy** and **lifelong learning** educators can **empower** students **to face** the future with **confidence**.
4. **The concept** of education as **a finite phase preceding** a long career is becoming **obsolete**.
5. Adaptability, technology literacy and **a commitment to continuous learning emerge** as **the pillars** upon which **future-ready education** must be built.

(5.2) Paraphrase these sentences by changing the word order, Active Voice into Passive, etc.

1. How can educators prepare students for jobs that don't yet exist?
2. The future workforce must embrace continuous learning as a lifelong endeavor to remain relevant.
3. Future job landscape is dominated by artificial intelligence.
4. Project-based learning can offer students a glimpse into the future of work.
5. Educators can empower students to face the future with confidence.
6. Global collaboration through digital platforms can provide students with invaluable cross-cultural experiences and perspectives.
7. Education must foster adaptability and resilience, equipping students to thrive amidst constant technological and societal changes.

(6) CRITICAL THINKING.

Read the proverbs and explain how you understand them.

1. The mind is not a vessel to be filled but a fire to be kindled.
2. Education is not preparation for life; education is life itself.

3. The roots of education are bitter, but the fruit is sweet.
4. Learning is a treasure that will follow its owner everywhere.
5. He who opens a school door closes a prison.

Why is this funny? Read the jokes and explain.

1. A mother walked into her son's room and said cheerfully, "Up. Up. It's time to go to school."

The son replied, "I don't want to go to school."

"You have to go," the mother said.

"I hate that school. The kids are mean and rotten."

"You still have to go, " exclaimed the mother.

"It's like jungle. One fight after another. They threaten me at least 100 times a day!" cried the son.

"You have to go to school!!"

"Why must I go?" pleaded the son.

"Because," replied the mother, "You are the principal!"

2. TEACHER: "If I divided a piece of beef into four pieces, what would I get?"

STUDENT: "Quarters"

TEACHER: "Right. Now if I divided the quarters again into halves what would I get?"

STUDENT: "Eighths."

TEACHER: "Right. Now if I divided those 8 pieces each into 8 more pieces what would I have?"

STUDENT: "Hamburger."

3. A teacher caught a student cheating on his Botany exam and brought him into the principal's office.

"Miss Smith, "asked the principal. "How do you know Johnny was cheating?"

"Because," replied Miss Smith, "I found that he had 7 flowers tucked inside his jacket and a bunch of pollen up his sleeve. This makes me very concerned about tomorrow's exam and what he might use to cheat on that. So I thought I'd better inform you of this now."

"What is tomorrow's exam?" asked the principal.

"Sir, it's an anatomy exam," replied the teacher.

СТРУКТУРНО-СИНТАКСИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(7) GERUND and peculiarities of its translation into Ukrainian.

Пригадайте функції герундія в реченні:

1.Підрядне речення з прийменниками by, after, before, while, when and etc.	Instead of memorizing facts, try understanding the concepts.
2.Прийменниково-іменникове словосполучення (preposition + gerund)	Students often complain about having too many assignments.
3.Іменник у родовому відмінку (присвійний займенник)	Their cheating during the test led to serious consequences.
4.Неособова форма дієслова	Reading scientific articles helps students improve their critical thinking.
5.Особова форма дієслова	She enjoys teaching English to high school students.

Які способи відтворення герундія (*підрядним реченням, прийменниково-іменниковим словосполученням, іменником у родовому відмінку, неособовою/особовою формою дієслова*) ви обрали при перекладі наступних речень.

1. *By embracing failure as a learning opportunity and encouraging experimentation, students can develop the agility needed to navigate future career paths.*

2. *Teaching technology literacy goes beyond mere proficiency in using tools.*

3. It encompasses *understanding* the principles underlying emerging technologies.

4. *Preparing for jobs* that don't yet exist also means *transcending* traditional disciplinary boundaries.

5. *By focusing on* adaptability, technology literacy, and lifelong learning, educators can empower students to face the future with confidence, curiosity, and the resilience to shape their own paths in the ever-evolving landscape of work.

6. Before *applying to* university, research your options carefully.

7. *The success of our learning* depends on motivation.

8. *Incorporating self-directed learning projects*, exposure to online courses and platforms, and opportunities for micro-credentialing can instill the habit of continuous skill acquisition.

9. *Learning foreign languages* broadens career opportunities.

10. This involves *moving away from* rote memorization and standardized testing towards project-based learning, collaborative problem-solving tasks, and real-world challenges that mimic the unpredictability of the job market.

11. Education systems should foster interdisciplinary learning, *encouraging students* to make connections between fields and apply knowledge in innovative ways.

(8) COMPLEX SUBJECT and peculiarities of its translation into Ukrainian.

1. <i>be likely to</i> – швидше за все	The jobs of tomorrow <i>are likely to</i> be vastly different from those of today.
2. <i>be unlikely to</i> – мало ймовірно	Memorizing without understanding <i>is unlikely to</i> help in long-term knowledge retention.
3. <i>be considered to</i> – вважають	Plagiarism <i>is considered to</i> be a serious violation of academic integrity.

4. <i>be sure/certain</i> - обов'язково	Candidates with strong internship experience <i>are certain to</i> have an advantage in the job market.
5. <i>be expected to</i> – очікується, що	PhD candidates <i>are expected to</i> defend their dissertation within five years.

Translate the sentences into Ukrainian using Complex Subject.

1. Цей застарілий метод викладання малоімовірно зацікавить сучасних студентів.
2. Ця теоретична основа вважається фундаментом сучасної лінгвістики.
3. Від студентів, які завершують цей курс, очікується демонстрація розвинених навичок критичного мислення.
4. Викладачі, які надихають учнів, безумовно залишаться в пам'яті на роки.
5. Попередні результати досліджень ймовірно будуть переглянуті після рецензування.
6. Традиційні іспити навряд чи зникнуть повністю найближчим часом.
7. Нова навчальна програма вважається такою, що значно покращить результати навчання.
8. Очікується, що члени кафедри будуть відвідувати семінари з розробки навчальних програм.
9. Університети, які ігнорують цифрову трансформацію, неодмінно відстануть від конкурентів.
10. Викладачі, які використовують інноваційні методи, швидше за все отримуватимуть позитивні відгуки студентів.

Text B

Передперекладацький аналіз тексту.

1. Знайдіть проблемні одиниці в тексті, обдумайте варіант їх перекладу (підберіть відповідники або застосуйте трансформаційний переклад).
2. Виконайте усний переклад з аркушу тексту B.

The Future Of Edtech: How Technology Is Transforming Education

EdTech, or Educational Technology, uses both **hardware and software** to enhance the learning experience. It enables the user to learn online or using apps at their own **pace**, or use interactive technologies such as Virtual Reality to assist with education. It works alongside more traditional education like reading and writing.

In 2023, the global value of Edtech was \$121 billion with **a projected value** of \$348 billion by 2031. This explosive growth points to the increasing importance of technology in education and reflects a **fundamental shift** in the way they teach and learn. Technology is no longer a **‘nice to have’** tool in education. It is quickly becoming the **backbone** of a transformed ecosystem.

Artificial Intelligence (AI) stands at the center of this change, offering tools and capabilities that were unimaginable a decade ago. As technology becomes an integral part of education, it is crucial to understand how these advancements benefit all **stakeholders**, from students and educators to business owners and policymakers.

The surge in Edtech **is driven** by the need for personalized learning experiences. Traditional educational models often follow **a one-size-fits-all approach**. Classrooms filled with diverse learners necessitate a more **tailored educational experience** that caters to individual learning styles and paces. Personalized learning platforms powered by AI in the education Industry can analyze student data to adapt content, adjust difficulty levels, and provide **customized feedback**, ensuring that each student receives the support they need to learn at their own pace.

Text C

Передперекладацький аналіз тексту.

1. Знайдіть проблемні одиниці в тексті, обдумайте варіант їх перекладу (підберіть відповідники або застосуйте трансформаційний переклад).
2. Виконайте усний переклад з аркушу тексту C.

Світовий ринок праці на порозі революційних змін. Згідно з останнім звітом Всесвітнього економічного форуму «Майбутнє професій», 65% дітей, які сьогодні навчаються у школі, в майбутньому працюватимуть за професіями, які ще не створені. Технологічні досягнення, як-от розвиток штучного інтелекту, квантових обчислень та новітніх технологій, вже змінюють традиційні підходи до працевлаштування. Тож постає важливе питання: як покоління зумерів адаптується до цих нових викликів на ринку праці?

Трансформація ринку праці стає неминучою, і докази цього дедалі переконливіші. За даними звіту Всесвітнього економічного форуму «Майбутнє професій», 65% дітей, які зараз починають навчання у школі, в майбутньому працюватимуть за професіями, що поки не існують. Змінюються і пріоритети молоді: згідно з дослідженням Gallup, опублікованим у 2023 році в Harvard Business Review, у США все більше молодих людей втрачають інтерес до традиційних дипломів.

У відповідь на ці зміни міжнародні компанії адаптують свої підходи, надаючи перевагу навичкам замість формальної освіти. Наприклад, стажування у Google, орієнтовані на практичний досвід, відкривають двері до роботи у провідних корпораціях, як-от Amazon і Microsoft, навіть для тих, хто не має традиційної освіти.

Text D

Виконайте реферативний переклад.

Дуже багато людської роботи найближчим часом можна буде замінити машинами. Штучний інтелект виконуватиме роботу точно, якісно та без помилок, як це буває через «людський фактор». Якщо зараз співвідношення праці роботів і людей – 30 / 70%, до 2025 року очікується 48 / 52% відповідно. Але в людей у будь-якому випадку буде робота. Потрібними, зокрема, будуть:

- представники творчих професій – креативні, здатні щось створювати, вигадувати: музиканти, актори, відеооператори, монтажери тощо;

- ІТ-спеціалісти, орієнтовані на штучний інтелект. Якщо зараз здається, що всі ІТ-шники будуть потрібними, то насправді, наприклад, системних адміністраторів потрібно буде дедалі менше;

- учені, науковці та дослідники – люди, що дізнаються про наш світ більше. Адже чим більше ми знаємо про світ, тим більше маємо контролю за нашим майбутнім. Так було завжди;

- медики – цю спеціальність складно передати машинам, адже є ще фактор емпатії та догляду;

- лідери та підприємці – люди, що вміють організовувати інших людей. Тут просто необхідна присутність живих емоцій і цінностей.

Якщо в минулому столітті можна було один раз освоїти престижну професію та жити безбідно до кінця своїх днів, тепер не існує професій, на які достатньо вивчитися один раз. Це на власному прикладі доводять Данія, Швейцарія, Швеція та Фінляндія. В цих країнах 30% населення навчаються впродовж усього свого життя («Life Long Learning»). Для того, щоб не падала заробітна плата та залишатися спеціалістами, вони постійно підвищують свою кваліфікацію.

Знання постійно доповнюються, розвиваються – до цього потрібно звикати. Наша класична система навчання не те, що неефективна, а драматично неефективна: на 5 років дітей ізолюють від практики та навчають теорії, яка на момент випуску виявляється вже застарілою. Набагато ефективніше постійно проходити курси підвищення кваліфікації, поєднуючи їх з практикою. Пригадайте «Алісу в задзеркаллі»: щоб залишитися на місці, треба швидко бігти, а щоб кудись зрушити, треба дуже-дуже швидко бігти.

Але з кожного правила є винятки. Наприклад, медику не можна йти працювати без вищої освіти в жодному разі. Інженеру-фізику теж без вищої освіти в професії робити нічого. Є знання, які самому осягнути неможливо: потрібно, щоб поруч були спеціалісти.

А от у сфері програмування чи маркетингу в «самоучки» набагато більше шансів, бо наша освіта тут – дуже негнучка. ІТ-фахівці навіть на Гарвард скаржаться, бо програма помітно відстає! Існують офіційні ІТ-курси від Google та Facebook наприклад. Деякі з них можна пройти безкоштовно, деякі – платно, отримати актуальні знання та шанс працевлаштування: найкращим учням часто пропонують залишитися в компанії.

Освіта – це не погано, але до неї потрібно додати ще якісь певні навички. Риторика, фінансова грамотність, тайм-менеджмент, критичне мислення, медіаграмотність – цього в школі не викладають, а потрібно б. На цих навичках будуватимуться професії майбутнього. Від того, чи оволодіє ними дитина, залежатиме, чи буде в неї професія.

TOPIC II. LIFESTYLE

Learn the vocabulary:

healthy lifestyle / living – здоровий спосіб життя sedentary lifestyle – сидячий спосіб життя nutrition – харчування, дієтологія, поживність poor nutrition – погане харчування high stress / increased stress – підвищений стрес healthcare – охорона здоров'я conventional healthcare – традиційна медицина immune system – імунна система to be on a diet – дотримуватися дієти; бути на дієті	balanced diet – збалансоване харчування to work long hours – працювати понаднормово to be/ to feel burnt out – бути стомленим/відчувати вигорання sleep deprivation (lack of sleep) – недосипання, нестача сну blood pressure – артеріальний тиск premature death – передчасна смерть CDC (Centers for Disease Control and Prevention) – Центри контролю та профілактики захворювань (США)
--	---

Practice using the topic vocabulary. Fill in the blanks with the appropriate word from the box:

- Our _____ choices significantly impact our overall health.
- Good _____ is essential for maintaining a healthy body.
- _____ can lead to various health problems, including obesity.
- _____ like diabetes can be worsened by unhealthy habits.
- _____ can weaken our _____ system.
- _____ professionals can provide advice on improving our lifestyle.
- _____ often focuses on treating symptoms rather than underlying causes.
- High _____ can increase the risk of heart disease and stroke.
- _____ is essential for physical and mental health.

10. The _____ recommends a _____ diet to maintain good health.

Передперекладацький аналіз тексту:

1. Визначте тип тексту (інформаційний, інформаційно-аналітичний, суспільно-політичний, художній).
2. Яку інформацію намагається донести автор? (повідомити важливі нові відомості/ створити у читача бажане емоційне ставлення до переданої інформації / спонукати до якихось конкретних дій / викликати певну реакцію тощо).
3. Випишіть образні вирази.
4. Чи є у тексті багатозначні дієслова / іменники / прикметники? Запропонуйте свій перекладацький відповідник.
5. Як би ви оцінили граматичну складність цього тексту (синтаксичні конструкції, емпатичні звороти, неособові форми дієслова, приміром, Gerund, Participle I, Participle II тощо).

Text A

HOW A “MODERN LIFESTYLE” CAN HARM YOUR HEALTH

Achieving your best health can often **seem straightforward**, at least in theory. All it takes, **a bounty of evidence** has found, is **adopting a lifestyle** that balances activity, nutrition, socialization, and rest. In reality, it’s usually not that easy. Life can be busy with work, family, and technology. This can make it hard **to prioritize our health**.

What many fail to realize is this “modern lifestyle” has become increasingly unsustainable. The number of people with one or more **chronic conditions** has grown by over 40 million people in the U.S. in the past 25 years. The majority of this impact is a result of **lifestyle factors** like high stress, lack of sleep, and poor nutrition, among others.

If **current trends** continue, this number is expected to reach over 170 million in the next **decade** — despite the billions of dollars invested in healthcare every year. What is needed now more than ever is a reevaluation of how our behaviors affect our health, and the incorporation of this concept into healthcare, so that we can make appropriate **long-term changes** to our lifestyle.

Our modern lifestyle can produce negative health **consequences** (*наслідки*) in several **ways**.

Too little exercise

Moving our bodies is one of the most basic but important ways we can stay healthy. Yet a 2024 analysis found that U.S. adults are sitting, on average, six and a half hours a day, while teenagers are averaging eight hours. More people are using computers and working at desks. This lack of activity can weaken the immune system: the more sedentary you are, the higher your health risks are. Having a **sedentary lifestyle** can raise your risk of premature death.

Increased stress

Modern life has left many feeling anxious and **burnt out**. This includes always being connected online and feeling pressured to work long hours without breaks. Worldwide events like the pandemic and economic uncertainty have also become a significant source of stress. Because of this, we are now **facing** what is calling a “national mental health crisis”. The consequences of this are serious. **Prolonged stress** can lead to **a myriad of health issues**, such as heart disease, high blood pressure, and even diabetes. **It is safe to say** (*можна із упевненістю сказати*) that stress is a vastly underestimated cause of health problems.

Too little sleep

Chronic sleep deprivation is also a national epidemic, according to many experts. Sleep is **a large factor** that can contribute to **optimal health**, and adults should aim for at least seven hours of sleep per night. This helps **ensure proper recovery from** the mental and physical activity our bodies experience throughout the day. But,

according to the CDC, as many as one in three adults are not getting enough sleep. This can be linked to **modern factors** like **excessive screen time, irregular work schedules**, and stress.

Poor nutrition

There is no doubt that what we put into our bodies nutritionally directly affects our health. Ideally, meals should be balanced with the appropriate number of calories required for metabolic health. Despite this **ideal**, the **demands** of our modern lifestyles can make this difficult. Many of us simply don't have the knowledge or time it takes to maintain a perfectly balanced diet. Instead, we end up eating on the go or choosing cheaper, processed foods that can be higher in calories and lack the nutrients our bodies need to function properly. The negative health effects of this can be substantial over time. Poor diets are responsible for 22% of deaths among adults due to **the range of conditions** that it can cause.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ Й СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(1) Polysemy. Робота з багатозначністю (варіантні/множинні й okazіональні відповідники).

1. Розгляньте таблицю нижче з варіантами значення перехідного дієслова **to adopt**.

2. Перекладіть речення у правій колонці, спираючись на наведені значення виділеного дієслова.

3. Яким чином ви будете перекладати емфатичну конструкцію: **it was only ... that?**

4. Запропонуйте варіанти перекладу виразів: **ethical brands** та **anti-cruelty law**.

to adopt¹ (<i>transitive verb</i>) 1. <i>to take (someone or something) by choice into a relationship</i> 2. <i>to begin to practice or use (something, such as an approach or manner)</i> 3. <i>to accept and establish (something, such as a law or policy) in a formal or official way</i> 4. <i>to choose (educational materials) for required study in a course</i> 5. <i>to sponsor the care and maintenance of (something, such as a section of public road)</i> 6. <i>to take (a word from another language) into common use : BORROW</i>	1. The family adopted a dog. 2. Over the past year, I've adopted the habit of buying clothes and home goods only from <i>ethical brands</i>. 3. If you want to be in your best health, you should adopt a lifestyle that balances activity, nutrition, socialization, and rest. 4. The big three airlines have adopted different strategies in response to the pandemic. 5. Barnard explained that <u>it was only</u> in 1974 <u>that</u> the group adopted the name ABBA. 6. By then almost every state had adopted an animal. 7. The English word "patio" was adopted from Spanish.
---	---

Дослідіть семантичний об'єм наступних слів. У якому значенні вони вжиті у реченнях? Зверніться до перекладного словника та підберіть українські варіантні відповідники для наступних виділених одиниць:

CONDITION_n

1. The number of people with one or more chronic *conditions* has grown by over 40 million people in the U.S. in the past 25 years.
2. Diabetes is a *condition* that affects how your body processes glucose (sugar).

¹ <https://www.merriam-webster.com/dictionary/adopt>

3. Some researchers worry that large farms with multiple species are providing the optimal *conditions* for more species-to-species transfer.

LARGE _{adj}

1. Sleep is a *large* factor that can contribute to optimal health, and adults should aim for at least seven hours of sleep per night.

2. For example, Gemini (formerly Bard) can analyze *large* amounts of financial data, generate reports, make forecasts and provide tailored recommendations.

3. But scandals loomed *large* over Benedict's papacy.

CURRENT _{adj}

1. If *current trends* continue, this number is expected to reach over 170 million in the next decade.

2. The *current* version is a one-minute demo.

3. This goes much further than our *current* possibilities.

RAISE _{adj}

1. Having a sedentary lifestyle can *raise* your *risk* of premature death.

2. Here I want to raise the *issue* of the public interest.

3. Think we don't know how to... raise a child?

4. Go ahead... raise your ethical awareness.

MAINTAIN _v

1. They have always *maintained* high standards of professional conduct.

2. He has found it difficult to *maintain* a healthy weight.

3. The company has done a poor job of *maintaining* its computer network.

4. It was obvious that the house had been poorly *maintained*.

ENSURE _v

1. There's no way to *ensure* the safety of products bought off sites such as TikTok, despite what the seller says.

2. Such a transparent process would *ensure* that decisions are made in public and on behalf of the public interest, not in the backrooms at Mar-a-Lago.
3. Even if a potential buyer doesn't need additional income, regularly bringing guests to the island can *ensure* a higher quality of life for everyone involved.

(2) Provide definitions:

Instruction: for each word find a proper generalizing word like in example:

Example: *Healthcare* is the organized provision of medical care to individuals or a community

or: is the improvement of health via the prevention, diagnosis, treatment, amelioration or cure of disease, illness, injury, and other physical and mental impairments in people.

Socialization is ...

A burn out –

Sedentary lifestyle is ...

Excessive screen time –

Processed food is ...

Irregular work schedules –

(3) Practise using dependent prepositions:

busy with	invest in	incorporate into	contribute to
recover from	linked to	responsible for	required for

1. **Incorporate** ____ your daily routine activities like yoga or meditation to reduce stress.
2. **Contribute** ____ a healthier lifestyle by limiting processed foods and sugary drinks.
3. **Busy** ____ work and family commitments, it's easy to neglect self-care.
4. **Invest** ____ your health by eating nutritious foods and exercising regularly.

5. Poor sleep habits are **responsible** ____ decreased productivity and mood swings.
6. Adequate hydration is **required** ____ optimal bodily functions.
7. **Recovery** ____ illness is faster with proper rest and a balanced diet.
8. Sedentary lifestyles are **linked** ____ an increased risk of chronic diseases.
9. Regular exercise **contributes** ____ overall well-being.
10. **Recovery** ____ the surgery was slow but steady.

(4) Predict the continuation of these sentences about modern lifestyle:

1. Due to advancements in technology ...
2. A number of people are expected to work remotely due to ...
3. A number of young adults are choosing to live in urban areas due to ...
4. A number of individuals are prioritizing mindfulness and meditation practices due to the increasing stress levels in ...
5. According to recent studies, social media usage has significantly impacted ...
6. It is expected to witness a growing emphasis on mental health and ...
7. Fully-employed people are expected to face challenges in balancing work and personal life due to
8. Having a sedentary lifestyle can raise your ...
9. Poor diets are responsible for ...
10. Modern life has become increasingly ...

(5) PARAPHRASING:

EXAMPLE: All it takes for optimal health, **a bounty of evidence has found**, is adopting a lifestyle that balances activity, nutrition, socialization, and rest.

Перепаразування може відбуватися наступним чином:

Option 1: Substitute synonyms for key words and phrases:

All it takes for good/perfect health, as plenty of evidence has shown, is a balanced lifestyle, combining/including/incorporating physical activity/exercises, healthy eating/ nutritious diet, social interaction/ engagement, and adequate rest/ sufficient sleep.

Option 2: Change the word order (e.g. Passive vs Active Voice, etc.)

According to recent evidence, it is essential to adopt/ follow a lifestyle that includes physical activity, nutritious diet, social engagement, and sufficient sleep.

(5.1) Think how you can replace the words in bold with their synonyms. Then paraphrase these sentences:

1. *Contemporary* living often involves a *fusion* of *traditional* values with *cutting-edge* technology, creating a *unique* and *dynamic* way of life.
2. *Modern* individuals prioritize *experiential* living, seeking *novel* and *exciting* activities that *stimulate* their minds and *enrich* their lives.
3. The *prevailing* trend in *modern* society is towards *sustainable* and *eco-conscious* living, with a focus on *minimizing* one's *environmental impact*.
4. *Urban* lifestyles are characterized by *fast-paced* living, *constant* connectivity, and a *diverse* range of *cultural* and *social* opportunities.
5. *Modern* individuals prioritize *well-being*, seeking to *enhance* their *physical* and *mental* health through *mindful* practices and *holistic* approaches.

(5.2) Paraphrase these sentences by changing the word order, switching between active or passive voice etc.

1. Modern lifestyles are often influenced by social media trends.
2. A strong emphasis is placed on work-life balance in contemporary society.
3. Convenience is highly valued in modern living, with services being readily accessible online.

4. Environmental concerns are increasingly addressed by modern lifestyles, with sustainable practices being adopted.
5. The rapid pace of technological advancements is constantly shaping modern lifestyles.

СТРУКТУРНО-СИНТАКСИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(6) GERUND and its translation peculiarities.

Think about how to reproduce the highlighted elements in the target language:

Achieving your best health can often seem straightforward, at least in theory. Moving our bodies is one of the most basic but important ways we can stay healthy. Having a sedentary lifestyle can raise your risk of premature death.	<i>інфінітивом</i> <i>віддієслівним іменником</i> <i>підрядним реченням</i>
--	--

Які способи відтворення герундія (підрядним реченням, прийменниково-іменниковим словосполученням, іменником у родовому відмінку, неособовою/особовою формою дієслова, заміна частин мови) ви обрали при перекладі наступних речень?

1. *Maintaining a healthy work-life balance* can be a significant challenge in today's fast-paced world.
2. *Avoiding constant distractions* from technology is a common challenge faced by many individuals in modern society.
3. *Coping with the pressure* to succeed in a competitive environment is a major challenge for many people in modern lifestyles.
4. *Finding time* for relaxation can be *challenging* in our fast-paced lives.
5. *Despite facing numerous challenges*, many individuals strive to live fulfilling lives in the modern world.

6. *For maintaining a healthy lifestyle*, regular exercise and a balanced diet are crucial.

7. *By avoiding excessive screen time*, we can improve our mental and physical health.

8. *Through finding moments* of stillness and reflection, we can reduce stress and anxiety.

9. *In addition to managing stress*, it's important to cultivate strong social connections.

11. *Besides facing* the pressures of work and family, many individuals also struggle with financial insecurity.

(7) EMPHASIS

Pattern: **Wh-clause** + a form of 'to be' + **emphasized part**

What the child needs now is *a cup of hot chocolate*.

This type of sentence is used to emphasize :

– a subject: *Shopping* saves me from depression. – What saves me from depression is *shopping*.

– an object: At that moment I needed *a helping hand*. – What I needed at that moment was *a helping hand*.

– the action in a sentence: The secretary *told everything* to the police. – What the secretary did was (to) *tell everything* to the police.

– a verb complement: Mark, you are *unbearably greedy*. – Mark, what you are is *unbearably greedy*.

This pattern is mostly used when the speaker wants to express his/her opinion of something or someone using an adjective. The rules of the Subject-Predicate agreement must be observed here.

(7.1) Transform the sentences using this pattern:

1. Sam will be talking about you all the time. – What Sam ... will be doing is all the time.
2. Students often listen to the authentic texts at the lessons of Phonetics. – What students is (to)the authentic texts.
3. Lucky James cheated at the last Grammar exam. – What Lucky James did was (to) Grammar exam.
4. They will send you an official invitation in three days. – What they will do is (to)
5. The new secretary is totally unscrupulous. – What the new secretary is is
6. The pupils of this school are ungovernable. – What the pupils is ungovernable.
7. To truly master a new language, you need to practice speaking it daily. — What you need to do to truly master a new language is (to) _____ it daily.

(7.2) При перекладі такої конструкції ми використовуємо слова *саме, саме те...*, Зверніть увагу, як ця емпатична конструкція структурно представлена у реченнях в англійській та українській мовах.

Example: Я хотів би покращити саме свою дієту. – What I want to improve is my diet.

Translate the sentences:

1. Зберегти гарну фізичну форму мені допомагає саме заняття спортом.
2. Те, що робить моє життя яскравішим, це саме спілкування з друзями.
3. Те, що дозволяє мені бути продуктивним, це саме баланс між роботою та відпочинком.
4. Саме подорожі дають мені нові враження та емоції.
5. Я відкриваю для себе нові культури саме завдяки подорожам.

6. Я люблю багато речей, але саме музика допомагає мені розслабитися.
7. Важливо розуміти, що саме регулярні фізичні навантаження є ключем до міцного здоров'я та гарного самопочуття.
8. Для ефективного саморозвитку, саме вміння ставити чіткі цілі дозволить досягати бажаних результатів.
9. Здоровий сон — це саме та база, без якої важко уявити продуктивний день та повноцінний саморозвиток.
10. На шляху до покращення якості життя, саме постійна робота над собою дає найвідчутніші плоди.

(8) Comparative structures

Patterns:	the + comparative + subject + verb the more/the less + noun the more/the less + subject + verb	<i>to describe a cause-and-effect relationship between two things that depend on each other, where the degree of one action affects the degree of another</i>
	the + comparative adjective, the better	<i>to express preference in relation to the quantity or quality of something</i>

Examples: *The healthier **you** eat, the better **you** feel* = **If you eat healthier, you feel better.**

The less carbohydrates you consume, the healthier you will be.

The more you know, the less you need to say.

Please call me soon. The sooner, the better.

Note that when we have the verb **be** in this structure, we can omit it.

The longer the wait, the more agitated the people become.

= *The longer the wait **is**, the more agitated the people become.*

Translate the sentences using *the... the...* comparatives:

1. Чим старше ти стаєш, там більше розумієш, що зовнішність – не головне.
2. Згідно з дослідженнями, чим менше ви переймаєтеся через те, як отримати роботу, тим більше шансів вам дарує доля.
3. Чим активніший спосіб життя ви ведете, тим менше у вас серцево-судинні проблем.
4. Чим більше калорій ви споживаєте, тим більше фізичних навантажень вам потрібно робити, щоб їх спалити.
5. Чим більше я читаю, тим більше дізнаюся про світ.
6. Чим більше я працюю, тим менше у мене вільного часу.
7. Чим старше я стаю, тим більше ціную кожен момент життя.
8. Чим складніше завдання, тим цікавіше його вирішувати.
9. Чим частіше ми спілкуємося, тим міцнішими стають наші стосунки.
10. Чим більше я їм фруктів і овочів, тим здоровішим себе відчуваю.

Виконайте письмовий переклад Тексту А.

Text B**Передперекладацький аналіз тексту.**

1. Знайдіть проблемні одиниці в тексті, обдумайте варіант їх перекладу (підберіть відповідники або застосуйте трансформаційний переклад).
2. Виконайте усний переклад з аркушу тексту В.

How Precision Health Care Addresses the modern lifestyle

For many of us, a modern lifestyle can feel like an inescapable aspect of life, especially because **conventional healthcare** is not designed to address its effects. Instead of focusing on the root causes of disease, a strictly conventional approach **tends to treat** just the symptoms, draining the healthcare system and often **doing even more harm**.

Precision Health Care builds on top of conventional medicine by not only treating the symptoms of disease but also going deeper to address the root cause. This allows patients to make significant, **long-term lifestyle modifications** like **reducing** stress, **developing** better nutrition habits, **increasing** the quality of sleep, and **becoming** more active to help prevent chronic disease and work towards optimal health.

It is possible to make small steps toward lifestyle change to improve health. For many, extra support may be needed to help start taking a more proactive, **whole-person approach** to health. This can look like seeking support from a provider that looks beyond pharmaceutical interventions when determining a patient's health plan. Precision Health Care providers use a blend of conventional, functional, and integrative medical disciplines to change the course of their patient's lives by **supporting** long-term lifestyle change.

Text C

Передперекладацький аналіз тексту.

1. Знайдіть проблемні одиниці в українському тексті, обдумайте варіант їх перекладу (підберіть відповідники або застосуйте трансформаційний переклад).
2. Виконайте усний переклад тексту C.

Сучасний світ пропонує нам безліч можливостей, але водночас ставить перед нами серйозні виклики для здоров'я. Сидячий спосіб життя, пов'язаний з роботою за комп'ютером та тривалим перебуванням у приміщенні, став нормою для багатьох. Погане харчування, багато фаст-фуду та оброблених продуктів у раціоні, а також хронічне недосипання через насичений графік і залежність від гаджетів – все це негативно впливає на наше самопочуття.

Втома, підвищений тиск, постійна напруга та зниження імунітету – це лише деякі з наслідків такого способу життя.

Тривале перебування в стані стресу може призвести до розвитку хронічних захворювань.

Змінити кілька ключових звичок – це те, що нам потрібно, щоб бути здоровими і підвищити якість життя. Ось кілька рекомендацій: збалансоване харчування, фізична активність, достатня кількість сну, зменшення часу у екранів гаджетів, управління стресом, пріоритет – здоров'я.

Шлях до здорового способу життя – це постійна робота над собою. Чим скоріше ви зміните свої звички, тим швидше ви покращите здоров'я, підвищите енергію, продуктивність та загальне самопочуття.

Text D

Виконайте письмовий переклад тексту D англійською мовою:

Посилення стресових факторів у сучасному суспільстві²

У сучасному суспільстві існує безліч факторів, які можуть негативно впливати на психічне і ментальне здоров'я людей. Ці фактори можуть бути пов'язані з психологічними та емоційними навантаженнями, що виникають у результаті надмірного стресу та напруженості в різних сферах життя.

Одним із завдань психологічного здоров'я є розуміння та управління стресовими ситуаціями, а також ефективне подолання їх наслідків. Для цього необхідно розвивати навички психологічного саморегулювання, вміння розпізнавати свої емоції та швидко адаптуватися до змінних умов.

Стресові фактори в сучасному суспільстві можуть бути різноманітними: високий темп життя, постійний доступ до інформації, соціальний тиск, фінансові труднощі, невірноваженість у роботі та особистому житті. Всі ці фактори

можуть викликати негативний вплив на психічне здоров'я і вимагати додаткових зусиль для їх подолання.

Для того, щоб ефективно подолати стресові фактори, необхідно звернути увагу на своє психічне та емоційне здоров'я. Важливо встановити баланс між роботою та відпочинком, забезпечити собі достатньо часу для відновлення та релаксації. Також важливо займатися фізичною активністю, зберігати здоровий спосіб життя та встановлювати межі у взаєминах з оточуючими людьми.

Ментальне здоров'я є невід'ємною частиною загального фізичного стану людини. Його підтримка та зміцнення вимагає свідомої уваги до власних емоцій, розвитку позитивного сприйняття життя та вміння швидко адаптуватися до нових ситуацій. Використання стратегій психологічного саморегулювання та пошук підтримки у спеціалістів можуть бути корисними інструментами у боротьбі зі стресом та зміцненні психічного здоров'я.

Усвідомлення важливості підтримки психічного здоров'я та пошук ефективних шляхів подолання стресових факторів є ключовими елементами для забезпечення психологічного добробуту в умовах сучасного життя.

Text E

1. Одним словом / словосполученням висловіть головну тему кожного абзацу.
2. Закресліть зайву/надлишкову інформацію.
3. Виконайте реферативний переклад тексту.

Work-life balance: розкіш чи необхідність?*

Цього вівторка в Telegram каналі TAS life проводили опитування, результати якого трохи збентежили та надихнули

* <https://taslife.com.ua/blog/work-life-balance-rozkish-chy-neobhidnist>

поговорити про "Work-life balance", або ж "Баланс між роботою та особистим життям". З 39 осіб, що взяли в участь в опитуванні, майже 60% присвячують роботі до 70 % свого життя. Багато це, чи цілком нормально і хто має вирішувати, коли варто щось міняти? Ось про це і поговоримо.

Про цей баланс знають, напевно, всі – причому, і робітники, і роботодавці, проте переважна більшість перших і майже 98% (це статистичні дані) других не вважають за потрібне вносити зміни у звичний робочий процес і у ставлення до роботи загалом.

По-перше, велику роль тут відіграє наш менталітет, виховання та історія. Шанобливе ставлення до трудоголізму та різноманітних «трудових подвигів», а також нехтування власним здоров'ям заради спільного «світлого майбутнього» досі сидить у нашій підсвідомості.

По-друге, додайте сюди і західно-капіталістичні цінності з їхніми «Nothing personal, just business» та культ успішного успіху, що панує останні десятиліття і вимірюється суто матеріальними досягненнями.

По-третє, не найрадісніше економічне становище в країні, коли далеко не кожен може відмовитися від понаднормових і гордо піти шукати роботу з більш прийнятним графіком.

Тож на виході отримуємо культуру, в якій на перше місце людина ставить роботу, яка приносить гроші, і потім намагається якось підлаштуватися з відпочинком, особистим життям, дітьми, спортом, хобі.

Однак, правда в тому, що від цих «щурячих перегонів» на роботі в гонитві за успіхом/грошима/підвищенням/визнанням (підставте своє) програють і працівники, і роботодавці. Адже – неймовірний факт – людський організм не призначений – ні фізично, ні інтелектуально, ні емоційно – для постійної виснажливої праці та пов'язаного з нею стресу. Якщо ви працюєте понад 40-50 годин на тиждень, результативність від понаднормової роботи швидко скорочується і незабаром йде

в мінус: чим більше ви віддаєте всього себе роботі – тим менше результату це приносить. Крім того, той, хто працює понад 55 годин на тиждень, має підвищений ризик захворювань серця, інсульту, а також майже вдвічі вищий ризик розвитку депресії та панічних атак. Як бачимо, працювати в режимі нон-стоп не є нормою. Але принцип «Work-life balance» – це не про режим «8 годин сну – 8 годин роботи – 8 годин відпочинку» – для всіх і кожного і жодних винятків! Ні, це далеко не так!

Немає стандартних рекомендацій, адже йдеться про внутрішній баланс кожної конкретної людини та її власне бажання реалізувати себе в різних сферах. Тож, якщо ви відчуваєте, що робота забирає майже все ваше життя, а після неї хочеться лише доповзти до ліжка; якщо бракує сил і часу на сім'ю, улюблене хобі чи на заняття спортом; якщо не полишає відчуття, що життя проходить повз вас – це сигнал того, що треба щось міняти.

Це, напевно, основна думка цієї статті: кожна людина має прагнути досягти гармонії в житті та задоволення від самого факту свого існування і від того, як вона живе.

TOPIC III. HEALTHCARE

The World Health Organization defines health as a state of complete physical, mental, and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity. As such, global health is influenced by many factors and has taken on an increased sense of urgency in the face of our shrinking planet and the impacts of global warming.

Learn the vocabulary:

health & well-being – здоров'я та добробут World Health Organization (WHO) – Всесвітньої організації охорони здоров'я primary health care – первинна медико-санітарна допомога palliative care – паліативна допомога, симптоматичне лікування health(care) workforce (workers) – медичний персонал, робітники медичної галузі surveillance – нагляд, інспектування infectious disease – інфекційні захворювання	non-communicable disease (NCDs)/ chronic diseases – неінфекційні (хронічні, незаразні) захворювання abuse disorders – розладами, спричинені зловживанням психоактивних речовин displaced population – переміщене населення/біженці injectable vaccine – ін'єкційна вакцина the UN Sustainable Development Goals – цілі сталого розвитку ООН treatment – лікування
--	--

Practice using the topic vocabulary. Fill in the blanks with the appropriate word or word combination from the box:

1. The _____ is a specialized agency of the United Nations responsible for international public health.
2. _____ is essential for providing accessible and affordable healthcare at the community level.
3. _____ aims to improve the quality of life for patients and their families facing life-threatening illness.
4. _____ systems are vital for tracking and monitoring diseases.

5. Effective _____ options are available for many diseases, improving chances of recovery.
6. _____ like influenza and malaria continue to pose a significant threat to global health.
7. _____ often face unique health challenges due to displacement and limited access to resources.
8. An _____ is a method of administering a vaccine to provide immunity against a specific disease.
9. The seminar focuses on new methods of _____ using biomedical cellular products.

Передперекладацький аналіз тексту:

1. Визначте тип тексту (*інформаційний, науковий, суспільно-політичний, художній*).
2. Про які виклики у системі охорони здоров'я йдеться у статті? Про що звітувала Міжнародна організація здоров'я?
3. Чи є у тексті багатозначні дієслова / іменники / прикметники? Запропонуйте свій перекладацький відповідник.
4. Випишіть з тексту назви хвороб, переконайтеся, що знаєте їх переклад.
5. *People with health conditions (impairments), disadvantaged* – відносяться до евфемістичних одиниць. Для пом'якшення яких ознак/характеристик/вад людей вони вживаються? Які синонімічні прямі найменування з точки зору політкоректності вважаються нечемними? Чи є у тексті неполіткоректні лексичні одиниці?
6. Вираз "brain drain" є метафоричним. Скажіть, в якому значенні (позитивному або негативному) він вживається у тексті.
7. Ознайомтеся з цілями сталого розвитку ООН (The UN Sustainable Development Goals).
The Sustainable Development Goals (SDGs) are the blueprint to achieve a better and more sustainable future for all. They address the global challenges we face, including those related to poverty, inequality, climate change, environmental degradation, peace and justice. The 17 Goals are all interconnected, and in order to leave no one behind, it is important that we achieve them all by 2030. Click on the link below to learn more about each of these goals:

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/> or the QR-code

Випишіть, як сформульовано третю ціль (Goal #3) англійською (*Ensuring healthy lives and promoting ...*)

Text A

GLOBAL HEALTH: CURRENT AND FUTURE CHALLENGES³

While countries have managed to decrease deaths from infectious diseases such as malaria and tuberculosis, non-communicable diseases (NCDs) such as heart disease, stroke, mental illness and injuries are on the rise.

The crisis of **displaced populations** is likely to increase in the wake of global warming with serious **implications for** global health, compounded by a **critical shortage** of health workers. Groups and individuals from all sectors are **stepping up with** innovative approaches **to address** these **challenges**.

Many developing countries must now deal with a “**dual burden**” of disease: they must continue to prevent and control infectious diseases, while also addressing **the health threats** from NCDs and environmental health risks. As social and economic conditions in developing countries change and their health systems and surveillance improve, more focus will be needed **to address NCDs**, mental health, substance abuse disorders, and, especially, injuries (both intentional and unintentional). The UN **Sustainable Development Goal #3, Good Health and Well-Being**, set a target to reduce **pre-mature deaths** from NCDs by a third by the year 2030. Some countries **are beginning to establish** programs to **address**

³ https://humanjourney.us/health/global-health/current-and-future-challenges/?gad_source=1

these issues. For example, Kenya has implemented programs for road traffic safety and violence prevention.

Noncommunicable diseases, also known as chronic diseases, tend to be of long duration and are the result of a combination of genetic, physiological, environmental and behavioral factors. The main types of NCDs are cardiovascular diseases (like heart attacks and stroke), cancers, chronic respiratory diseases (such as chronic obstructive pulmonary disease and asthma) and diabetes.

The **World Health Organization reports** that NCDs disproportionately affect people in low- and middle-income countries where more than three quarters of global NCD deaths – 32 million – occur. Many more millions are **disabled**. These conditions are often **associated with** older age groups, but evidence shows that 15 million of all deaths **attributed to** NCDs occur between the ages of 30 and 69 years. Of these “premature” deaths, over 85% **are estimated to occur** in low- and middle-income countries. Children, adults and the elderly are all vulnerable to the risk factors contributing to NCDs, whether from unhealthy diets, physical inactivity, **exposure to** tobacco smoke or the harmful use of alcohol, many of which result from or are made worse by modifiable behaviors.

Investment in better management of NCDs is also critical, including detection, screening and treatment, and providing access to **palliative care**, all of which can be delivered as **primary health care**. Evidence shows such interventions are **sound investments** that **when provided** early can reduce the need for more expensive treatment.

Future Challenges

As the identification of global health issues and public awareness and demand for treatment and services increase, it will be important to consider best practices and avoid recreating processes that we know are insufficient, costly and, most importantly, not effective or even counter productive – for example, using antibiotics for viral infections or being passive to vaccination opportunities.

Technology and entrepreneurship too must be **brought to bear in the right way**. In developed countries, we **are accustomed to** technology that requires service and goes quickly **out of date**, but this approach can hinder delivery of basic health care in the world's poorest countries. Many a high tech lab has been set up in rural areas in Africa and India, for example, only **to lie dormant** when equipment fails and there is no **expertise** or money to fix them. Some very practical products may **take into consideration** the special circumstances involved in delivering health care in developing countries, such as an inhaled measles vaccine that is easier to transport and administer and requires no refrigeration. But getting these products to market and into general circulation requires manufacturers to buy in to the cost effectiveness of production and marketing. If they are not convinced of profitability – for example, they already manufacture the **injectable** measles **vaccine** – then the product will not make it to market.

Global Workforce Shortage in Healthcare

The greatest **immediate challenge** may well be the growing **shortfall** in the **healthcare workforce**, projected by WHO to be a dearth of 18 million workers by 2030. Though affecting all countries, as usual the hardest hit will be the poorest. The actual causes of **health worker shortages** and effective strategies to resolve the issue are still being examined. Data on foreign-born and/or foreign-trained health workers provide evidence of increasing international migration and mobility, as well as increasing complexity in patterns of movement. In Uganda, 40% of the healthcare workforce is foreign-trained, foreign-born. In South Africa the largest group is from the United Kingdom. Other countries complain of a **brain drain** of health professionals once they are educated locally.

Two of the most promising ways to help mitigate this **coming crisis** are increased support for **community health workers** and the informed application of true work savers and assistants in health technologies.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ Й СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(1) Polysemy. Робота з багатозначністю (варіантні/множинні й оказіональні відповідники)

(1.1) Розглянемо варіанти значення перехідного дієслова **to address**.

1) to speak or write to someone:

He addressed a few introductory remarks to the audience.

2) to give attention to or deal with a matter or problem:

The issue of funding has yet to be addressed.

Підберіть перекладацький відповідник до дієслова **TO ADDRESS** у наведених фрагментах:

1. Groups and individuals from all sectors are stepping up with innovative approaches *to address* these challenges.

2. Many developing countries must continue to prevent and control infectious diseases, while also *addressing* the health threats from NCDs and environmental health risks.

3. As social and economic conditions in developing countries change and their health systems and surveillance improve, more focus will be needed *to address* NCDs, mental health, substance abuse disorders, and, especially, injuries.

4. They are guilty of a cowardly failure *to address* the problem.

5. Her speech was full of excuses and evasions and never properly *addressed* the issue.

6. As employers we need to be seen to be *addressing* these issues sympathetically.

7. The government has *to address* the rise in violent crime.

8. Airports are trying *to address* security concerns without causing inconvenience to passengers.

Встановіть відповідність для інших одиниць:

to address	➤ financial requirements - cross-border security - issue - limitations	- подолання обмежень ➤ - виконувати фінансові вимоги - вирішувати питання прикордонної безпеки - вирішувати питання
------------	---	--

Перекладіть наступні речення:

9. Урядовець наполягав на своєму праві **вирішувати** це **питання** без втручання держави.
10. Для **подолання** цих **обмежень** необхідні державні програми та національні стратегії розвитку.
11. Він був готовий **виконувати** всі наші **фінансові вимоги**.
12. Ми зміцнили діалог з метою **вирішення питань прикордонної безпеки**.

(1.2) Розглянемо семантичний об'єм значення одиниці *informed*. Зверніть увагу на лексичні одиниці з закінченням – *ed* (лівосторонні означення). *Informed* – це слово з великим набором варіантних відповідників: *обґрунтований, компетентний, інформований, кваліфікований, надійний, свідомий* тощо. Підберіть варіантний відповідник до *informed* у наведених фрагментах:

1. *Informed people* know the company is shaky.
2. You can make a wise and informed decision with the information presented here.
3. Ensuring the right to informed consent also meant empowering patients.
4. According to *informed sources*, those taken into custody include at least one major-general.

5. You can't make *informed choices* about treatments when half the data is left unpublished.

6. Little wonder that these officers are members of a highly trained elite who have earned and deserve the respect both of their colleagues and *the informed public*.

7. Sustainable development requires integrated and *informed* decision-making at all levels.

(2) ЕКСПЛІЦИТНІСТЬ / ІМПЛІЦИТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ. Проаналізуйте переклади наступних одиниць. Яка перекладацька трансформація була застосована, чим це обумовлено?

healthcare workers – робітники медичної **галузі**

low- and middle-income countries – країни з низьким або середнім **рівнем** доходів

foreign-trained workforce – робітники медичної **галузі, які отримали освіту за кордоном**

foreign-born workforce – іноземні робітники медичної галузі

leakage – витік **інформації**

a great television – велике телевізійне **шоу**

Перекладіть наступні слова/словосполучення, використовуючи прийом додавання:

modern treatments

emergencies

workers of all industries

alternative therapies

pharmaceuticals

paramedic

safety violations

general practitioner

check-up

poor sanitation

(3) PSEUDO-INTERNATIONALISMS. Розглянемо наступне речення: There is no expertise or money to fix them.

Expertise (*Eng.*) means expert knowledge, a high level of knowledge or skill

*We have **the expertise to deal with this issue** – У нас є фахівці у цій галузі.*

Експертиза (укр.) англійською передається як *expert analysis, test, (expert) study*. Варіанти *test* та *study* – у випадках, коли “експертиза” в українському джерелі використовується у множині:

*Найближчим часом буде призначено 10 різних експертиз – We will shortly be proceeding with over **ten tests and studies**.*

Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на псевдоінтернаціоналізми.

1. This is a *critical* year for us.
2. This is a *dramatically* new approach
3. Men create real miracles when they use their God-given courage and *intelligence*.
4. It is our *policy* to correct the mistakes as soon as possible.
5. Hamas cannot expect *sympathy* if it continues to rain rockets against civilians in Israel.
6. A *critical* role in early stages of children’s education is assigned to parents.
7. Perhaps it was merely that this *pathetic* look of hers ceased to wring his heart-strings.
8. *Students* of politics have been interested in many aspects of ethics in public service.

(4) Look up the meaning of the following words in the dictionary: **displaced, dual, burden, abuse, establish, deliver, exposure, management, vulnerable, sound, contribute, to fix**; find out in what sense they are used in the sentences?

1. The crisis of *displaced populations* is likely to increase.

2. Many developing countries must now deal with a “*dual burden*” of disease: they must continue to prevent and control infectious diseases, while also addressing the health threats from NCDs and environmental health risks.
3. In developing countries more focus will be needed to address NCDs, mental health, *substance abuse disorders*, and, especially, injuries.
4. Some countries are beginning *to establish programs* to address these issues.
5. Children, adults and the elderly are all vulnerable to the risk factors *contributing to* NCDs, exposure to tobacco smoke or the harmful use of alcohol.
6. The doctor said my back muscles are tight and that *contributed to* my constant back pain.
7. Children, adults and the elderly are all *vulnerable* to the risk factors contributing to NCDs.
8. Investment in better *management of NCDs* is also critical, including detection, screening and treatment, and providing access to palliative care, all of which can be delivered as primary health care.
9. Evidence shows such interventions are *sound investments*, and they can reduce the need for more expensive treatment.
10. He’s put in more than 1,000 miles since his surgery six months ago *to fix* his heart condition.

(5) Provide definitions. *Instruction: for each word or phrase provide give definition like in example below:*

EXAMPLE: *Palliative care* is a care for the terminally ill and their families, especially that provided by an organized health service.

To vaccinate means to give someone a vaccine, usually by injection, to prevent them from getting a disease.

brain drain	non-communicable diseases
to go out of date	respiratory diseases
to deliver care	infectious diseases

(6) Practise using dependent prepositions or phrasal verbs:

to deal with	to associate with	to be accustomed to	to result in ⁴
to attribute to	to involve in	to complain of	to result from

- Many healthcare professionals have to **deal** _____ stressful situations on a daily basis.
- The recent outbreak of the illness was **associated** _____ poor sanitation.
- Patients are **accustomed** _____ the routine of hospital life, which can sometimes be difficult.
- Doctors often **attribute** a patient's symptoms _____ a specific condition.
- Research studies often **involve** participants _____ various tests and procedures.
- Elderly patients sometimes **complain** _____ aches and pains.
- Nurses are **accustomed** _____ working long shifts.
- The doctor advised the patient **to deal** _____ their anxiety through meditation.
- The campaign **resulted** _____ significant sales increases.
- The arrests **resulted** _____ an anonymous telephone call.

(7) Collocations. Match the first part of the sentence with its continuation.

1. Cases of antibiotic-resistant infections are on the rise globally, posing	a) unprecedented staff shortages.
--	-----------------------------------

⁴ **to result in** something: to cause something, or to produce something;

to result from something: to be caused directly by something that has happened previously

2. In the wake of the pandemic, hospitals are facing 3. Pharmaceutical companies need to step up with innovative treatments 4. The government has set a target to reduce hospital readmission rates by ... 5. Elderly patients tend to be more susceptible to ... 6. Many chronic illnesses are the result of a combination of 7. Researchers are trying to bring to bear the latest advancements in technology to develop ... 8. It is crucial that healthcare professionals communicate with patients in the right way, ensuring they understand their ... 9. Some viruses, like herpes, can lie dormant in the body for years before ... 10. Doctors must take into consideration a patient's medical history and lifestyle	b) genetic and environmental factors. c) a significant threat to public health. d) more effective diagnostic tools e) for chronic diseases. f) treatment plans. g) becoming active again. h) 15% within the next two years. i) the side effects of medications. j) when prescribing medication.
---	--

(8) Some common medical or health-related words⁵

English is a very precise language with words to designate actions or states. It also has lots of synonyms. In English there are some words related to general medical treatments and common symptoms of illness that are very close in their meanings, but they are not exactly synonyms either. We are going to see some of them:

⁵ <https://ocw.unican.es/mod/page/view.php?id=581>

(8.1) Cure/ heal/ care/ treat (verbs).

CURE _{v,n} – to treat an illness. Eg. “She was cured from breast cancer.”

A particular way of making someone well or stopping an illness.

HEAL _v – to become or make something healthy again. It normally refers to wounds, injuries, etc. Eg. The cut finally healed up but it left an ugly scar.

CARE _n – very general word that means all the elements or actions provided to make or keep someone or something healthy. Eg. medical care.

TREAT _v – general word that means giving medical care to a person or a condition. Eg. She was treated from sunstroke.

Fill in the gaps:

1. He was _____ from his disease but all was in vain, he died very soon.
2. I’ve been putting disinfectant to this wound but it doesn’t seem to _____.
3. Not much research is done for the discovery of new _____ for malaria.
4. She contracted a severe infection and had to go into the intensive _____ unit.

(8.2) Wound/injury/injure/hurt/harm/scratch

WOUND _{v,n} – used to refer to damage to the body. Wound normally implies that the person has been deliberately injured. Eg. *He was **wounded** during the war.*

INJURY _n – physical harm or damage to someone’s body caused by an accident or an attack. Eg. *Several train passengers received serious **injuries** in the crash.*

INJURE _v – to hurt or cause physical harm to a person or animal. When talking about accidents, injure is more frequently used. It is also used to refer to emotional or mental harms. Eg. *She **injured** her shoulder while playing tennis.*

HURT _v – it may be used both to refer to a serious injury, and also to a minor pain. *Eg. They were badly **hurt** in an accident. I **hurt** my back lifting that box.*

HARM _{v,n} – (very general word) Physical, mental or moral injury. *Eg. Her rude manners made him a lot of **harm**.*

SCRATCH _{v,n} – a slight injury made by scratching. *Eg. She escaped without a **scratch**.*

Fill in the gaps:

1. She was told to stay in bed to rest her _____back.
2. He sustained a severe _____ in an accident.
3. He _____ his knee while working on the deck.
4. Smoking can cause serious _____ to the lungs.
5. Be careful not _____ yourself on the roses.
6. Redness and inflammation around the _____ indicate infection.
7. He was badly _____ in the attack.

(8.3)Illness/disease/ailment/condition/sickness/malady/malaise/infirmity

ILLNESS: the state of being ill in body or mind; a disease of the body or mind. *Eg. Mental illness.*

DISEASE: a specific illness with a name. *Eg. Measles is an illness that usually affects children.*

AILMENT: a very common disease that is not normally serious. *Eg. Common winter ailments such as colds, coughs and sore throats can be treated with home remedies.*

CONDITION: a permanent health problem which affects a particular part of the body.

Eg. She suffers from a heart condition.

SICKNESS: 1. illness. *Eg. Many workers are absent because of sickness.* 2. disease. *Eg. Sleeping sickness; altitude sickness.* 3. the feeling of vomiting. *Eg. She's pregnant and now she is suffering from morning sickness.*

INFIRMITY (*formal*): weakness because of illness or old age. *Eg. Deafness and failing eyesight are among the infirmities of old age.*

MALADY (*quite formal*): a disease, also used in metaphoric senses. *Eg. Our societies are afflicted by a lot of maladies such as violent crimes.*

MALAISE (*formal*): a general feeling of illness, but not a clear one. *Eg. Malaise can be a symptom of burnout.*

Translate into English:

1. Завдяки досягненням у медичній галузі зараз ми можемо лікувати багато *хвороб*.
2. Мені шкода чути про *хворобу* вашого дідуся.
3. Його *хронічна хвороба* вимагала регулярних візитів до лікаря для лікування.
4. Нестача кисню - основна причина гірської *хвороби*.
5. Інфіковані люди часто страждають від *нездужання*.
6. Я міг бивилікувати цю незначну *недугу* сам.
7. Як вага, так і здоров'я обміну речовин мають ключове значення для запобігання серцевим *захворюванням*.
8. Ви повинні враховувати його психічний *стан*.
9. У той час як помірні та важкі *недуги* вимагають певного відпочинку та відновлення, легкі *хвороби* можуть покращитися за допомогою руху та фізичних вправ.
10. Лікар загальної практики (general practitioner) надав цінну інформацію щодо контролю мого *хронічного захворювання*.

СТРУКТУРНО-СИНТАКСИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(9) PAST PARTICIPLE CLAUSES

Past participle clauses are useful for creating concise sentences with a passive meaning, especially in formal writing.

Past participle clauses can be used:

- a) to give the reason for an action : **Bored by the film**, we left the cinema (*This means: Because we were bored by the film, we left the cinema*).

b) to add information about the subject : **Covered with frost**, the grass sparkled in the sun (*This means*: The grass was covered with frost and sparkled in the sun).

c) to give a similar meaning to an *if condition* : **Looked after carefully**, these boots will last for many years (*This means*: If you look after these boots carefully, they will last for many years).

NB: Past participle clauses with “conditional meaning” can be used with ***if, when, unless*** :

When provided, the medication should be administered with food. – *У разі призначення цього препарату, його слід приймати разом з їжею.*

This means: When the medication is provided, it should be administered with food.

If given, the patient should be monitored for adverse reactions. – *Якщо призначається цей препарат, пацієнт має перебувати під наглядом для запобігання/виявлення побічних реакцій.*

This means: If the medication is given, the patient should be monitored for adverse reactions.

These interventions are sound investments that **when provided early** can reduce the need for more expensive treatment. – *Ці заходи є надійними інвестиціями, які можуть зменшити потребу в більш дорогому лікуванні, якщо вони завчасно/своєчасно застосовуються.*

This means: If these interventions are provided early, they are sound investments that can reduce the need for more expensive treatment.

Rewrite the sentences below using the Past participle clause. Now translate the rewritten/paraphrased sentences into Ukrainian

1. Because they are driven by research, new healthcare policies are being implemented.

2. Because they were treated with the latest technology, patients experienced faster recovery times.

3. Because it was developed over years of study, the new vaccine shows promising results.
4. Because it is required by law, all healthcare professionals must maintain patient confidentiality.
5. Because it was authorized by the doctor, the nurse administered the injection.

(10) “NOUN + OF + ADJ + NOUN” construction

Конструкція може використовуватися для створення прикметникової фрази, яка описує інший іменник, надаючи йому певних характеристик. Це особливо поширено в формальному та науковому стилях. Тобто, замість того, щоб сказати "a disease that lasts a long time", ми можемо сказати "a disease of long duration" (хронічна хвороба), це звучить більш формально та лаконічно:

The patient suffered from a chronic illness of long duration.

Пацієнт страждає на хронічне захворювання.

Translate into Ukrainian:

1. The study focused on **the impacts of long duration** from exposure to the chemical.
2. This neurological condition affects **the patient's abilities of higher order**.
3. Researchers studied **the signals of communicative nature** emitted by infants.
4. **The surgical procedure** was of higher complexity, requiring specialized expertise.

(11) The "WHETHER...OR" construction is used to present two or more alternatives.

Alternatives: the primary function is to indicate a choice between two or more possibilities. "Whether" introduces the first alternative, and "or" introduces the subsequent ones. The elements following "whether" and "or" should be grammatically parallel. This means they should have the same form (e.g., nouns, verbs, phrases).	I'm unsure whether to go to the doctor or stay home. (parallel: verb phrases) We need to decide whether to invest in new equipment or hire more staff. (parallel: verb phrases) She asked whether I wanted tea or coffee. (parallel: nouns)
Indirect Questions: "whether" is often used in indirect questions, where you're reporting a question rather than asking it directly.	The doctor will determine whether surgery is necessary or if medication will suffice. (parallel: noun clauses) They debated whether the patient's condition was improving or deteriorating. (parallel: verb phrases)
Optional "or not": you can add "or not" after the last alternative or after "whether" to explicitly include the negative possibility.	Please inform me whether you are available or not. Whether or not the treatment is effective, we will continue to monitor the patient.

Перекладіть речення, спираючись на підказки:

1. Працівники лікарні обговорювали, **чи** варто *закривати на карантин уражену палату* (to quarantine the affected ward), **чи** ізолювати окремих пацієнтів.

2. Дослідники *ставили під сумнів (questioned)*, **чи** було нове лікування ефективним *завдяки (due to)* самому препарату, **чи** *завдяки ефекту плацебо (the placebo effect)*.

3. Чиновники охорони здоров'я *(The public health officials)* розслідували, **чи** був спалах *(outbreak)* викликаний зараженою їжею *(contaminated food)*, **чи** передачею інфекції повітряно-крапельним шляхом.

4. Пацієнтка вагалася, **чи** *робити їй операцію (undergo the surgery)*, **чи** скористатися *альтернативними методами лікування (alternative therapies)*.

5. Сім'я повинна була вирішити, **чи** *продовжувати підтримувати життя (to continue life support)*, **чи** *припинити лікування (withdraw care)*, виходячи з побажань пацієнта.

(12) The "ONLY TO DO" construction

The "only to" construction is useful for emphasizing a disappointing or unexpected outcome. It highlights the contrast between an action and its surprising result.

The typical structure is: [Action] **only to** [Unexpected Result]

FUNCTION AND EMPHASIS:

Expressing Unexpected or Disappointing Outcomes:

"Only to" indicates that something happened with a particular purpose or intention, but the result was contrary to expectations. It emphasizes the frustration or surprise of the outcome.

Highlighting Contrast: It creates a strong contrast between the initial action and the subsequent, often negative, result.

Conveying a Sense of Futility: It can suggest that the initial effort was ultimately pointless.

Identify what does the "only to" construction highlight in the following sentences:

- *the disappointment of the close failure;*
- *the surprising conclusion;*

- *the unexpected problems;*
- *the wasted effort;*
- *the devastating loss.*

1. He studied diligently for the exam, only to fail by a single point. 2. They invested all their savings in the business, only to see it collapse within a year. 3. The detective followed the suspect for days, only to find that he was completely innocent. 4. The software was released with great fanfare, only to be plagued with critical bugs. 5. The government created new policies, only to see the problems remain the same.	1. Він старанно готувався до іспиту, але не добрав одного балу. 2. Вони вклали всі свої заощадження в бізнес, щоб через рік побачити його крах. 3. Детектив переслідував підозрюваного кілька днів, але виявив, що він абсолютно невинний. 4. Програмне забезпечення було випущено з великим розмахом, але в ньому виявилися критичні помилки. 5. Уряд розробив нову програму, але проблеми залишилися незмінними.
---	--

Suggest the continuation of the following phrases:

1. The patient rushed to the emergency room, **only to find** ...
2. The doctor ordered a crucial test, **only to discover**...
3. The hospital invested heavily in new equipment, **only to face**...
4. The nurses worked tirelessly through their shift, **only to be met** with...
5. The researchers developed a promising new drug, **only to encounter** ...
6. The clinic opened its doors for a free vaccination drive, **only to run out of**...

7. The paramedic arrived on the scene rapidly, **only to find that...**

8. The health department issued a warning about a contagious outbreak, **only to see...**

9. The hospital implemented a new electronic record system, **only to experience...**

10. We arrived at the station, **only to realise ...**

(13) CLAUSES OF CONCESSION

Concession clauses give information that contrasts with or opposes the facts in the main clause in an unexpected way. These clauses can be introduced with conjunctions such as although, (even) though, however, etc.

Допустові речення (Clauses of Concession) виражають ідею, протилежну до тієї, що міститься в головному реченні. Вони показують, що дія в головному реченні відбувається, незважаючи на перешкоди або очікування. При перекладі використовуємо: *попри те що, хоч, дарма що, хай (Я встиг, дарма що був останнім в черзі).*

Сполучники в допустових реченнях:	Приклади:
Although / Though: (хоча) Even though: (навіть якщо) While / Whereas: (в той час як) Despite / In spite of: (незважаючи на) However: (проте, однак) Nevertheless / Nonetheless: (тим не менш) No matter how / what / who: (незалежно від того, як/що/хто) Whatever / Whoever: (що б не / хто б не)	Although it was raining, we went for a walk. (Хоча йшов дощ, ми пішли на прогулянку.) Though affecting all countries, as usual the hardest hit will be the poorest. Even though he was tired, he finished his work. (Попри втому/ Попри те, що він був втомлений, він закінчив свою роботу.) While some people prefer coffee, others like tea. (В той час як деякі люди віддають перевагу каві, інші люблять чай.)

	Despite the difficulties, they succeeded. (Незважаючи на труднощі, вони досягли успіху.) He is very intelligent; however, he lacks practical skills. (Він дуже розумний; проте, йому не вистачає практичних навичок.) No matter how hard he tried, he couldn't solve the problem. (Незалежно від того, як сильно він намагався, він не міг вирішити проблему.) Whatever happens, I will support you. (Що б не сталося, я тебе підтримаю.)
--	---

Translate into English:

1. **Попри** застереження лікаря, пацієнт не змінив шкідливі звички.
2. **Хоча** вітамін D і корисний для шкіри, **але** тривале перебування на сонці може спричинити опіки.
3. **Хоча** вода і очищує організм, але надмірне її вживання може призвести до набряків.
4. **Хоча** медитація і заспокоює, але вона не замінить професійну допомогу при серйозних психічних проблемах.
5. **Хоча** вакцинація і захищає від хвороб, **тим не менш** вона не гарантує 100% захисту.
6. **Попри те, що** народна медицина має свої переваги, самолікування може бути небезпечним.
7. **Хоча** позитивне мислення і важливе, воно не вирішує усіх проблем зі здоров'ям.

(14) Recollect the verbal structures followed by gerund:

Verbs + Gerund (Directly) (the "-ing" form of a verb acting as a noun) as their object	Verbs + Preposition + Gerund The gerund acts as the object of the preposition
---	--

We use gerund after these verbs: to enjoy; to avoid; to consider; to finish; to suggest; to mind; to keep; to postpone; to admit; to deny; etc. Patients may admit <u>feeling</u> anxious before a procedure <i>Пацієнти можуть зізнатися, що відчують <u>занепокоєння</u> перед процедурою.</i>	1. Researchers succeed in <u>developing</u> a new vaccine. <i>Дослідники досягли успіху в <u>розробці</u> нової вакцини.</i> 2. Many patients believe in <u>using</u> complementary and alternative medicine. <i>Багато пацієнтів вірять в <u>ефективність</u> нетрадиційної медицини</i>
--	---

Translate into Ukrainian:

1. He had to **admit** eating too much sugar was affecting his energy levels.
2. Proper hygiene can **prevent** patients **from** contracting infections.
3. Medications can **prevent** the disease **from** progressing.
4. Health organizations must **consider** implementing new protocols to improve patient safety.
5. She decided to **postpone** getting her annual check-up until after her vacation.
6. Therapists aim to help patients **succeed in** managing chronic pain.
7. He couldn't **deny** feeling the positive effects of regular exercise.
8. They are **thinking about** joining a local gym to improve their cardiovascular health.
9. Healthcare professionals **believe in** providing evidence-based care.
10. She is **benefiting from** practicing mindfulness daily to reduce her stress.

(15) Конструкції WHILE + GERUND для вираження паралельних дій (1), або контрасту (2):

While + have V3 для вираження контрасту

(1) Many developing countries must now deal with a “dual burden” of disease: they must continue to prevent and control infectious diseases, while also addressing the health threats from NCDs and environmental health risks.

Багато країн, що розвиваються, зараз змушені боротися з «подвійним тягарем» хвороб: вони повинні продовжувати профілактику і боротьбу з інфекційними захворюваннями, а також протистояти загрозам здоров'ю, пов'язаними з неінфекційними захворюваннями та екологічними ризиками для здоров'я. (паралельні дії)

(2) While countries have managed to decrease deaths from infectious diseases such as malaria and tuberculosis, non-communicable diseases (NCDs) such as heart disease, stroke, mental illness and injuries are on the rise.

Хоча країнам вдалося знижити смертність від інфекційних захворювань, таких як малярія і туберкульоз, кількість неінфекційних захворювань, таких як хвороби серця, інсульт, психічні захворювання і травми, зростає.

Translate into Ukrainian:

1. While prioritizing advanced surgical techniques, healthcare systems often neglect preventative care.
2. While developing cutting-edge pharmaceuticals, many companies overlook the importance of accessible mental health services.
3. While investing heavily in hospital infrastructure, some regions struggle with a shortage of primary care physicians.
4. While focusing on treating acute illnesses, the long term management of chronic diseases is sometimes neglected.

5. While promoting technological innovation in diagnostics, the importance of patient-doctor communication can be diminished.
6. While some healthcare providers concentrate on specialized treatments, others are more focused on holistic approaches.
7. While having implemented new electronic health records, some hospitals still struggle with data interoperability.
8. While having invested heavily in specialized equipment, they have neglected the training of staff to use it effectively.
9. While having established numerous clinics, access to those clinics is still difficult for many rural patients.
10. While having published many research papers, they have not put enough effort into the practical application of that research.

(16) COMPLEX SUBJECT

Complex Subject (складний підмет⁶) – це граматична конструкція, що демонструє поєднання підмета (слова, що відповідає на питання “хто? що?”), або займенника (**я/ти/ми/ви/він/вона**) із інфінітивом (дієслово із часточкою “**to**”). Окрім цього, іменник/займенник поєднаний зі ще одним дієсловом, що має пряме відношення до нього. Таким чином, до підмета прикладаються дві дії. Перша дія виконується самим підметом а друга дія спрямована на нього. Саме друга дія передає чужі слова або думку стосовно підмета.

Форми складного підмета

<i>SIMPLE INFINITIVE</i>	
Noun/Pronoun + be + V3 + to verb <i>He is thought to collaborate with them.</i> <i>I was said to go here.</i>	Думають, що він співпрацює з ними. Сказали, щоб я прийшов сюди.
<i>CONTINUOUS INFINITIVE</i>	

⁶ <https://englishprime.ua/uk/slozhnoe-podlezhashhee-v-anglijskom/>

Noun/Pronoun + be + V3 + to be + V-ing <i>They are said to be living in London now</i> <i>My cousin was seen to be jogging every morning.</i>	Кажуть, зараз вони живуть у Лондоні. Бачили, що мій кузен бігає кожного ранку.
PERFECT INFINITIVE Noun/Pronoun + be + V3 + to have + V3 <i>He is considered to have got a promotion</i> <i>We are expected to have forgiven him for his mistake</i>	Вважають, що він отримав підвищення. Очікують, що ми пробачили його за його помилку.
PERFECT CONTINUOUS INFINITIVE Noun/Pronoun + be + V3 + to have been + V-ing <i>They are known to have been attending these courses since 2017.</i> <i>Her dad was reported to have been on fraternity leave the whole year.</i> <i>It was supposed to have been a peaceful protest</i>	Відомо (Знають), що вони відвідують ці курси з 2017 року. Сповістили, що її батько був у декретній відпустці цілий рік. Припускали, що це буде мирна акція протесту. NB ⁷
SIMPLE PASSIVE INFINITIVE Noun/Pronoun + be + V3 + to be + V3 <i>He is thought to be promoted this week.</i> <i>He is likely to be sought for this position.</i>	Думают, що його підвищать цього тижня. Ймовірно його шукають на цю посаду.
PASSIVE PERFECT INFINITIVE Noun/Pronoun + be + V3 + to have been + V3 <i>The article is expected to have been published on time.</i> <i>We are said to have been refused this offer</i>	Очікують (Очікується), що статтю опублікували вчасно. Кажуть, що нам відмовили в цій пропозиції.

Paraphrase the following sentences so as to use complex subjects.

⁷ Не забуваємо, що є ряд слів (**be, want, love, have, hate...**), що не використовуються згідно стандартного правила додавання "ing" у Perfect Continuous – тривалому перфектному часі. Тому ми застосовуємо їх як у Present Perfect – простому перфектному часі.

MODEL : A: It **is supposed** that furnishing a house requires good taste.

B: Furnishing a house **is supposed** to require a good taste.

1. It is said they have bought a new side-board.
2. It is said that he has bought a new gaming chair.
3. It is known that she has passed her exams well.
4. It seems they need another bookcase.
5. It turned out that the oil cloth was of good quality.
6. It is sure that he will miss this train.
7. It is likely that Tom will return on Monday.
8. It seems that he hasn't returned.
9. It is expected that she will come tomorrow.
10. It is said that she has been training a lot before the competition.

Зробіть письмовий переклад Тексту А “Global Health: Current And Future Challenges”.

Text B

Передперекладацький аналіз тексту.

1. Знайдіть проблемні одиниці в тексті, обдумайте варіант їх перекладу (підберіть відповідники або застосуйте трансформаційний переклад).
2. Виконайте усний переклад з аркушу тексту В.

Ukraine's healthcare system embraces home-visits to improve child well-being⁸

*The approval of new Ministry of Health procedures **paves the way for** family nurses to provide **comprehensive** medical and social care direct to homes to support children under four years.*

KYIV, 16 January 2025 – The approval of updated Ministry of Health procedures on home visiting, as a core part of the healthcare system, is set **to boost** comprehensive medical and social care for children under four years **so** every child **gets the best start** in life.

Through the '**Home Visiting Programme**', families receive support from healthcare professionals on immunization, breastfeeding, nutrition, **positive parenting** and early identification of developmental delays. The adoption of the new procedure follows the UNICEF⁹ supported home visiting pilot programme in 2023-2024 that resulted in a positive impact on the health and social wellbeing of **children and families covered**.

“The first years of life lay the foundation for optimal growth and lifelong well-being, which is why home visits are so important for children and their **caregivers**,” said Munir Mammadzade¹⁰, UNICEF Representative to Ukraine. “They are not just medical check-ups but provide **tailored** and comprehensive **support**, so caregivers are empowered to create a safe and nurturing environment for their children. This is even more essential for families living through the extreme stress of wartime,” added Mammadzade.

⁸ <https://www.unicef.org/ukraine/en/press-release/ukraines-healthcare-system-embraces-home-visits>

⁹ UNICEF works in some of the world's toughest places, to reach the world's most disadvantaged children. Across 190 countries and territories, we work for every child, everywhere, to build a better world for everyone.

¹⁰ Мунір Мамедзаде був призначений на посаду Голови Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні у листопаді 2023 року.

“Access to quality healthcare services is a critical component of Ukraine’s demographic development strategy through 2040, which was approved by the government last year. During the early years of a child’s life, it is vital to ensure access to necessary medical care and equip parents with comprehensive information about their child’s health, nutrition, hygiene, vaccinations, and accident prevention. To address this, the Ministry of Health of Ukraine has updated the procedures and frequency of preventive healthcare check-ups for children, including provisions for home visits by family nurses. We are sincerely grateful to our strategic partner, UNICEF, for its support in training healthcare workers to deliver better services to families with children,” said the Minister of Health Viktor Liashko speaking at the opening of the training and resource centre at the Shupyk National Healthcare University of Ukraine¹¹.

The home visiting format includes four home visits by nurses to families with children under four years, each lasting 60 to 90 minutes, as well as six consultations at healthcare facilities following a doctor’s consultation.

To ensure healthcare professionals are equipped to deliver high-quality services to families with children, UNICEF and partners established 12 training and resource centres in 2024 across seven regions of Ukraine: Volyn, Lviv, Zakarpattia, Chernihiv, Kyiv, Odesa, and Dnipro oblasts. In 2025 an additional ten centres are planned to be established.

These training hubs help medical professionals to enhance their knowledge and practical skills across key areas of early childhood development, combining theoretical education with practical exercises that cover a range of areas including:

- Guidance on routine childhood immunization.
- Supporting and promoting exclusive breastfeeding in the first six months of life and nutritious infant feeding from six months to three years.

¹¹ Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (м. Київ)

- Preventing common injuries at home.
- Recognizing postpartum depression and providing psycho-emotional support to mothers.
- Encouraging positive parenting, including engaging fathers.
- Monitoring child development and referring cases to specialists as needed.
- Identifying social risks, including domestic violence, and referring families to relevant support services.

Through the pilot programme, nurses have been providing home visits across fifteen oblasts in frontline and other areas, integrating a humanitarian, recovery and development response. Last year, over 40,000 children, their parents, and caregivers benefited from home visits conducted by more than 1,100 trained health workers. This year the programme will scale-up to all regions of Ukraine.

Text C

Передперекладацький аналіз тексту.

1. Знайдіть проблемні одиниці в тексті, обдумайте варіант їх перекладу (підберіть відповідники або застосуйте трансформаційний переклад).
2. Виконайте усний переклад з аркушу тексту С.

Вплив медіа на психічне здоров'я та самопочуття людей¹²

Масова інформація в сучасному суспільстві виконує важливу роль у формуванні думки і ставлення людей до навколишнього світу. Завдяки медіа ми отримуємо доступ до широкого спектру інформації про події, тренди та проблеми, що відбуваються в суспільстві. Однак, цей вплив медіа може мати як позитивні, так і негативні наслідки для психічного здоров'я та самопочуття людей.

¹² <https://fact-news.com.ua/vpliv-media-na-suspilstvo-psixologichnij-analiz-i-naslidki>

З одного боку, масова інформація може стимулювати людей до критичного мислення, розширювати їхні горизонти і надавати можливість обговорювати актуальні теми. Вона може надихати на саморозвиток, спонукаючи до пошуку нових знань і розуміння світу. Публікації про наукові дослідження, позитивні новини та інші важливі теми можуть впливати на настрій і підвищувати загальний рівень задоволеності життям.

З іншого боку, негативний вплив медіа на психічне здоров'я може полягати у поширенні негативних новин, створенні образів страху та невпевненості у себе. Часте споживання негативних відомостей може призводити до появи тривожності, депресії та стресу. Багато людей почуваються виснаженими і зневіреними після того, як витрачають багато часу на спостереження за негативними подіями у світі через медіа.

Психологія медіа досліджує вплив масової інформації на психічне здоров'я та самопочуття людей. Вона допомагає розуміти, які фактори впливають на сприйняття інформації, які емоції вона викликає та які наслідки можуть виникнути у результаті такого впливу. Розуміння психологічних аспектів медіа може допомогти людям краще контролювати своє споживання інформації, зберігати психічне здоров'я і забезпечувати позитивне самопочуття.

Text D¹³

Виконайте письмовий переклад тексту англійською мовою:

Безбар'єрна Україна: відбудова та європейський досвід для інклюзивного майбутнього

Одним із ключових принципів відновлення України є побудова інклюзивного середовища, у якому буде комфортно

¹³

https://ces.org.ua/barrier_free_ukraine/?gad_source=1&gad_campaignid=22439086746&gbraid=0AAAAACM-mc2_cazlMwEOEunnj_vkrtZ9m&gclid=EAIaIQobChMI0-bXrdPBjQMVNY1oCR2tfCt6EAAYASAAEgKH0PD_BwE

всім – людям з інвалідністю, їхнім родичам, людям поважного віку та батькам із дітьми. Це спільна справа, яка вимагає активного залучення суспільства до формування державної політики.

Відновлення України – це можливість побудувати краще майбутнє, на засадах безбар'єрності, енергоефективності та екологічності відповідно до стандартів ЄС. З цього переліку безбар'єрність стає пріоритетом, адже під час війни кількість людей з інвалідністю зростає. Що більше змінюється оточення, то більше люди замислюються про безбар'єрний доступ. Це стає соціальною нормою.

Безбар'єрність – це одне з фундаментальних прав людини. По-справжньому інклюзивним є середовище, у якому люди з інвалідністю не просто спостерігають за життям, а можуть брати в ньому участь. Завдяки доступності спеціальних технічних засобів, наприклад карт Google, спеціально створених для незрячих людей, або прогулянки з навченим собакою, люди з інвалідністю можуть бути більш незалежними від підтримки інших.

Суспільство, звісно, потребує час для змін. Найпростіше створити спеціальне місце, стверджуючи, що, залишаючись там, люди з інвалідністю будуть у безпеці. Однак ізоляція та відокремлення не є реальними умовами життя. Вони є неприйнятними, як показав рух за права людей з інвалідністю в Європі.

Коли після Другої світової війни працездатні люди повернулися з бойових дій з інвалідністю, вони фактично опинилися замкненими у своїх домівках. Уряди не були готові до системних змін. Це спонукало людей вийти на демонстрації, вимагаючи створити рівні умови для залучення у суспільне життя та роботу кожного. Україна зараз має подібний запит на інклюзивність. Тому вкрай важливо почати впроваджувати зміни

вже зараз, не чекаючи закінчення війни. Інакше українці заплатять ціну за зволікання.

Примітно, що безбар'єрність та інклюзивність залежать не лише від держави, а й від суспільства. Якщо ніхто не буде говорити, що це важливо, то зміни не настануть. Навіть у ЄС країни мають різний рівень безбар'єрності. Лідерами є Нідерланди та Іспанія. Слабкою стороною Франції є пристрасть до сходів в архітектурі, але поруч завжди є пандуси. Ситуація в Бельгії ускладнюється функціонуванням трьох різних урядів.

Навіть якщо безбар'єрність здається утопією, ми все одно можемо досягти прогресу, впроваджуючи зміни крок за кроком. Це не трапиться швидко, але дуже важливо обрати правильний шлях і йти ним.

Text E

1. *Підберіть заголовок до кожного фрагменту тексту із запропонованих нижче:*

Сміх має соціальне значення

Сміх може допомогти схуднути

Все починається в мозку

Сміх покращує загальне здоров'я

2. *Закресліть зайву/надлишкову інформацію у кожному фрагменті.*

3. *Виконайте реферативний переклад тексту.*

Чому ми сміємося і як це впливає на наше здоров'я

Фрагмент (А) Ми не вирішуємо сміятися свідомо. Навіть якщо ми заплатили за квиток на стендап улюбленого коміка, сміх нам не гарантований. Коли ми сміємося з жарту під час шоу, це відбувається мимовільно, оскільки наш мозок обробляє те, що ми бачимо та чуємо. Дуже важко вдавати сміх або тим паче регіт - от спробуйте. Звучить не дуже правдоподібно, чи не так?

Наукового консенсусу щодо того, що змушує нас сміятися, немає, але вчені вважають, що певну роль у цьому відіграє лобова частка в передній частині мозку, яка визначає наші емоційні реакції, разом із лімбічною системою. Лобова частка ділиться на дві половини – ліву і праву. Ліва відповідає за практичний бік і визначає, чи є жартом звуки та зображення, які ми чуємо та бачимо. Права частина – творча, і вона визначає, чи дійсно ми вважаємо жарт або ситуацію смішними. Однак лобова частка сама по собі не може викликати сміх. За це відповідає лімбічна система, розташована під корою головного мозку. Вона керує основними емоціями, такими як страх, гнів і задоволення, і щойно вона отримує повідомлення від лобової частки, що нам потрібно з чогось посміятися, вона надсилає інше повідомлення, яке запускає власне фізичний процес сміху.

Фрагмент (Б) Сміх – це мікротренування. Одне дослідження показало, що 10-15 хвилин сміху можуть спалювати від 10 до 40 додаткових калорій щодня. Тож для того, щоб помітити зміни на вагах, вам має бути ДУЖЕ смішно. І хоча сміх може не конкурувати з дієтами, веселе гигикання має надзвичайний вплив на весь організм. Сміх змушує скорочуватися 15 м'язів обличчя, змінюючи його вираз. У процесі сміху також залучаються м'язи рук, ніг і тулуба. Найбільш помітний ефект має стимуляція виличного м'яза, який відповідає за рух верхньої губи під час усмішки. Однак майте на увазі: скорочення м'язів живота під час хихикання може мати неочікуваний вплив на сечовий міхур. Відчуття розслабленості після нападу сміху можна порівняти з відчуттям після хорошого тренування. У м'язах зникає напруга, а у мозок вивільняються ендорфіни – хімічні речовини, які створюють теплі та приємні відчуття.

Фрагмент (В) Хто б міг подумати, що перегляд улюбленого ситкому може зробити вас здоровішим? Як не дивно – але так

і є. Коли ми сміємося, зміцнюється наша імунна система. Сміх збільшує виробництво антитіл і клітин, які борються з хворобами. Дослідження 1979 року професора Рода Мартіна в канадському університеті підтвердило теорію про те, що люди з гарним почуттям гумору менш схильні до тривожності або депресії. Сміх також може знизити артеріальний тиск.

Фрагмент (Г) Можливо, вам здається, що регіт у відповідь на жарт вашого найкращого друга – це всього лише ніж розвага, але насправді це важлива соціальна діяльність. Дослідження показали, що коли група друзів або родичів разом сміються, це дає їм відчуття безпеки та зміцнює їхні спільні зв'язки. Є навіть наукові докази того, що сміх справді є заразливим. Ми з більшою ймовірністю будемо сміятися, якщо уже сміється хтось інший. Тому в телевізійних ситкомах використовують закадровий сміх – щоб ми сміялися разом з невидимою аудиторією. Також важливо, що сміх є соціальним символом. Він підкреслює, що розмова має бути теплою та інклюзивною. Без нього наш світ був би набагато менш дружнім, і нам було б важче почуватися в безпеці. Саме тому сміх – дійсно емоція на вагу золота.

TOPIC IV. CLIMATE CHANGE AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

Learn the vocabulary:

biodiversity – біологічне різноманіття to cut down - вирубати carbon dioxide – вуглекислий газ driver of climate change – причина зміни клімату drought – посуха Earth's surface – Поверхня Землі to experience climate change – відчувати на собі кліматичні зміни flooding – повінь fossil fuels – викопні види палива greenhouse effect – парниковий ефект greenhouse gas emissions – викиди парникових газів	land use – використання земель melting polar ice – танення полярних льодовиків net zero emissions – нульові викиди в атмосферу on record – за всю історію спостережень renewable energy – відновлювальна енергія rising sea levels – підвищення рівня моря saltwater intrusion – проникнення солоної води severe fires – сильні пожежі water scarcity – дефіцит води weather patterns – погодні умови
---	--

Practice using the topic vocabulary. Fill in the blanks with the appropriate word from the box:

- Coastal communities are beginning to experience the devastating effects of ____ due to rising sea levels.
- The increased concentration of greenhouse gases in the atmosphere is intensifying the ____, leading to global warming
- The burning of fossil fuels releases vast amounts of ____ into the atmosphere.
- These carbon dioxide emissions contribute significantly to the increase in ____.
- The shift away from ____ towards renewable energy sources is crucial for reducing greenhouse gas emissions.
- ____ changes, such as deforestation and urbanization, are major factors in environmental degradation.
- Many regions are facing ____, making it harder for people to access clean drinking water.

8. ____ ____ ____ threaten to flood low-lying coastal cities in the near future.

9. ____ is essential for maintaining healthy ecosystems and supporting life on Earth.

10. Many countries are ____ extreme weather conditions like floods, droughts, and heatwaves.

11. Changing ____ ____ are affecting agriculture and making it harder to predict seasons.

12. The increase in atmospheric carbon dioxide is ____ ____ as the highest it's been in human history.

Передперекладацький аналіз тексту:

1. Визначте тип тексту (*інформаційний, інформаційно-аналітичний, суспільно-політичний, художній*).

2. Яку інформацію намагається донести автор? (поінформувати/описати предметну область /викликати бажане емоційне ставлення до переданої інформації / спонукати до якихось конкретних дій / викликати певну реакцію тощо).

3. Чи є у тексті багатозначні дієслова / іменники / прикметники? Запропонуйте свої перекладацькі відповідники до них.

4. Як би ви оцінили граматичну складність цього тексту (синтаксичні конструкції, емфатичні звороти, неособові форми дієслова, приміром, Infinitive, Gerund, Participle I, Participle II тощо).

TEXT A

WHAT IS CLIMATE CHANGE?

Climate change refers to long-term shifts in temperatures and **weather patterns**. Since the 1800s, human activities have been the main **driver of climate change**, primarily due to the burning of **fossil fuels** like coal, oil and gas. Burning fossil fuels generates **greenhouse gas emissions** that act like a blanket wrapped around the Earth, trapping the sun's heat and raising temperatures.

The main greenhouse gases that are causing climate change include **carbon dioxide** and methane. These come from using gasoline

for driving a car or coal for heating a building, for example. Clearing land and **cutting down** forests can also release carbon dioxide. Energy, industry, transport, buildings, agriculture and **land use** have been among the main sectors causing greenhouse gases over the last 200 years.

Humans are responsible for global warming

Human activities like the ones mentioned above are causing greenhouse gases that are warming the world faster than at any time in at least the last two thousand years.

The average temperature of the Earth's surface is now about 1.2°C warmer than it was in the late 1800s (before the industrial revolution) and warmer than at any time in the last 100,000 years. The last decade (2011-2020) was the warmest **on record**. The consequences of climate change now include, among others, intense **droughts, water scarcity, severe fires, rising sea levels, flooding, melting polar ice**, catastrophic storms and declining **biodiversity**.

People are experiencing climate change in diverse ways

Conditions like sea-level rise and **saltwater intrusion** have advanced to the point where whole communities have had to **relocate**, and protracted droughts **are putting people at risk** of famine. The number of people displaced by weather-related events **is expected to rise**.

Every increase in global warming matters

In a series of UN reports, thousands of scientists and government reviewers agreed that limiting global temperature rise to no more than 1.5°C would help us avoid the worst climate impacts and maintain **a livable climate**. **Yet** policies currently in place point to up to 3.1°C of warming by the end of the century.

The six biggest emitters (China, the United States of America, India, the European Union, the Russian Federation, and Brazil) together accounted for more than half of all global greenhouse gas emissions in 2023. By contrast, the 47 least developed countries **accounted for** only 3 per cent of global greenhouse gas emissions. Everyone must **take**

climate action, but people and countries creating more of the problem have a greater responsibility to act first.

We face a huge challenge but already know many solutions

Many climate change solutions can deliver economic benefits while improving our lives and protecting the environment. We also have global frameworks and agreements to guide progress, such as the Sustainable Development Goals, the UN Framework Convention on Climate Change and the Paris Agreement. Three broad categories of action are: cutting emissions, adapting to climate impacts and financing required adjustments.

Switching energy systems from fossil fuels to **renewables** like solar or wind will reduce the emissions driving climate change. But we have to act now. While a growing number of countries **is committing to** net zero emissions by 2050, emissions must be cut in half by 2030 to keep warming below 1.5°C. Achieving this means huge declines in production and consumption of coal, oil and gas by at least 30 per cent by 2030.

Adapting to climate consequences protects people, homes, businesses, livelihoods, infrastructure and natural ecosystems. It covers current and the coming impacts. Adaptation will be required everywhere, but must be prioritized now for the most vulnerable people with the fewest resources **to cope with** climate hazards. Early warning systems for disasters, for instance, save lives and property, and can deliver economic benefits up to 10 times the initial cost.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ Й СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(1) Polysemy. Робота з багатозначністю (варіантні/множинні й оказіональні відповідники).

1. Розглянемо семантичний об'єм прикметника **durable** зі словника Cambridge dictionary.

2. Підготуйтеся до перекладу виділених проблемних одиниць (PVC, one, in need of..).

3. Перекладіть речення у правій колонці, спираючись на наведені значення виділеного слова.

Study the scope of meaning <i>durable</i>	Practice
1. <i>able to last and be used for a long time without becoming damaged</i> 2 <i>able to continue to exist for a long time</i> 3 <i>able to do something for a long time without getting tired or being injured</i>	1 He has a reputation as the most durable player in baseball history. 2 With these constituencies, the Democratic Party built itself a durable long-term majority. 3 The machines have to be made of durable materials. 4 The leatherette seats are made from durable PVC that's scratch-resistant and easy to clean. 5 But, for a durable and simple dog bed, this one is a good option. 6 In need of a new bathing suit that's comfy, durable, and flattering?

4. Дослідіть семантичний об'єм виділених слів. У якому значенні вони вжиті у наступних реченнях? Зверніться до перекладного словника та підберіть українські варіантні відповідники для наступних виділених одиниць:

DELIVER _v

1. The Republicans are relying on their agricultural policies to *deliver* the farmers' vote.
2. The president is scheduled to *deliver* a speech on foreign policy.
3. Manufacturers can *deliver* goods directly from factories.
4. It is not clear that practical benefits for agricultural systems will be *delivered* where more of the same work is done.

DRIVE _v

1. Their fourth year without rain *drove* many farmers to despair.
2. Water *drives* the turbines that produce electricity.

3. Cowboys used to *drive cattle* across vast open ranges to bring them to market.

OPERATION _n

1. There are several reactors of the type in *operation* at the moment.
2. Less profitable business *operations* will have difficulty in finding financial support.
3. Open the machine and check the *operation* of the locking mechanism.
4. We can capture carbon emissions at power plants, oil refineries, and cement-making *operations*.

ACCOUNT FOR _{phr v}

1. The fan vote *accounts* for 50% of the vote for starters.
2. What the artist didn't *account* for was the harshness of the Texas sun.
3. But that alone does not *account* for the spike in cases.
4. Agriculture *accounts* for the vast majority of the area's water use.

BROAD _{adj}

1. We walked down a *broad* avenue lined with trees.
2. The politician gave a *broad* outline of his proposals.
3. There are three *broad* categories of industry in the region: computers, finance, and education.
4. He spoke with a *broad* Australian accent.

ADVANCE _v

1. The car *advanced* slowly down the street.
2. She opened the door and *advanced* cautiously into the room.
3. The film is *advanced* by an electric motor.
4. Our understanding of this disease has *advanced* rapidly in recent years.

(2) PHRASAL VERBS. Practice using verbal expressions with dependent prepositions:

account for – *складати/становити*

be responsible for – *нести відповідальність за*

call for – *закликати до/вимагати*

call on – *закликати до*

cope with – *впоратися*

come from – *походити з*

cut down - *вирубати*

1. The government has implemented stricter regulations to prevent companies from ____ trees in protected forests.

2. We are all ____ the pollution in our oceans and must take action to reduce waste.

3. Renewable energy sources now ____ a significant portion of the country's electricity supply.

4. Many species struggle to ____ the rapid changes in their natural habitats caused by climate change.

5. Environmental organizations often ____ governments to take stronger actions against deforestation.

6. The new environmental policy ____ stricter laws on reducing carbon emissions.

7. Most of the plastic waste in the ocean ____ single-use items like bottles and packaging.

Practice using verbal expressions when translating from Ukrainian into English.

1. Викиди парникових газів **складають** значну частину причин зміни клімату.

2. Країни, що найбільше забруднюють довкілля, повинні **нести відповідальність** за наслідки зміни клімату.

3. Екологічні організації **закликають до** негайних дій у боротьбі зі зміною клімату.

4. Міжнародне співтовариство **вимагає** від великих корпорацій зменшити свій вуглецевий слід.

5. Екстремальні погодні явища **походять з** глобального потепління.

6. Люди повинні **впоратися з** наслідками зміни клімату, щоб зберегти планету для майбутніх поколінь.

7. **Вирубати** ліси означає позбавити планету одного з її головних поглиначів вуглекислого газу.

(3) FORECASTING. Predict the continuation of these sentences about climate change:

1. Кліматичні зміни спричиняють підвищення середньої температури на планеті, що призводить до
2. Викиди парникових газів від спалювання викопного палива є основною причиною кліматичних змін, що впливають ...
3. Для боротьби з кліматичними змінами необхідно зменшити ...
4. Climate change is an issue that requires international
5. We see more storms and floods because of
6. Countries agree to use less.....
7. They want to use more clean energy, like
8. It is important to reduce
9. We need to protect and plant more
10. Climate change can hurt

(4) PARAPHRASING. Let's recollect the rules of paraphrasing from previous topics. Read this original sentence.

ORIGINAL:

Human body heat is an inexpensive and renewable energy source.

PARAPHRASE:

One cheap and replaceable energy source is heat from the human body.

*Which change took place? Were the words replaced by the synonyms?
Did the word order in the sentence remain the same?*

Over to You

Read the original sentence and a possible paraphrase. Look at the changes the writer has made, and answer the questions below.

Which synonyms has the writer used for *transfer* and *excess*? Which words in the original sentence has the writer replaced with *from building to building*?

Original: These pipes transfer excess body heat from one building to another.

Paraphrase: Additional body heat is moved from building to building by these pipes.

Read the paragraph. Which of these words and phrases could be used as synonyms to paraphrase the underlined words?

An inexpensive¹ and renewable² source of energy is wind power³. It is an excellent⁴ alternative⁵ to fossil fuels⁶. It is clean⁷ and will not harm⁸ our planet⁹.

Earth / energy / very good / fuels like gas and oil / cheap / negatively impact / substitute / will continue to be available / won't produce pollution

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____

Give a full paraphrase of the original sentence.

(5) STRUCTURAL FLEXIBILITY

Read the sentence.

Ми перебуваємо в епіцентрі зростаючої рішучості зменшити викиди вуглекислого газу суспільствами, цю рішучість поділяє більшість країн, багато з яких представлені тут сьогодні.

Retell this sentence by starting it with a specific word:

Нам

Переконаність

Відмова.....	Вуглекислий газ
Все більше	Рішучість
Сьогодні тут	

Do the same task in English.

We are in the midst of a growing determination to decarbonize our societies, it is a determination shared by most countries, many represented here today.

Us.....	Conviction
Rejection.....	Carbon dioxide
More and more	Determination
Today here.....	

СТРУКТУРНО-СИНТАКСИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(6) Learn the ways of rendering Gerund

1 Reducing emissions is crucial for slowing down global warming. 2 The government's focus is on implementing policies to reduce carbon emissions. 3 By reducing our carbon footprint, we contribute to mitigating climate change. 4 We insisted on the experiment being put off.	Зменшення (Іменник) викидів є вирішальним для уповільнення глобального потепління. У центрі уваги уряду – впроваджувати (Інфінітив) політику щодо зменшення викидів вуглецю. Зменшуючи (Дієприслівник) наш вуглецевий слід, ми сприяємо пом'якшенню наслідків зміни клімату. Ми наполягали на тому, щоб експеримент відклали (Підрядне речення).
	Зверніть увагу на переклад Герундія, якщо з'являється while "while" for "під час того, як," "в той час як," "коли," or

5 Many climate change solutions can deliver economic benefits while improving our lives and protecting the environment. 6 While a growing number of countries is committing to net zero emissions by 2050, emissions must be cut in half by 2030 to keep warming below 1.5°C.	simply "<i>нід час.</i>" <i>"while"</i> for "<i>в той час як</i>" or "<i>тоді як</i>", "<i>хоча</i>" While (simultaneous) Багато рішень щодо зміни клімату можуть принести економічні вигоди, <i>в той час як</i> ми покращуємо наше життя і захищаємо навколишнє середовище. While (Contrast.) <i>Тоді як</i> все більше країн беруть на себе зобов'язання досягти нульового рівня викидів до 2050 року, до 2030 року викиди мають бути скорочені вдвічі, щоб утримати потепління нижче 1,5°C.
--	---

Translate the following sentences, and explain what is the function of gerund in these sentences

1. **Reducing** our carbon footprint is essential for combating climate change.
2. **Ignoring** the effects of global warming will have dire consequences.
3. Scientists recommend **implementing** stricter emissions regulations.
4. We can help by **participating** in local environmental initiatives.
5. There is growing concern about **experiencing** more extreme weather events.
6. **Rising** sea levels threatening coastal cities is a major global issue.
7. The international community needs to work together **while addressing** the challenges of climate change.

8. **While reducing** individual carbon footprints is important, systemic changes are also necessary.

9. **While investing** in renewable energy, we must also address the issue of energy storage.

10. We can contribute to mitigating climate change **while promoting** sustainable practices in our daily lives.

(7) Recollect some ways of rendering COMPLEX SUBJECT.

<u>He is said</u> <u>to test</u> the device.	Кажуть , що він випробовує цей прилад.
--	--

Переклад дієслів характерних для звороту Complex Subject.

<i>to assume</i>	<i>is (/was) assumed</i>	припускають, вважали
<i>to believe</i>	<i>is (/was) believed</i>	вважають, вважали
<i>to consider</i>	<i>is (/was) considered</i>	вважають, вважалось
<i>to expect</i>	<i>is (/was) expected</i>	вважають, очікують
<i>to know</i>	<i>is (/was) known</i>	Відомо
<i>to report</i>	<i>is (/was) reported</i>	повідомляють, повідомляли
<i>to say</i>	<i>is (/was) said</i>	говорять, говорили
<i>to seem</i>	<i>seems, seemed</i>	здається, здавалось
<i>to suppose</i>	<i>is (/was) supposed</i>	припускають, як припускали
<i>to think</i>	<i>is (/was) thought</i>	думають, думали

Translate into Ukrainian paying attention to Complex Subject.

1. *The melting of polar ice caps* is said **to accelerate** at an alarming rate.

2. *Global warming* is known **to cause** more frequent and intense extreme weather events.

3. *Last year* was reported **to be** the hottest year on record.

4. *The Paris Agreement* is supposed **to limit** global temperature rise to well below 2 degrees Celsius.

5. *Sea levels* are expected **to rise** significantly in the coming decades due to climate change.

6. *Climate change* is considered **to be** a major threat to global biodiversity.

7. **Continued reliance on fossil fuels** is assumed to **strengthen** climate change.

8. **The impact of deforestation** is thought to **contribute** significantly to greenhouse gas emissions.

9. **Transitioning to renewable energy** is believed to **be** crucial for mitigating climate change.

10. **The effects of climate change** seem to **become** increasingly visible worldwide.

(8) Refresh the ways of rendering construction FOR SOMEBODY TO DO SOMETHING.

It's crucial for governments to implement stricter environmental regulations."	<u>Необхідність та важливість</u> Критично важливо, щоб уряди впровадили суворіші екологічні норми.
Adaptation must be prioritized now for the most vulnerable people with the fewest resources to cope with climate hazards.	<u>Мета або причина</u> Адаптація має бути пріоритетом, щоб найбільш вразливі люди з найменшими ресурсами впоралися з кліматичними загрозами.
We need to invest in research for scientists to develop innovative climate solutions.	Нам потрібно інвестувати в дослідження, щоб вчені розробили інноваційні кліматичні рішення.
Many people want for their children to inherit a healthy planet.	<u>Після певних дієслів (want, ask, tell, expect, etc.)</u> Багато людей хочуть, щоб їхні діти успадкували здорову планету.

Translate sentences paying attention to construction "for somebody to do something".

1. It's vital **for communities to build** resilience against extreme weather events.

2. We need to create incentives **for businesses to invest** in green technologies.

3. Scientists are calling **for governments to fund** more research on carbon capture technologies.

4. We need to establish international agreements **for countries to cooperate** on reducing greenhouse gas emissions.

5. It's becoming increasingly necessary **for coastal cities to develop** plans for adapting to rising sea levels.

6. We must create opportunities **for local communities to participate** in reforestation projects.

7. We need to develop new technologies **for us to reduce** greenhouse gas emissions.

8. Governments must implement stricter regulations **for industries to switch** to sustainable practices.

9. Scientists are conducting extensive research **for us to better understand** the effects of climate change.

10. We should educate the public **for everyone to make** informed choices about their environmental impact.

Practice using the same expression when translating from Ukrainian into English.

1. Міжнародне співробітництво є необхідним, **щоб ми досягли** глобальних кліматичних цілей.

2. Життєво важливо, **щоб засоби масової інформації** надавали точну та вичерпну інформацію про зміну клімату.

3. Критично важливо, **щоб уряди впровадили** суворіші екологічні норми.

4. Нам потрібно, **щоб промисловість інвестувала** у відновлювані джерела енергії.

5. Важливо, **щоб окремі особи зменшили** свій вуглецевий слід шляхом усвідомленого вибору.

6. Вчені закликають, **щоб світові лідери вжили** негайних заходів щодо зміни клімату.

7. Важливо, **щоб громади розвивали** стійкість до екстремальних погодних явищ.

Замініть підрядні речення з "that" або "in order to" на конструкцію "for somebody to do something" та перекладіть їх.

EXAMPLE It's important *that* we reduce energy consumption. – It's important **for** us **to** reduce energy consumption."

We need to invest in research *in order* that scientists develop new technologies. -We need to invest in research *for* scientists **to** develop new technologies."

1. Governments need to implement stricter regulations **in order to** reduce greenhouse gas emissions.

2. We must invest in renewable energy sources **in order to** transition to a sustainable future.

3. International agreements are necessary **in order to** achieve global climate goals.

4. We need to invest in renewable energy **that** we can reduce our reliance on fossil fuels.

5. Scientists are developing new technologies **that** we can capture and store carbon dioxide.

6. Governments must implement stricter regulations **that** industries reduce their greenhouse gas emissions.

7. International agreements must be implemented swiftly **in order that** we can mitigate the most severe effects of global warming.

8. We need to invest heavily in renewable energy technologies **in order that** future generations inherit a sustainable planet.

Виконайте письмовий переклад Тексту А.

TEXT B

Передперекладацький аналіз тексту.

Learn the vocabulary:

<i>to assess the progress</i> – оцінювати прогрес /успіхи/результати <i>durable framework</i> – міцна основа <i>to enter into force</i> – набувати чинності <i>a legally binding international treaty</i>	<i>to mitigate</i> – зменшувати/пом'якшувати <i>pre-industrial levels*</i> – доіндустріальний рівень <i>to reach a breakthrough</i> – зробити прорив
--	---

– юридично зобов’язуючий міжнародний договір	resilience – стійкість
--	-------------------------------

***Pre-industrial levels** refer to the global atmospheric conditions, particularly concerning greenhouse gas (GHG) concentrations and global temperatures, that existed before the widespread impact of industrialisation.

Match the sentence halves. Translate into Ukrainian.

1. We need to assess the progress	a) the Earth’s temperature close to pre-industrial levels .
2. A durable framework	b) is a legally binding international treaty to stop climate change
3. The agreement	c) helps communities survive extreme weather.
4. The Paris Agreement	d) will enter into force when enough countries agree.
5. We need to find	e) a breakthrough in clean energy technology.
6. We want to keep	f) of countries in reducing pollution.
8. Scientists hope to reach	g) helps countries work together on climate change.
9. Building resilience	h) ways to mitigate the effects of rising sea levels.

Виконайте усний переклад тексту В.

TEXT B

The Paris Agreement

To tackle climate change and its negative impacts, world leaders at the UN Climate Change Conference (COP21) in Paris reached a breakthrough on 12 December 2015: the historic Paris Agreement.

The Agreement **sets long-term goals** to guide all nations to: substantially reduce global greenhouse gas emissions to hold global

temperature increase to well below 2°C above **pre-industrial levels**; periodically **assess** the collective **progress**; provide financing to developing countries **to mitigate** climate change, strengthen **resilience** and enhance abilities to adapt to climate impacts.

The Agreement is **a legally binding international treaty**. It **entered into force** on 4 November 2016. Today, 195 Parties have joined the Paris Agreement.

The Agreement includes commitments from all countries to reduce their emissions and work together to adapt to the impacts of climate change, and **calls on countries to strengthen** their commitments over time. The Agreement provides a pathway for developed nations to assist developing nations in their climate mitigation and adaptation efforts **while creating a** framework for the transparent **monitoring** and **reporting** of countries' climate goals.

The Paris Agreement provides **a durable framework** guiding the global effort for decades to come. It marks the beginning of a shift towards **a net-zero emissions** world.

TEXT C

Передперекладацький аналіз тексту.

1. Знайдіть проблемні одиниці в українському тексті, обдумайте варіант їх перекладу (підберіть відповідники або застосуйте трансформаційний переклад).
2. Виконайте усний переклад з аркушу тексту С.

Як діє Паризька угода?

Паризька угода передбачає п'ятирічний цикл кліматичних дій, що здійснюються країнами. Очікується, що кожні п'ять років кожна країна подаватиме оновлений національний план дій зі зміни клімату – так званий Національно-визначений внесок (НВВ) (Nationally determined contribution NDC).

У своїх НВВ країни повідомляють про заходи, які вони вживатимуть для скорочення викидів парникових газів, підвищення стійкості до наслідків підвищення температури щоб досягти цілей Паризької угоди.

У 2023 році на Конференції ООН з питань зміни клімату (COP28) (*Conference of the Parties of the UNFCCC*) відбулося перше «глобальне підбиття підсумків» світових зусиль у рамках Паризької угоди. Було прийнято рішення закликати уряди прискорити перехід від викопних видів палива до відновлюваних джерел енергії, таких як вітрова та сонячна енергія, в рамках наступного раунду зобов'язань щодо зміни клімату.

Щоб краще спрямувати зусилля на досягнення довгострокової мети, Паризька угода пропонує країнам сформулювати і представити довгострокові стратегії.

Операційні деталі практичної реалізації Паризької угоди були узгоджені на Конференції ООН зі зміни клімату (COP24) в Катовіце, Польща, в грудні 2018 року, в документі, який в розмовній мові називають «Паризьким зводом правил», і—остаточно затверджені на COP26 в Глазго, Шотландія, в листопаді 2021 року.

3. Give your opinion on the following quotes:

- “We do not inherit the land from our ancestors, we borrow it from our children.” (Antoine de Saint-Exupéry)
- “Ecology is long-term economics.” (David Brower)
- “Climate change is a reality that concerns us all, let’s act now.” – (Barack Obama)
- “Nature does nothing in vain.” (Aristotle)
- “The Earth does not belong to us, we belong to the Earth.” (Chief Seattle)

4. Indicate whether the following statements are true or false.

Explain your answer.

1. Burning unlimited amounts of fossil fuels has no impact on the Earth’s temperature or atmosphere.
2. Deforestation actually helps the planet by clearing space for more human development and reducing excess tree "litter."
3. The hole in the ozone layer repairs itself faster when we use more CFCs.
4. Melting polar ice caps will lower sea levels, creating more land for people to live on.

5. Plastic waste in the ocean biodegrades quickly and poses no threat to marine life.

6. Climate change is solely caused by natural volcanic eruptions and has nothing to do with human activities.

7. Endangered species are not really in danger; their populations are secretly thriving in hidden locations.

8. Recycling materials like aluminum and paper is a waste of time and resources.

9. The Earth's climate has never changed before in its history.

10. Planting trees increases air pollution because they release carbon dioxide.

TEXT D

Read the text. Then complete the following tasks.

1. State the main idea in one sentence using the phrase "The main point of the text is that..."

2. List 3-4 key points discussed in the text using the phrases "Firstly," "Secondly," "Furthermore," "Finally,"

3. Paraphrase the following sentences from the text using the phrases "According to the text," або "The text states that".

"Сторони зупинилися врешті на сумі у 300 мільярдів на рік..."

"Можливість такої співпраці була зафіксована у статті 6 Паризької кліматичної угоди ще у 2015 році."

4. Describe why there were delays in the negotiations at COP29, using the phrase "This happened because..."

"Переговори навколо нової фінансової цілі були настільки складними, що затрималися на 33 години пізніше запланованого закриття конференції..."

5. Express your opinion on whether the amount of funding accepted is sufficient by using the phrase "In my opinion," and justify it in simple sentences.

Make a written summary of the text.

Що вирішили на COP29 і чому це важливо для України?¹⁴

З 11 до 22 листопада 2024 в Азербайджані відбулася 29-та Конференція сторін конвенції ООН з питань зміни клімату (COP29). Делегації 198 сторін нарешті ухвалили рішення, над яким сперечалися роками.

Однією з основних тем цього річних перемовин було кліматичне фінансування. У контексті кліматичних перемовин це питання великою мірою спирається на ідею кліматичної справедливості. Історично склалося, що розвинені країни так званої Глобальної Півночі відповідальні за 92% викидів парникових газів, що спричиняють кліматичну кризу. Ці країни досягли свого нинішнього рівня розвитку завдяки інтенсивній індустріалізації, що супроводжувалася значними викидами.

Водночас внесок бідніших країн Глобального Півдня до нинішньої кризи не такий суттєвий, та саме вони часто відчують більш сильний вплив її наслідків. І цим країнам бракує фінансів не лише аби втілювати заходи, що скорочуватимуть викиди парникових газів, а й щоби бути стійкими до кліматичних лих та долати їх наслідки для себе.

Зважаючи на ці виклики, у 2009 році розвинені країни домовилися спільно виділяти 100 млрд доларів на рік для фінансування кліматичних дій у бідніших країнах. З наступного 2025 року ця ціль, якої вдалося досягти лише у 2022, мала би стати більш амбітною.

Переговори навколо нової фінансової цілі були настільки складними, що затрималися на 33 години пізніше запланованого закриття конференції, а в останній день окремі найбільш вразливі, зокрема, і острівні держави взагалі на якийсь час залишили залу засідання, заявивши, що ніхто не хоче брати їхню думку до уваги.

Сторони зупинилися врешті на сумі у 300 мільярдів на рік, яка хоч і більша за попередню мету у 100 мільярдів, утім усе ще недостатня для ефективного стримування кризи, що посилюється. На фінальній сесії представники Індії, Малаві, Болівії, Нігерії,

¹⁴ <https://ecoaction.org.ua/300-mlrd-na-klimat-cop29.html>

Куби висловили своє розчарування із затвердженою сумою і підходами до того, звідки і як буде формуватися фонд.

Що стосується України, то в рамках міжнародної кліматичної політики ми не входимо чітко ні до списку тих, хто може отримувати таке фінансування, ні до тих, хто зобов'язані робити внески до спільної «скарбнички». Тож на фінансове становище нашої країни це рішення мало вплине у короткостроковій перспективі. В той же час, наша держава може отримувати кліматичне фінансування в рамках на двосторонній основі.

Інше суперечливе рішення, яке нарешті вдалося вирішити на цьогорічному COP, – це ринкові механізми міжнародної співпраці для скорочення викидів. Можливість такої співпраці була зафіксована у статті 6 Паризької кліматичної угоди ще у 2015 році. Стаття 6 передбачає ринкові та неринкові механізми співпраці країн. До других можна відносити передачу технологій, надання технічної чи фінансової допомоги. А от у випадку ринкових механізмів йдеться про передачу так званих одиниць скорочення викидів або продаж сертифікованих скорочень викидів.

Обидва види ринкових інструментів завжди характеризувалися значними викликами у процесі реалізації та, відповідно, потребували ретельного управління, аби торгівля вуглецевими одиницями як явище сьогоdnішніх реалій дійсно сприяла реальному скороченню викидів вуглецю.

Врешті книгу правил ухвалили у 2018 році на COP24 в Катовіце без пояснень щодо Статті 6.

Цьогоріч на COP29 загальні правила для виконання статті 6 нарешті ухвалили. Стосовно деяких параграфів домовленості досягли вже у перший день конференції, зокрема по статті 6.4, яка визначає принципи функціонування вуглецевих ринків.

У ньому йдеться про методології для підрахунку скорочення викидів та стандарти щодо поглиначів вуглецю. Однак чітко не було визначено що ж таке поглинач (removal) і чи включає це поняття природоорієнтовані рішення чи технологічні рішення також.

Це можуть бути, такі проєкти як технології видалення вуглецю з атмосфери (Carbon dioxide removal) чи геоінженерія, що передбачає масштабні втручання у природні екосистеми. Важливо, що саме екосистеми є найефективнішим рішенням для поглинання надлишкового вуглецю з атмосфери і вони потребують відновлення та збереження, а не додаткового втручання, що може спричинити шкоду.

Тож чи приведе таке довгоочікуване рішення до реальних змін та покращення міжнародної співпраці для боротьби зі зміною клімату – поки невідомо.

TOPIC V. AGRICULTURE

Learn the vocabulary:

to meet the food needs - задовольняти потреби у харчуванні biodiversity - біорізноманіття crop diversity - різноманітність культур animal welfare - добробут тварин crop production - рослинництво polyculture - /сільськогосподарська/ полікультура soil quality - якість ґрунту chemical pesticides and fertilizers - хімічні пестициди та добрива crop rotation - сівозміна pest control - боротьба зі шкідниками	poultry - домашня птиця freshwater resources - ресурси прісної води water waste - відходи води groundwater - ґрунтові води agrochemical runoff - агрохімічний стік surface irrigation - поверхневий полив tillage - обробка ґрунту no-till methods - методи нульової обробки ґрунту airborne drift - повітряне навіювання buffer plants - буферні (захисні) рослини
---	--

Fill in the blanks with the appropriate word from the box:

- _____ is frequently more labour-intensive than industrial monoculture.
- Farms were able _____ of an increasing human population.
- Polyculture _____ can _____ the _____ need for _____ and generally improves soil quality.
- A loss of crop diversity, numerous _____ concerns, and human health risks.
- Sustainable agriculture actively endeavors to protect and support _____.
- Avian influenza can be transmitted from wildbirds to _____ farms and vice versa.
- Methods of reducing _____ can involve improving waters to rage practices to prevent evaporation losses.

8. Sustainable agriculture also seeks to address the contamination of surface water and_____.

9. Large-scale agriculture of ten produces pollutants, such as_____and pathogen-laden animal waste.

10. Farmers can reduce the frequency and intensity of_____or practice no-till methods.

Передперекладацький аналіз тексту:

1. Визначте тип тексту (інформаційний, інформаційно-аналітичний, суспільно-політичний, художній).
2. Яку інформацію намагається донести автор? (повідомити важливі нові відомості/ створити у читача бажане емоційне ставлення до переданої інформації / спонукати до якихось конкретних дій / викликати певну реакцію тощо).
3. Випишіть образні вирази.
4. Чи є у тексті багатозначні дієслова / іменники / прикметники? Запропонуйте свій перекладацький відповідник.
5. Як би ви оцінили граматичну складність цього тексту (синтаксичні конструкції, емпатичні звороти, неособові форми дієслова, приміром, Gerund, Participle I, Participle II тощо).

TEXT A

SUSTAINABLE AGRICULTURE

Sustainable agriculture, a system of **farming** that strives to provide the resources necessary for present human populations while conserving the planet's ability to sustain future generations.

In the wake of World War II, the nature of agriculture both intensified, **with more** product harvested per unit area, and extensified, **with farms** taking up a larger area. Subsequently, fewer and larger farms were able **to meet the food needs** of an increasing **human population**, constituting a dramatic shift from the numerous smaller farms of the past. Despite its **efficiency**, modern industrial agriculture has a number of drawbacks, including the **degradation of ecosystems** and the related **biodiversity** loss, a loss of **crop diversity**, numerous **animal welfare** concerns, and human health risks. Sustainable agriculture seeks to address these issues and prioritizes

“planetary health,” the idea that the stability of the planet determines human well-being. Its basic tenets include promoting socioeconomic equity, earning profit, and maintaining **ecosystem** health. Because modern agriculture has played a substantial role in precipitating **a mass extinction of plant and animal species** on Earth, sustainable agriculture actively endeavors to protect and support biodiversity.

Crop production

Sustainable agriculture emphasizes planting **diverse crops**, including heirloom plants, which are often suited to a region’s particular climate. **Rather than** relying on a single crop in industrial **monoculture**, sustainable agriculture advocates the use of **polyculture**, in which multiple crops are grown together. Although polyculture is frequently more **labour-intensive** than industrial monoculture, polyculture can reduce the need for chemical **pesticides** and **fertilizers** and generally improves **soil quality**. Similarly, **crop rotation** can help preserve soil productivity and **lessen the need for agricultural chemicals** for fertilization and **pest control**. The use of **nitrogen-fixing cover crops**, **smother crops**, and **green manures** can help restore soils and reduce erosion. **Composting** crop residues and other agricultural wastes helps recycle **nutrients** back to the farmland.

Animal agriculture

Animal agriculture is a key area that sustainable agriculture seeks to reform. **Livestock production** is responsible for a large proportion of the **greenhouse gases** driving **anthropogenic global warming**. Sustainably managing **manure** and **implementing animal feed** additives can reduce the emissions of methane, a potent greenhouse gas.

Other methods of improving animal agriculture’s sustainability focus on maintaining **livestock** health. Intensive animal agriculture can spur health crises. For example, diseases including Nipah virus and **swine flu** have **emerged** from crowded factory farms. **Avian influenza** can be transmitted from wild birds to poultry farms and vice versa, and the disease has been **responsible for** the culling of millions

of chickens and other poultry worldwide. Reducing **animal crowding** and increasing farm hygiene standards are sustainable agriculture measures that reduce the planetary health risks of **cultivating** livestock. On smaller-scale farms, animal and crop production are often combined to form interconnected systems that reduce waste.

Water pollution and conservation

Water conservation is a major facet of sustainable agriculture. Globally, about 70 percent of all available **freshwater resources** are used for agriculture. Methods of reducing **water waste** can involve improving **water storage practices** to prevent **evaporation** losses and seepage and planting **drought-resistant crops** or crops that are appropriate for the climate. Many agricultural areas **rely on** simple flooding, or **surface irrigation**, as the principle means of irrigation. However, flooding often inundates fields with more water than crops require, and significant amounts of water are lost to evaporation or during transportation from the water source. Some sustainable farmers **seek to implement** reduced-volume irrigation, which provides slow streams of water to meet the water needs of specific crops while **lessening water waste**.

Sustainable agriculture also **seeks to address** the **contamination** of surface water and **groundwater**. Large-scale agriculture often produces pollutants, such as **agrochemical runoff** and pathogen-laden animal **waste**, that seep into bodies of water and damage the surrounding **environment**, affecting both wildlife and humans. Soil **erosion** also **degrades** water quality, and the loss of productive topsoil reduces **crop yields** and the total land available for agriculture. To reduce these impacts, farmers can reduce the frequency and intensity **of tillage** or practice no-till methods. Organic or **synthetic fertilizers** and pesticides should be applied only sparingly and during dry conditions to minimize runoff; the judicious use of agricultural chemicals can minimize **air pollution** caused by **airborne drift**.

Some farmers use **buffer plants** near waterways to absorb polluting nutrients before they can leach into bodies of water.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ Й СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(1) POLYSEMY. Робота з багатозначністю (варіантні/множинні й оказіональні відповідники)

1. Розглянемо варіанти значення дієслова *to degrade*.
2. Перекладіть речення у правій колонці, спираючись на наведені значення виділеного дієслова.
3. Зверніть увагу на етимологію дієслова *to degrade*:
(late Middle English) from Old French *degrader*, from ecclesiastical Latin *degradare*, from *de-* 'down, away from' + Latin *gradus* 'step or grade'.

1. to degrade somebody: to show or treat somebody in a way that makes them seem not worth any respect or not worth taking seriously 2. to degrade something (<i>specialist</i>): to make something become worse, especially in quality 3. to change or make something change to a simpler chemical form	1. <i>This poster is offensive and degrades women.</i> 2. <i>Important natural habitats have been degraded by development.</i> 3. <i>degrade (into something) The esters then degrade into harmless sugars and fatty acids.</i> 4. <i>degrade something. The bacteria will degrade hydrocarbons.</i>
--	--

4. Дослідіть семантичний об'єм виділених слів у словнику; з'ясуйте в якому значенні вони вжиті у фрагментах, запропонуйте переклад.

WASTE_n

- I hate unnecessary waste.
- It seems such *a waste* to throw good food away.

- I hate to see good food *go to waste* (= be thrown away).
- *waste of something*. The report is critical of the department's *waste of resources*.
- What *a waste* of paper!

TO EMERGE _v

- The swimmer *emerged* from the lake.
- He *emerged* from the shadows.
- The management team *emerged* from its planning meetings with ambitious goals for the year.
- She finally *emerged* from her room at noon.

YIELD _n

- a high crop *yield*
- a reduction in milk *yield*
- This will give *a yield* of 10% on your investment.

TO PROVIDE _v

- The exhibition *provides an opportunity* for local artists to show their work.
- She did not *provide any evidence* to substantiate the claims.
- The hospital has a commitment *to provide* the best possible medical care.
- Please answer questions in the space *provided*.
- Refreshments *will be provided*.

SHIFT _n

- This policy change represented a profound *shift*.
- One result was a gradual *shift* of emphasis in educational policy.
- The disease may have spread because of demographic *shifts* from rural to urban living.
- He found *a shift* towards the blue end of the spectrum.

(2) Provide definitions.

Instruction: for each word find a proper generalizing word like in example.

Example: **Sustainable agriculture**, a system of **farming** that strives to provide the resources necessary for present human populations.

Animal welfare is...

Industrial monoculture is...

Ecosystem health is...

Polyculture is more...

Diverse crops are often suited...
fertilizers...

Chemical pesticides and

(3) Practice using dependent prepositions:

focus on	responsible for	loss of	emerged from	combined to
rely on	transportation from		caused by	

1. Livestock production is _____ a large proportion of the greenhouse gases driving anthropogenic global warming.

2. Other methods of improving animal agriculture's sustainability _____ maintaining livestock health.

3. Diseases including Nipah virus and swine flu have _____ crowded factory farms.

4. Animal and crop production are often _____ form interconnected systems that reduce waste.

5. Many agricultural areas _____ simple flooding, or surface irrigation.

6. Significant amounts of water are lost to evaporation or during _____ the water source.

7. Soil erosion also degrades water quality, and the _____ productive topsoil reduces crop yields.

8. Agricultural chemicals can minimize air pollution _____ airborne drift.

(4) FORECASTING. Predict the continuation of these sentences about agriculture:

1. Some farmers use buffer plants near waterways to absorb...

2. Soil erosion also degrades....

3. Organic or synthetic fertilizers and pesticides should be applied....

4. Flooding often inundates fields with more water...
5. Water conservation is a major facet of...
6. On smaller-scale farms, animal and crop production...
7. Avian influenza can be transmitted from...
8. Diseases including Nipah virus and swine flu have emerged from...
9. Other methods of improving animal agriculture's sustainability focus on...
10. Crop rotation can help preserve...

(5) PARAPHRASING:

Перепразування може відбуватися наступним чином:

Option 1 : Substitute synonyms for key words and phrases:

to meet the food needs/ *satisfy food needs*, **biodiversity** loss/ *erosion of biodiversity*, **animal welfare**/ humane treatment of animals.

Option 2: Change the word order (e.g. Passive vs Active Voice, etc.)

Sustainable agriculture emphasizes planting **diverse crops** - *Planting diverse crops is emphasized by sustainable agriculture.*

Think how you can replace the words in bold with their synonyms. Then paraphrase these sentences:

- o Subsequently, fewer and larger farms were able **to meet the food needs** of an increasing **human population**, constituting a dramatic shift from the numerous smaller farms of the past.
- o Because modern agriculture has played a substantial role in precipitating a **mass extinction of plant and animal species** on Earth, sustainable agriculture actively endeavors to protect and support biodiversity.
- o Similarly, **crop rotation** can help preserve soil productivity and **lessen the need for agricultural chemicals** for fertilization and **pest control**.

- **Livestock production** is responsible for a large proportion of the **greenhouse gases** driving **anthropogenic global warming**.
- Soil **erosion** also **degrades** water quality, and the loss of productive topsoil reduces **crop yields** and the total land available for agriculture.

◦

Paraphrase these sentences by changing the word order, active or passive voice etc.

- Some farmers use **buffer plants** near waterways to absorb polluting nutrients before they can leach into bodies of water.
- Soil **erosion** also **degrades** water quality, and the loss of productive topsoil reduces **crop yields** and the total land available for agriculture.
- Some sustainable farmers **seek to implement** reduced-volume irrigation.
- Methods of reducing **water waste** can involve improving **water storage practices** to prevent **evaporation** losses.
- **Livestock production** is responsible for a large proportion of the **greenhouse gases** driving **anthropogenic global warming**.

(6) CRITICAL THINKING

Try to find the Ukrainian equivalents of English proverbs

- What the farmer does not be familiar with he doesn't eat.
- Farmers are individuals too
- There is no better fertilizer than the farmer's foot.
- The farmer should be expansive than his land.
- The foot of the farmer fertilizes the field.
- Strengths and giant muscles do not make a farmer.
- A hive of bees in May is worth a load of hay.
- A lawsuit is a fruit-tree planted in a lawyer's garden.
- A lazy man's farm is the breeding ground for snakes.

Передперекладацький аналіз тексту

1. Знайдіть проблемні одиниці в українському тексті, обдумайте варіант їх перекладу.
2. Виконайте усний переклад з аркушу тексту В.

ТЕХТ В**АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ**

Сучасний стан агропромислового комплексу України характеризується складною взаємодією між прагненням до високої продуктивності та зростаючим тиском на природні ресурси. У сфері використання ґрунтів спостерігається інтенсивне землеробство, часто з монокультурним вирощуванням, що призводить до виснаження ґрунтової родючості, втрати гумусу та погіршення структури ґрунту. Недостатнє дотримання сівозміни та неправильна обробка ґрунту сприяють розвитку ерозійних процесів, особливо на схилах.

Ризики для лісів залишаються значною проблемою. Незаконні вирубки, хоча їх масштаби, можливо, дещо зменшилися, все ще завдають непоправної шкоди лісовим екосистемам, призводячи до втрати біорізноманіття, деградації водоохоронних та ґрунтозахисних функцій лісів. Зміни клімату, зокрема посухи та збільшення кількості шкідників, також створюють додаткові загрози для лісових насаджень.

Використання пестицидів та добрив в агропромисловості залишається інтенсивним. Хоча існують тенденції до більш зваженого та цільового застосування агрохімікатів, неконтрольоване або надмірне їх використання призводить до забруднення ґрунтів, водних джерел та негативно впливає на здоров'я людини та біорізноманіття, зокрема на популяції комах-запилювачів.

Text C

1. Одним словом / словосполученням висловіть головну тему кожного абзацу.
2. Закресліть зайву/надлишкову інформацію.
3. Виконайте реферативний переклад тексту.

Проблеми сільського господарства

Проблема вирубування лісів тісно пов'язана з розширенням сільськогосподарських угідь, особливо в минулому. Хоча нові масштабні розчистки лісів під рілля зараз менш поширені, фрагментація лісових масивів через інфраструктурні проєкти та інші види діяльності продовжує негативно впливати на екосистеми.

Осушення територій, яке активно проводилося в минулому столітті, призвело до зміни гідрологічного режиму значних площ, втрати цінних водно-болотних угідь та посилило ризики опустелювання. Хоча нові масштабні проєкти з осушення зараз не реалізуються, наслідки попередніх меліоративних робіт все ще відчуються.

У комплексі ці фактори сприяють утворенню новітніх пустель на окремих територіях України, особливо в південних та східних регіонах, які потерпають від посух, вітрової ерозії та деградації ґрунтів. Зміни клімату лише посилюють ці негативні тенденції, роблячи проблему опустелювання дедалі актуальнішою.

Загалом, сучасний стан агропромисловості України вимагає переходу до більш сталого та екологічно відповідального ведення сільського господарства, збереження лісових ресурсів та відновлення порушених екосистем для забезпечення продовольчої безпеки та збереження природного багатства країни для майбутніх поколінь.

Зникнення бджіл, цих невтомних трудівниць природи, перетворилося на тривожну глобальну проблему, що кидає тінь

на майбутнє нашого сільського господарства та продовольчої безпеки. Особливо гостро це питання постає у контексті промислово корисних фруктових дерев, чиє рясне плодоношення безпосередньо залежить від ефективного запилення.

Бджоли, завдяки своїй унікальній біології та поведінці, є одними з найважливіших запилювачів для багатьох видів фруктових культур: яблунь, груш, черешень, слив, абрикос та багатьох інших. Перелітаючи з квітки на квітку у пошуках нектару та пилку, вони ненавмисно переносять пилок, необхідний для запліднення та подальшого формування плодів. Без цієї природної послуги врожайність фруктових садів різко падає, а якість плодів погіршується. Причини скорочення популяції бджіл є комплексними та взаємопов'язаними. Серед основних факторів виділяють:

- * Втрата та фрагментація природних середовищ існування: Розширення сільськогосподарських угідь, забудова територій та вирубування лісів призводять до зникнення різноманітних квітучих рослин, які є джерелом харчування для бджіл.

- * Використання пестицидів та інших агрохімікатів: Деякі хімічні речовини, що застосовуються в сільському господарстві для боротьби зі шкідниками та хворобами, можуть бути токсичними для бджіл, викликаючи їх загибель або ослаблення імунітету.

- * Хвороби та паразити: Вароатоз, нозематоз та інші захворювання, а також такі паразити, як кліщ Варроа, завдають значної шкоди бджолиним сім'ям, послаблюючи їх та призводячи до загибелі.

- * Зміни клімату: Нестабільні погодні умови, екстремальні температури та зміни в режимі цвітіння рослин можуть порушувати природні цикли бджіл та їхню взаємодію з квітами.

- * Монокультурне сільське господарство: Вирощування великих площ однієї культури обмежує різноманітність харчування бджіл, роблячи їх більш вразливими до хвороб та стресів.

Наслідки зникнення бджіл як запилювачів промислово корисних фруктових дерев можуть бути катастрофічними. Зменшення врожайності призведе до зростання цін на фрукти, зниження доходів фермерів та потенційного дефіциту важливих поживних речовин у раціоні людини. Крім того, це матиме негативний вплив на біорізноманіття, оскільки багато інших рослин також залежать від запилення бджолами.

Розв'язання цієї глобальної проблеми потребує комплексного підходу та спільних зусиль на різних рівнях: від урядів та наукових установ до фермерів та кожного окремого громадянина. Впровадження екологічно безпечних методів ведення сільського господарства, збереження та відновлення природних середовищ існування бджіл, обмеження використання шкідливих пестицидів, проведення наукових досліджень та підвищення обізнаності суспільства є ключовими кроками на шляху до збереження цих незамінних запилювачів та забезпечення продовольчої безпеки майбутніх поколінь.

Learn the vocabulary (Text D).

Agricultural crops	Сільськогосподарські культури
зернові, зернобобові, кормові, олійні, ефіроолійні, технічні, овочеві, лікарські, квіткові, плодові, ягідні рослини, картопля, цукровий буряк, виноград.	cereals, legumes, fodder, oilseeds, essential oil, industrial, vegetable, medicinal, flower, fruit, berry plants, potatoes, sugar beets, grapes.
Зернові культури	Grain crops
пшениця, жито, рис, овес, ячмінь, кукурудза, сорго, просо, гречка	wheat, rye, rice, oats, barley, corn, sorghum, millet, buckwheat

Зернобобові культури	Legumes
квасоля, горох, спаржева квасоля	beans, peas, asparagus beans
Кормові культури	Forage crops
кукурудза, соняшник	corn, sunflower
сіно, сінаж, силос, трав'яне борошно	hay, haylage, silage, grass meal
кормовий буряк, турнепс, бруква, морква	fodder beets, turnips, rutabagas, carrots
кормові баштанні культури (гарбуз, кабачок, кавун)	forage melon crops (pumpkin, zucchini, watermelon)
Олійні культури	Oilseeds
тверді масла (пальми, какао, воскове дерево)	solid oils (palms, cocoa, wax tree)
рідкі масла (маслина, тунг, трав'янисті рослини)	liquid oils (olive, tung, herbaceous plants)
ефіроолійні рослини (коріандр, кмин, аніс, цитрусові, гвоздикове дерево, лаврове дерево, коричне дерево, імбир, евкаліпти, камфорне дерево, м'ята, петрушка, чебрець, розмарин, рута)	essential oil plants (coriander, cumin, anise, citrus, clove tree, laurel tree, cinnamon tree, ginger, eucalyptus, camphor tree, mint, parsley, thyme, rosemary, rue)
насіння прядильних культур (бавовник, льон-довгунець, конопля)	seeds of spinning crops (cotton, long flax, hemp)
плоди горіхоплідних (волоський горіх, мигдаль, кедрова сосна)	nuts (walnut, almond, pine)
Технічні культури	Industrial crops
прядильні, луб'яні, олійні, цукроноси, фарбувальні рослини, каучуконоси.	spinning, bast, oil, sugar, dye plants, rubber

Овочі	Vegetables
бульбоплоди - топінамбур (земляна груша), батат, картопля	tuberous vegetables - Jerusalem artichoke (earthen pear), sweet potato, potato
коренеплоди - морква, буряк, ріпа, бруква, редька, редиска, петрушка, пастернак, селера, хрін	root vegetables - carrots, beets, turnips, rutabagas, radishes, radishes, parsley, parsnips, celery, horseradish
капустяні - капуста білокачанна, червонокачанна, савойська, брюссельська, кольорова, кольрабі, броколі	brassicas - white cabbage, red cabbage, Savoy cabbage, Brussels sprouts, cauliflower, kohlrabi, broccoli
пряні - кріп, естрагон, чабер, базилік, майоран	spices - dill, tarragon, savory, basil, marjoram
гарбузові - гарбуз, кабачок, огірок, патисон	pumpkins - pumpkin, zucchini, cucumber, squash
бобові - горох, боби	legumes - peas, beans
зернові - цукрова кукурудза	grains - sweet corn
десертні - артишок, спаржа, ревінь	desserts - artichoke, asparagus, rhubarb
Квіткові рослини	Flowering plants
Багаторічні квіти: тюльпани, півонії, гладіолуси, лілії, флокси, іриси, дельфініум, люпин, мак багаторічний	Perennials flowers: tulips, peonies, gladioli, lilies, phloxes, irises, delphinium, lupine, perennial poppy
Дворічні квіти: братки (віола), турецька гвоздика, незабудка альпійська, маргаритка, дзвіночок (кампанула)	Biennial flowers: pansies (viola), Turkish carnation, alpine forget-me-not, daisy, bellflower (campanula)

Text D

Read the text, divide it into sections, discuss each section in small groups and present the results in the form of an interview.

AGRICULTURAL CROPS

Agricultural crops are plants cultivated for the purpose of obtaining food, technical raw materials and feed for livestock. Agricultural crops include cereals, legumes, fodder, oilseeds, essential oil, industrial, vegetable, medicinal, flower, fruit, berry plants, potatoes, sugar beets, grapes.

Cereal crops are the most important group of cultivated plants that produce grain, the main food product for humans, raw materials for many industries, and feed for farm animals. Cereal crops are divided into bread crops and legumes. Most bread crops (wheat, rye, rice, oats, barley, corn, sorghum, millet, buckwheat). Legumes (cereal legumes, in cooking - simply legumes) are a group of certain plants of the order Legumes, cultivated for their fruits, which are food products.

Forage crops are agricultural crops grown for animal feed. Forage crops include perennial and annual forage grasses (for pasture and green summer forage, green mass for hay, haylage, silage, grass meal), silage crops (corn, sunflower, etc.), forage root crops (fodder beets, turnips, rutabagas, carrots), forage melon crops (pumpkin, zucchini, watermelon).

Oilseeds are plants grown to produce fatty oils. They include annual and perennial plants from different families: Asteraceae - sunflower, safflower; legumes - soybean, peanut; labiates - perilla, lalemansia; olives - olive; cruciferous - rapeseed, mustard, safflower, etc. Some of them are tropical trees (coconut, oil palm, cocoa, tung); others are herbaceous plants grown in countries with a temperate climate (soybean, sunflower, rapeseed, oil flax, etc.).

Most oil crops accumulate fatty oil in seeds and fruits, some, such as chufa, in tubers. Among them are plants that produce solid oils (palms, cocoa, wax tree) and liquid oils (olive, tung, herbaceous

plants). In addition to oil crops, raw materials for the oil and fat industry are seeds of spinning crops (cotton, long flax, hemp), some essential oil plants (coriander, cumin, anise), and nuts (walnut, almond, pine). Fatty oil is also obtained from the germs of corn and wheat seeds, from peach and apricot seeds (kernel oil), etc.

In world agriculture, soybeans, peanuts, sunflowers, olives, rapeseed, sesame, and castor oil are of primary importance. Essential oil plants - plants that contain in special cells (essential oil ducts) or in glandular hairs fragrant essential oils - volatile compounds practically insoluble in water. They are complex mixtures of various organic compounds: terpenes, alcohols, aldehydes, ketones. These plants began to be called essential oils in the 19th century, when industrial quantities of odorous substances began to be obtained from them - primarily essential oils. They have been used for more than one millennium. Cleopatra used aromatic rubbings from fragrant herbs. Avicenna valued mint as a means of combating cardiovascular diseases. The ability to produce fragrant oils has been noted in more than 3,000 species of plants belonging to the families Umbelliferae, Asclepiadaceae, and Rutaceae, but about 200 species are of industrial importance worldwide.

The largest amount of essential oils is found in flowers and fruits, less in leaves, stems and underground organs. Most essential oil plants - up to 44% of all species - grow in the tropics and subtropics (citrus, clove tree, laurel tree, cinnamon tree, ginger). There are industrial plantations of these crops. In the middle lane, mainly herbaceous essential oil plants are cultivated and collected in the wild - coriander, sage, basil, cumin, anise, patchouli, dill, calamus. The most valuable oils are contained in essential oil plants of the Ginger, Sandalwood, Laurel, Rose, Geranium, and Rutaceae families.

Essential oil plants are used in perfumery (rose, jasmine, lavender oils), in soapmaking, confectionery, pharmaceutical, alcohol and food industries (flavoring spices and flavorings). Essential oil

plants include a large number of medicinal plants - eucalyptus, camphor tree, mint, parsley, thyme, rosemary, rue.

Industrial crops are plants grown by humans to obtain industrial raw materials. For example, potatoes, rice or corn can be grown as starch crops (including for further processing into alcohol), as well as as vegetables, and corn and rice - as grains. Grain crops can be grown as fodder crops, etc. The following types of industrial crops are often distinguished: spinning, bast, oil, sugar, dye plants, rubber.

Vegetable is a culinary term that refers to the edible part (e.g., fruit or tuber) of a plant. Botanically, vegetables are the edible parts of herbaceous plants. The culinary term "vegetable" can be applied to edible fruits, which botanically are berries and fruits. Vegetables are divided into the following groups:

Tuberous vegetables - Jerusalem artichoke (earthen pear), sweet potato, potato;

Root vegetables - carrots, beets, turnips, rutabagas, radishes, radishes, parsley, parsnips, celery, horseradish;

Brassicas - white cabbage, red cabbage, Savoy cabbage, Brussels sprouts, cauliflower, kohlrabi, broccoli.

Spices - dill, tarragon, savory, basil, marjoram;

Pumpkins - pumpkin, zucchini, cucumber, squash;

Legumes - peas, beans;

Grains - sweet corn;

Desserts - artichoke, asparagus, rhubarb.

Medicinal plants are a large group of plants, the organs or parts of which are raw materials for obtaining funds that are used in folk, medical or veterinary practice for therapeutic or prophylactic purposes. Medicinal plants are most widely represented in folk medicine.

At the beginning of the 21st century, calamus, aloe, lingonberry, comfrey, St. John's wort, calendula, callisia, cranberry, raspberry, coltsfoot, mint, sea buckthorn, plantain, chamomile, licorice, yarrow, sage, rose hips and many others are widely used as medicinal plants.

As everyone knows, the range of flowering plants is quite large and diverse, which allows, with the appropriate selection, to have flowers in the open ground continuously. Some of the species that have the most valuable decorative and biological qualities are the main ones, prevailing in the range, others are secondary.

According to their biological characteristics, all flowering plants are divided into three groups: perennials, biennials and annuals. Perennial flowers should prevail in flower gardens due to their high decorativeness and lower labor and time costs for growing and caring for them. As a rule, perennials are propagated vegetatively - by dividing the bush, rhizome, cuttings, tubers, bulbs, and so on, which makes it possible to preserve their varietal qualities. Some perennials (delphinium, lupine, oriental poppy) are also propagated by seeds. However, in order to preserve varietal qualities, isolation between varieties should be observed. The main types of perennials in the middle zone are tulips, peonies, gladioli, lilies, phloxes, irises, delphinium, lupine, perennial poppy and others. Biennial flowers - pansies (viola), Turkish carnation, alpine forget-me-not, daisy, bellflower (campanula) - bloom profusely the second year after sowing seeds, mainly in spring and in the first half of summer.

Translate the text below into Ukrainian with a special focus on sentences containing Participle I, Participle II, Gerund, Complex Subject, Complex Object.

The sun beat down on the vast fields, the air thick with the scent of **ripening wheat**. Farmers were busy, their tractors **humming** across the land. **Having planted** corn earlier in the season, they were now focused on the upcoming barley harvest. They considered **the weather to be improving**, hoping for a dry spell.

The golden expanse of the fields shimmered under the intense summer sun, the air saturated with the sweet, earthy aroma of **ripening wheat**, a promise of the harvest to come. Farmers, their faces **weathered** by years of working the land, were diligently

occupied, the rhythmic drone of their tractors **humming** a constant tune as they moved across the vast acreage. **Having planted** corn in the rich soil during the spring months, their current focus was sharply turned towards the imminent barley harvest, a crucial time for their livelihoods. They considered **the weather to be finally improving**, their hopes pinned on a sustained period of dry weather to ensure a successful gathering of the grains.

Growing soybeans demands a meticulous understanding of soil composition and careful management practices throughout their development. Many in the agricultural community believe **modern technology to be an indispensable tool** for significantly maximizing the yields of vital oilseed crops such as sunflowers and rapeseed, contributing greatly to the nation's economy. On our visit to the local farm, we saw **workers carefully tending** the delicate young tomato plants sheltered within the controlled environment of the greenhouses, ensuring their healthy growth. **Recognizing** the importance of a diverse agricultural landscape, the government is actively encouraging **farmers diversifying** their production beyond traditional staples, including the cultivation of nutritious oats and even some innovative experimental plots dedicated to growing quinoa.

One of the persistent and significant challenges facing farmers is **combating pests relentlessly destroying** valuable potato crops, threatening food security and economic stability. In response, agricultural scientists are continuously developing new, more resilient varieties of essential grains like rice, aiming to minimize losses and enhance productivity. **Being harvested** now, under the warm sunshine, are the early and succulent crops of strawberries, their vibrant red a welcome sight after the long winter. Agricultural experts confidently expect **the overall yield of apples to be remarkably high** this year, thanks to favorable weather conditions during the blossoming season. Furthermore, **managing irrigation** systems effectively is absolutely crucial for the robust and successful growth of sugar beets, especially during the drier summer months.

Overall, the agricultural sector remains a fundamentally dynamic and evolving one, constantly adapting to the pressures of climate change, technological advancements, and market demands, ranging from the time-honored practice of **cultivating traditional crops** like hardy rye to the exciting exploration and adoption of novel and potentially profitable crops. The dedication and hard work of the farmers, combined with scientific innovation, are essential for **ensuring** a sustainable and prosperous future for agriculture.

Complete the following phrases to make sentences:

1. Ripening wheat
2. Growing soybeans
3. Recognizing the importance of
4. Combating pests
5. Managing irrigation systems
6. Cultivating traditional crops
7. Recognizing the importance of a diverse agricultural landscape

TOPIC VI. CURRENT GLOBAL CHALLENGES

Learn the vocabulary:

spawning - ті, що ширяться handheld - портативний crucial - вирішальний to feed – годувати, заживлювати, завантажувати to power - жити overwhelmingly – переважно, неймовірно rare earth mining - видобуток рідкоземельних елементів	to end up somewhere - опинитися десь drill rig - бурова установка shopping bonanza - святковий шопінг (or розпродажний бум) generated - згенерований rainforest - тропічний ліс endemic - ендемічний not infrequently – доволі часто printed circuit boards - друковані плати
---	--

Practice using the topic vocabulary. Fill in the blanks with the appropriate word or word combination from the box:

Global Challenges: A Call for Action

Humanity faces numerous global challenges that are becoming increasingly _____. One pressing issue is ensuring we can adequately _____ a growing population, which requires sustainable agricultural practices. Our modern lives also demand vast amounts of energy, with much of it still derived from sources that contribute to climate change; finding cleaner ways _____ our world is vital.

The production of electronic devices, for example, relies heavily on _____ for materials used in components like _____. These processes often have significant environmental impacts, affecting fragile ecosystems like the Amazon _____ where unique _____ species are found.

The sheer volume of electronic waste _____ globally is _____ concerning. These discarded items _____ in landfills, posing long-term environmental threats. It is _____ that we see the consequences of unsustainable consumption patterns, highlighting the urgent need for better recycling and resource management.

Передперекладацький аналіз тексту:

1. Визначте тип тексту (інформаційний, науковий, суспільно-політичний, художній).
2. Чому видобуток корисних копалин є брудною справою?
3. Чи є у тексті багатозначні дієслова / іменники / прикметники? Запропонуйте свій перекладацький відповідник.
4. Випишіть з тексту назви приладів та технічного обладнання.
5. Які лексичні одиниці демонструють оцінку автора процесів видобутку мінералів? Чи ця оцінка позитивна, чи негативна ?
6. Дізнайтеся, хто така Ерін Брокович.

5. Warming-up speaking: What comes to mind when you hear "Black Friday"? Is it excitement, stress, or something else? Why do you think Black Friday has become such a massive global event, even in countries far from its origin? Do you believe the discounts offered on Black Friday truly represent significant savings, or is there more at play? Beyond the immediate purchase, what are the broader impacts – environmental, social, or economic – when millions of people around the world buy so much on a single day?

Text A**THE TRUE COST OF BLACK FRIDAY**

If you're one of the millions of Americans aiming to score a new cell phone, **cordless** drill, or other gadget this Black Friday or Cyber Monday, you might want to consider the real costs of that **sale-priced gizmo**. That's because the metals contained in the consumer electronics we all use are **spawning** massive environmental damage, enriching warlords, and even killing people.

Different gadgets are made of different materials, of course, including plastic and glass. But from iPhones to **handheld** vacuums to electric toothbrushes, today's cordless consumer electronics typically include three **crucial** metallic components: a battery, a charging cable, and a magnet. The raw materials for these components are often sourced **in troubling ways**.

The lithium-ion batteries that **power** most electronics are made with lithium (of course), nickel, and cobalt. One of the world's biggest sources of lithium is Chile's Atacama desert, where the mines are sucking up so much underground water that many scientists and Indigenous people fear they are drying out the delicate ecosystem. Lagoons that **are home** to rare flamingos; vegetation **that feeds** goats, sheep, and guanacos; and **a way of life followed** by Indigenous Atacameño communities for thousands of years may all be in danger.

On the other side of the world, Indonesia has in recent years become the top supplier of raw nickel. To clear land for new mines and related infrastructure, more than 20,000 acres of **rainforest** have been wiped out in just one of the archipelago nation's many islands. Mine waste including hexavalent chromium—the same cancer-causing toxin that **Erin Brockovich famously campaigned against**—has polluted streams and waterways. **Once dug up**, the nickel ore is processed in huge industrial facilities, which belch out air pollution and devour energy, most of which comes **from carbon-spewing coal-fired plants**.

More than two-thirds of all the world's cobalt comes from the Democratic Republic of Congo, a nation beset by recurring civil wars, **endemic** corruption, and crushing poverty. The worst of the DRC's mines are straight out of a nightmare. Men wearing nothing but shorts, T-shirts, and flip-flops, with flashlights strapped to their heads, spend their days in **cramped** underground tunnels, chipping out cobalt with hand tools. **Not infrequently**, the tunnels collapse, burying men alive. Perhaps most disturbingly, the DRC's cobalt workers include thousands of children. "Children are required to routinely carry sacks of **ore** that weigh more than they do," wrote a team of European researchers who visited dozens of mines. The children are also often beaten and whipped by security guards. Some are as young as seven years old.

Then there are the charging cables that **feed electricity** into our devices' lithium-ion batteries. Those cables almost all contain **copper**,

as do other common electronics components, such as **printed circuit boards** and internal wiring. Copper is mined in many parts of the world, and **it's rarely a pretty process**. From the western U.S. to South America to Central Africa, copper mining has left colossal pits full of toxic waste and **fouled** enormous swathes of land and waterways. The red metal often sparks violence, too. In Peru, police in recent years have killed protestors in clashes over copper mines. In Pakistan's Balochistan province, struggles over copper resources are fueling an armed separatist movement. In South Africa, armed gangs steal copper **in bulk** to sell to recyclers, occasionally killing those who interfere.

We rarely see the third metallic components: **Neodymium-based "permanent magnets"** that make cordless drills spin and cell phones vibrate, and produce sound in headphones and laptop speakers. China **overwhelmingly** dominates the production of rare earths, a category of metals that includes neodymium. They have such a lock that when Beijing briefly cut off supplies to Japan in 2010 over a territorial dispute, it sent **shockwaves** through the global economy. The main **rare earth mining area** in China is one of the most polluted places on Earth. China also imports **ever-growing** quantities of rare earths from Myanmar, where **brutal militias** extract it from jungled mountainsides with boatloads of toxic chemicals.

All of that is on top of the colossal carbon emissions **generated** by metal mining of all sorts. Mines require fleets of **drill rigs**, trucks, **diggers**, and other heavy machinery, **energy hogs** that account for as much as seven percent of the world's annual greenhouse gases. The consequences of our electronics addiction are bad enough without Black Friday. The annual **shopping bonanza** continues **to see** sales growth, as consumers drop hundreds or even thousands of dollars. And research suggests most of these purchases **end up** in landfills or the incinerator. In the U.S., fewer than one in five dead cell phones are recycled each year.

What can we do to cut these **ugly costs**? Consider buying used or refurbished electronics, to help reduce demand for virgin metals. And help pressure manufacturers to use more recycled materials. They're starting to pay attention: this year's phones from both Apple and Samsung use record amounts of recycled cobalt and neodymium. But the most impactful thing we can do as consumers is simple: Resist **the siren song** of sales, and don't buy so many gadgets. That may be the best deal of all.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ І СТИЛІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(1) Polysemy. Робота з багатозначністю (варіантні/множинні та оказіональні відповідники).

(1.1) Дослідіть семантичний об'єм дієслів, наведених нижче. У якому значенні вони вжиті у наступних реченнях? Зверніться до перекладного словника та підберіть українські варіантні відповідники для наступних виділених одиниць

TO FEED.:

1. Then there are the charging cables that *feed electricity* into our devices' lithium-ion batteries.
2. She forgets to feed her cat.
3. The computer *feeds data* into the system.
4. This generator *feeds electricity* to the entire building.
5. The rumors seemed to *feed on the uncertainty*.
6. His work *feeds his passion* for creativity.
7. Please *feed the papers into the printer*.
8. The cows *feed on the lush green grass*.
9. The machine *feeds metal sheets* into the press.
10. We need to *feed some new data* into the project system.
11. The fireplace *feeds on wood*.

TO POWER.

1. In industries, a pressure vessel often contains gas *for powering machinery*.
2. Farmers benefit from a solar battery for *powering irrigation systems*.
3. The story of lithium is a story of our planet's struggle: how to *power a sustainable future* and not use massive amounts of resources
4. The energy sector is vital for *powering homes* and businesses across the country.
5. During our picnic, the generator's pull start proved essential for *powering the lights*.

TO DRIVE

1. The urgent need to slow down climate change increasingly *drives global investment towards* renewable energy technologies.
2. The fight for short-term profits often *drives the continued exploitation* of limited fossil fuel reserves.
3. A growing awareness of environmental degradation *drives many nations to seek* sustainable resource management solutions.
4. However, geopolitical instability can *drive resource-rich nations to prioritize national interests* over global cooperation.
5. Unfortunately, economic pressures can *drive industries to ignore environmental regulations*, resulting in lasting damage.
6. When it comes to the future, the global community faces a crucial decision. The constant appetite for lithium, *driven* by the move to electric vehicles, pushes us to look for a balance between technological progress and environmental responsibility.
7. However, mining this vital resource presents a complex global challenge. Corporations, *driven* by the global demand, extract lithium and this process requires a massive amount of energy and water. Besides, the environmental impact is dramatic: contaminated water ways, ruined landscapes, and the displacement of indigenous

communities who have lived in harmony with the delicate ecosystem for generations.

TO DEGRADE.

1. Acid rain continues *to degrade the quality of topsoil*, impacting ecosystem health.

2. Exposure to harsh environmental conditions can *degrade the structural stability of building materials*, leading to costly repairs.

3. The constant friction and stress on mechanical parts will inevitably *degrade the performance of machines* over time.

4. UV radiation can *degrade the chemical composition* of plastics, causing them to become brittle and release harmful microplastics into the environment.

5. A weak Wi-Fi signal can *degrade the streaming quality of the video*.

6. His comments were meant to *degrade her* in front of her colleagues.

7. The old documents had started to *degrade*, making them difficult to read.

8. Certain pesticides can *degrade into less harmful substances* over time.

9. He was *degraded from captain to lieutenant* for insubordination.

10. Such harsh punishments can *degrade human dignity*.

11. The reality show was criticized for scenes that *degraded its participants*, forcing them into embarrassing situations for entertainment.

12. Some comedic sketches or dramatic scenes can *degrade entire groups* by relying on harmful stereotypes, perpetuating negative perceptions.

TO GENERATE

1. The solar panels installed on the roof efficiently *generate electricity*, reducing our dependence on fossil fuels.
2. Creative brainstorming sessions often *generate innovative solutions* to previously challenging organizational problems.
3. The author's vivid descriptions of the landscape *generate a powerful sense of place for the reader*.
4. The new marketing campaign aims *to generate increased brand awareness* among the target audience.
5. The website's interactive features *generate personalized content* based on user preferences and browsing history.
6. The new environmental project will *generate 1500 jobs* in the area.

(1.2) Підберіть англійські відповідники до розглянутих багатозначних дієслів:

1. Потужні комп'ютери можуть *генерувати* складні моделі за лічені секунди.
2. Сильний вітер *ганяє* вітрильники морем.
3. На цій фабриці *створюється* багато відходів, які потрібно переробляти.
4. Креативність та інновації *підштовхують* розвиток сучасних технологій.
5. Фермери щодня *годують* худобу на своїх полях.
6. Здорова дієта *дає* нашому тілу енергію на весь день.
7. Економічні фактори часто *стимулюють* глобальні політичні рішення.
8. Вода з річки може *заживити* невелику гідроелектростанцію.
9. Ефективні команди часто *генерують* найкращі ідеї для нових проєктів.

10. Надія на краще майбутнє *піднімає* дух багатьох людей у важкі часи.
11. Він завжди намагається *годувати* бездомних тварин, яких зустрічає.
12. Органічні добрива *живлять* ґрунт, роблячи його більш родючим.
13. Прагнення до знань *керує* науковцями у їхніх дослідженнях.
14. Надмірне використання хімікатів може *знижувати* якість сільськогосподарських земель.
15. Постійний стрес може *погіршити* ваше психічне здоров'я з часом.
16. Тертя між поверхнями *генерує* тепло.
17. Забруднення океану пластиком *знищує* морські екосистеми.
18. Цей двигун достатньо потужний, щоб *зрушити* з місця великий вантажний потяг.
19. Сонячні батареї *живлять* цей невеликий будинок у горах.
20. Без належного догляду старі будівлі починають швидко *руйнуватися*.

(2) ЧАСТОТНА ГАЗЕТНА ЛЕКСИКА.

(2.1) Зверніть увагу на частотні оцінні лексичні одиниці (**DISTURBING**, **MIND-BLOWING** та **OVERWHELMINGLY**), які створюють певний емоційно-експресивний тон напруги. Підшукайте для них українські відповідники.

1. The sudden increase in mistakes was *a disturbing number*, indicating a serious problem.

2. *The disturbing number of complaints* about the new policy caused the company to reconsider its decision.

3. Seeing the artwork up close was *a mind-blowing experience* for the gallery visitors.

4. He shared *a mind-blowing idea* that completely changed the project's direction.

5. She gave a *mind-blowing speech* that inspired many to take action.

6. *The disturbing number of students* failing the exam raised questions about the effectiveness of the teaching methods.

7. *The disturbing number of accidents* at that road area led to the installation of new traffic lights.

8. *The disturbing number of unsold tickets* suggested that the event might be canceled.

9. *The disturbing number of empty seats* in the theater made the performers feel uneasy.

10. Our experience with the broking company was *overwhelmingly positive* and satisfying.

11. The community response to lifting has been *overwhelmingly supportive* of businesses.

12. Feedback from the hands-on training sessions was *overwhelmingly positive* from the attendees.

(2.2) Зверніть увагу на семантику прислівника **INCREASINGLY**. Словник Cambridge тлумачить його як «*more often or to a greater degree*». Зверніть увагу на варіативність українських відповідників (дедалі частіше, усе більш і більш, ширше, сильніше, активніше та інші): Запропонуйте власний переклад:

1. Effective marketing campaigns *increasingly depend* on accurate data analytics for success.

2. Modern world is *increasingly reliant* on one specific, silvery element: lithium. Once extracted, lithium travels across oceans to become a battery and to power our increasing energy demand.

3. Young people are *increasingly using* social media to express their opinions.

4. Health literacy is a vital skill in today's *increasingly complex* medical environment.

5. The swift and *increasingly complex* social changes have altered the government's role substantially.

Запропонуйте переклад наступних фрагментів, звертаючи увагу на сполучуваність прислівника *increasingly* з різними частинами мови:

1. Будь-яка ідея використовується у *все більш складних* умовах доти, поки не стане причиною великої катастрофи...

2. Знайти пристойну роботу з хорошою оплатою *стає все складніше* в наш час.

3. Проживання в карпатських аутентичних хатах *стає все більш популярним* варіантом відпочинку влітку.

4. *Все більш популярними* стають онлайн зомбі-ігри .

5. Місця проживання дикої природи стають *все рідкіснішими* через урбанізацію та забруднення.

6. Спортивна індустрія *все частіше використовує* аналітику даних для покращення результатів спортсменів.

(3) COLLOCATIONS. Зверніть увагу, наступні іменники вжито з неозначеними артиклями. Дослідіть, яке значення вкладають носії англійської у ці фрази.

FOR A REASON

1. Obviously, such financial inflows into tanks are *made for a reason*.

2. All of them have their meaning and are written *for a reason*.

3. We wanted to share this article today with you *for a reason*.

4. I think everything *happens for a reason*, even the difficult moments.

PAY A PRICE/ COME AT A PRICE

1. For every shortcut you take in life, you might eventually have to *pay a price*.

2. Their good life *came at a price*, often sacrificing time with family for financial gain.

3. Few people are aware, however, that this *popularity came at a price*.

4. If we don't invest in renewable energy now, future generations will *pay a price*.

5. He achieved his dream of becoming a professional athlete, but he had to *pay a price* in terms of personal sacrifice and grueling training.

6. Nations that disregard international law often *pay a political or economic price* in the long run.

7. She managed to win the debate, but her aggressive tactics meant she *paid a price* in terms of public opinion.

8. Calling home from another country *comes at a price*.
However, there are ways to save on travel, if you use one of the following methods

9. Our veterans remind us that freedom is not free; it *comes at a price*.

Підберіть українські відповідники до розглянутих одиниць:

1. Зростання цін на нафту *не випадково* збігається з посиленою геополітичною напруженістю у ключових нафтовидобувних регіонах, відображаючи взаємозв'язок між політикою та економікою.

2. Перехід до відновлюваних джерел енергії відбувається *не просто так* – це стратегічний крок багатьох країн для забезпечення енергетичної безпеки та зменшення вуглецевих викидів.

3. Залежність Європи від російського газу обійшлася їй *за велику ціну*, змусивши шукати нові шляхи постачання та терміново розвивати альтернативні джерела.

4. Щоб зберегти природні ресурси для майбутніх поколінь, людству доведеться *заплатити високу ціну* у вигляді інвестицій в екологічно чисті технології та зміни споживчих звичок.

5. Рішення про створення стратегічних запасів сировини було прийнято *невипадково*, адже досвід минулих криз показав вразливість ланцюгів постачання.

6. Прагнення до енергетичної незалежності не приходить *просто так*; воно вимагає значних фінансових вливань та політичної волі для диверсифікації джерел і розвитку інновацій.

(4) Зверніть увагу на високу лексичну сполучуваність прикметника **AWARE** та потенціал його структурної деривації у прикладах нижче. Запропонуйте переклад:

1. Professionals are becoming increasingly *aware* of the importance of continuous learning to remain needed in a rapidly evolving job market.

2. The rise of automation is driving many workers to seek skills in areas less dependent on technological progress.

3. Companies must ensure their employees are *aware* of the changing nature of remote work and the associated expectations.

4. Government campaigns aim to *raise awareness* among consumers about the benefits of energy efficiency, encouraging them to adopt more sustainable practices.

5. Many citizens remain *unaware* of the true cost of their energy consumption, hindering efforts to promote conservation.

6. International organizations are working to *raise awareness* about the urgent need for investment in renewable energy sources to combat climate change and ensure future energy security.

7. Businesses that are *unaware* of global economic trends risk being left behind in a rapidly changing market.

8. Educational institutions are adapting curricula to cultivate an *awareness* of the digital skills needed for future employment.

9. It is crucial that young people are *aware* of the shifting demands of the workforce, including the need for adaptability.

10. An *awareness* of the importance of mental health and work-life balance is shaping new workplace policies.

Підберіть українські відповідники до розглянутих одиниць на основі прикметника **aware**:

1. Ми *усвідомлюємо* масштаби зусиль, які потрібно докласти, аби енергетична система України мала різноманітні джерела енергії.

2. Значна частина населення залишалася *непоінформованою* щодо реальних масштабів впливу світових цін на ресурси на їхні тарифи.

3. Міністр визнав, що на початку кризи *був не в курсі* всіх нюансів глобальних логістичних ланцюгів, що призвело до певних затримок.

4. Підвищення *поінформованості* громадян про важливість енергоефективності є ключовим для зменшення споживання ресурсів країни.

5. Деякі політики, на жаль, продовжують *не усвідомлювати* довгострокових наслідків непродуманих рішень у сфері природних ресурсів.

6. Лише тепер бізнес-спільнота починає повною мірою *усвідомлювати* потенціал української агропромисловості на світовому ринку.

7. Через те, що широка публіка була *непоінформованою*, дезінформація про "зелений" перехід швидко поширювалася.

8. Коли почалося різке зростання цін на паливо, багато хто *був не в курсі* першопричин, що лежали у площині геополітики.

9. Активна *поінформованість* щодо загроз зміни клімату спонукає Україну до прискореної інтеграції в європейський енергетичний простір.

10. Деякі експерти відмовлялися *усвідомлювати* швидкість, з якою глобальні економічні кризи можуть впливати на національну валюту.

(5) PARAPHRASING. Provide a paraphrased segment for the highlighted lexical units:

1. More than two-thirds of all the world's cobalt comes from the Democratic Republic of Congo, a nation beset by recurring civil wars, *endemic corruption*, and crushing poverty. The worst of the DRC's mines are straight out of a nightmare.

2. Men wearing nothing but shorts, T-shirts, and flip-flops, with flashlights strapped to their heads, spend their days in *cramped underground tunnels*, chipping out cobalt with hand tools.

3. Then there are the charging cables *that feed electricity into our devices' lithium-ion batteries*.

4. Copper is mined in many parts of the world, and *it's rarely a pretty process*. From the western U.S. to South America to Central Africa, copper mining has left colossal pits full of toxic waste and *fouled* enormous swathes of land and waterways.

5. The raw materials for these components *are often sourced in troubling ways*.

6. The annual *shopping bonanza* continues *to see* sales growth, as consumers drop hundreds or even thousands of dollars.

СТРУКТУРНО-СИНТАКСИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ

(6) Перед вами редуковане підрядне речення часу, за рахунок згортання синтаксичної структури воно є досить лаконічним та елегантним.

ПОРІВНЯЙТЕ

Once opened, the package Once it was opened, the package revealed a surprising.
revealed a surprising gift.

Ця структура дозволяє уникнути повторів і дозволяє ефективно використовувати дієприкметники. Потренуйтеся відтворювати речення з такою структурою в обох напрямках перекладу, використовуйте **«як тільки / щойно / коли / після того, як / щойно»**:

Once broken, trust is hard to restore. Once learned, a skill becomes a lifelong asset. Once bitten, twice shy. Once finished, the project was presented to the board. Once spoken, words cannot be taken back. Once planted, the seeds began to grow. Once cleaned, the car looked brand new. Once approved, the project can proceed immediately. Once opened, the package revealed a surprising gift. Once solved, the puzzle didn't seem so difficult.	Одразу після підписання, угоди почали працювати. Якщо чашка розбита, вона назавжди залишиться дефектною. Одразу після оголошення, знижки призвели до хаосу в крамницях. Як тільки ми впровадили нові економічні стратегії, вони почали змінювати ринкові умови. Як тільки міжнародна допомога була надана, вона знаходить шлях на найбільш постраждалих галузях промисловості.
--	---

(7) У наступних фрагментах дієприкметникові звороти з **PARTICIPLE I** or **PARTICIPLE II** надають додаткову інформацію, де дія відбувається паралельно з дією, вираженою присудком речення. Зверніть увагу на з'єднувальні елементи у перекладі:

EXAMPLE: Nations negotiated deals, **with** prices **changing** (**PARTICIPLE I**) daily and economies **becoming** more linked. - Нації укладали угоди, **при цьому** ціни **змінювалися** щоденно, а економіки ставали все більш взаємопов'язаними.

Resources were allocated carefully, **with** projects **funded** (**PARTICIPLE II**) selectively. - Ресурси розподілялися ретельно, а проекти **фінансувалися** вибірково.

1. Companies sought new materials, *with mines opening worldwide and supply chains stretching further.*

2. Energy demands rose, *with power plants burning more fuel and countries competing for resources.*

3. Agreements were signed cautiously, *with terms negotiated thoroughly and details considered closely.*

4. Industries were transformed significantly, *with methods modernized and workers trained newly.*

Перекладіть речення, звертаючи увагу на дієприкметникові звороти і характер зв'язку між частинами речення:

1. *Зі стрімким зростанням світового населення, стає міське планування стає ще більш критично важливим викликом для 21-го століття.*

2. *Міжнародна спільнота стикається зі складним вибором, коли численні нації конкурують за дедалі більш обмежені природні ресурси.*

3. *Прогрес у технологіях відновлюваної енергії дає проблиск надії, оскільки сонячна та вітрова енергія стають дедалі доступнішими та дешевшими у всьому світі.*

4. *Багато країн, що розвиваються, борються з постійною бідністю, коли значна частина їхнього населення не має доступу до базових потреб.*

5. *Зростання складних кіберзагроз вимагає постійної пильності, при тому, що злодії розробляють дедалі складніші методи для підриву систем безпеки.*

(8) Іноді буквальний переклад англійської персоніфікації може звучати **неприродно або кальковано** українською. Важливо, щоб переклад "звучав" як оригінальне українське речення.

Краще шукати дієслова, що передають сенс «відбуватися», "демонструвати", "характеризуватися", "фіксувати" або навіть "спостерігатися". Паралельно, підмет англійського речення має трансформуватися у обставину в українському:

EXAMPLE

The annual shopping bonanza continues to see sales growth, as consumers drop hundreds or even thousands of dollars.

Через щорічну шопінг-лихоманку продажі невинно зростають, тоді як споживачі витрачають сотні, а то й тисячі доларів.

Practice translating a few similar sentences, primarily using the verb "to see" in this personified manner:

1. *The global market continues to see* volatility amidst ongoing geopolitical tensions.
2. *After years of austerity, the national economy is finally beginning to see* signs of recovery.
3. *The proposed legislation will likely see* fierce debate in parliament before any vote.
4. *The developing world is set to see* a significant increase in renewable energy investment over the next decade.
5. *This political party has yet to see* a clear path to regaining public trust.
6. *The new trade agreement is expected to see* a boost in exports for several key industries.
7. *Historically, periods of rapid innovation often see* shifts in labor markets.

Перекладіть речення, звертаючи увагу на необхідність перетворення синтаксичної конструкції на персоніфіковану:

1. У найближчі десятиліття у світовій економіці *буде спостерігатися* посилення конкуренції за дефіцитні природні ресурси, особливо воду та рідкісноземельні метали.

2. Зростаюче населення планети *буде спостерігати* подальше збільшення глобального споживання енергії, що вимагатиме масштабних інвестицій у відновлювані джерела.

3. Майбутнє світової економіки *буде характеризуватися* значним перерозподілом виробничих потужностей та формуванням нових торговельних альянсів, що вплине на динаміку цін на сировину.

4. Зростання середнього класу в країнах, що розвиваються, призведе до того, що *буде спостерігатися* збільшення попиту на товари та послуги, створюючи нові виклики для сталого споживання.

5. На ринку нафти у короткостроковій перспективі *буде зафіксовано* коливання, спричинені геополітичною нестабільністю та змінами в політиці великих видобувних країн.

6. Перехід до циркулярної економіки *буде характеризуватися* не тільки зменшенням відходів, але й кардинальною зміною підходів до виробництва та споживання ресурсів на глобальному рівні.

(9) CRITICAL THINKING/ PRODUCTIVE SPEAKING

(9.1) Give you suggestion or argumentation why this can be wrong.

- If everyone buys new smartphones every year, it means that old models automatically become harmful to the environment.
- Indigenous communities suffer from deforestation because they do not have their own smartphones to communicate with the outside world.
- If we stop buying new consumer electronics, the economy will completely stop, and everyone will be left without a job.

- Mining is necessary for the production of electronics, so everyone who uses smartphones supports the suffering of indigenous communities.
- Indigenous communities should just move to cities to avoid suffering from deforestation, because this is progress.
- If we recycle old electronics, it will solve all the environmental problems associated with the consumer society.
- Indigenous communities suffer because they do not want to adapt to the modern world and use new technologies.
- All environmental problems will be solved if we simply replace all old appliances with new, energy-efficient ones.

(9.2) Try to explain why this can be funny. Recollect the stylistic functions of vocabulary with broad semantics.

- Why are wireless appliances bad at music? They don't know any cords.
- What do wind turbines think of renewable energy? They're big fans.
- What bank account does an LED lightbulb have? An energy saver.

At sight translation. Practice translating the following journalistic text, focusing on the evaluative vocabulary and energy terms:

Text B
UN WARNS OF ENVIRONMENTAL E-WASTE
CATASTROPHE

The United Nations has issued a stark warning to consumers worldwide. The volume of electronics we are throwing away is creating an "environmental catastrophe". We are **disposing of** record amounts of "e-waste". The UN defines electronics as anything with a **plug** or a battery, and often contains toxic chemicals and substances, such as **lead** and **mercury**. E-waste includes discarded cellphones,

refrigerators and e-cigarettes. The UN Global E-waste Monitor has reported that in 2022, the world generated a mind-blowing 62 million tons of e-waste. CNN said this waste could, "fill more than 1.5 million 40-ton trucks which, if placed bumper-to-bumper, could...wrap around the Equator".

Most e-waste comes from developed countries. A lot of it is sent to poorer countries for recycling. However, these countries **lack** the technology and resources to dispose of it **in a way that** minimizes environmental damage. The sheer volume of waste is creating a plethora of health problems. **Dumped** electronics are poisoning rivers and seas. A **disturbing** 58 tons of mercury entered the environment last year. Some of this enters the food chain. The UN blamed manufacturers for showing "a lack of duty of care" by **failing** to accept responsibility for what happens to their products. It also blamed consumers, saying, "it's just a few clicks" to buy electronics, but "it's far more difficult to dispose of them".

(10) Summarise the translation challenges from the previous part and provide translation of the following sentences:

1. *В умовах дедалі більшої конкуренції за владу, що підживлює зростаючі галузі промисловості, країни змушені забезпечувати доступ до зменшуваних природних ресурсів, і ця ситуація може призвести до геополітичної нестабільності.*

2. Багато ініціатив з міського планування розробляються для того, *щоб розробляти інноваційні рішення* для управління ресурсами, проте значна частина населення залишається *необізнаною* щодо довгострокових наслідків нестійкого споживання.

3. Зусилля, спрямовані на те, *щоб підвищити обізнаність* про відповідальне використання ресурсів, є критично важливими, оскільки попит на енергію *для живлення* наших технологічно розвинених суспільств продовжує зростати експоненціально.

4. Зростаюча прірва між багатими та бідними *дедалі більше* загрожує соціальній згуртованості та може *призвести до* зростання рівня злочинності та політичних заворушень.

5. Сталі економічні політики спрямовані на те, щоб *створювати можливості та стимулювати інклюзивне зростання*, проте системна нерівність часто є *наслідком* історичної несправедливості та нерівного доступу до влади.

6. У той час як міжнародні організації працюють над тим, щоб *нагодувати вразливі верстви населення та підвищити обізнаність* про першопричини бідності, брак розуміння часто залишає більш привілейованих *необізнаними* щодо щоденної боротьби, з якою стикаються мільярди людей.

7. Сучасний міський дизайн має приділяти *дедалі більше уваги* сталим технологіям, щоб *забезпечити ефективний громадський транспорт* та зводити зелені зони, які покращують якість життя мешканців.

8. Погано сплановане розростання міст може *спричинити* деградацію довкілля та соціальну ізоляцію, часто *призводячи до* збільшення навантаження на ресурси та зниження добробуту громади.

9. Архітектори та містобудівники стають *дедалі більш обізнаними* щодо необхідності залучення даних та відгуків громади до процесу проектування, щоб будувати справді придатні для життя та стійкі міські середовища, а також *підвищувати обізнаність* про вплив міської форми на суспільство.

10. Спалювання викопного палива продовжує *забезпечувати енергією* світові економіки, але також *призводить до* руйнівних наслідків зміни клімату.

11. Розробляються інноваційні технології для *живлення* моделей, які прогнозують екологічні зміни, проте масштаб проблеми вимагає значної зміни у світовій свідомості.

12. Багато людей залишаються *необізнаними* щодо взаємозв'язку екосистем, що ускладнює *підвищення обізнаності* про довгострокові наслідки деградації довкілля, яка зрештою може *спричинити* масову міграцію та дефіцит ресурсів.

13. Геополітична напруженість *дедалі більше* підживлюється конкуренцією за владу над стратегічними регіонами та контролем над життєво важливими ресурсами, часто *призводячи до* конфліктів та гуманітарних криз.

14. Зусилля, спрямовані на те, щоб *стимулювати* міжнародну співпрацю з питань безпеки, часто ускладнюються національними інтересами та браком довіри, залишаючи багато населення *дедалі більш незахищеним та необізнаним* щодо дипломатичних зусиль.

15. Заходи кібербезпеки є критично важливими для обробки величезних обсягів даних та захисту критичної інфраструктури, проте постійно еволюціонуючий характер загроз вимагає постійної пильності та проактивних стратегій для *підвищення обізнаності* про потенційні точки вразливості, які можуть *спричинити* нестабільність.

Text C

Передперекладацький аналіз тексту.

1. Знайдіть проблемні одиниці в українському тексті, обдумайте варіант їх перекладу (підберіть відповідники або застосуйте трансформаційний переклад).
2. Виконайте усний переклад тексту C.

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА

Глобальні проблеми людства — це комплекс зв'язків і відносин між державами і соціальними системами, суспільством і природою в планетарному масштабі, які зачіпають життєві інтереси народів всіх країн світу і можуть бути вирішені лише в результаті їх взаємодії.

Серед глобальних проблем зазвичай згадують політичні проблеми, природно-екологічні проблеми, соціально-економічні проблеми, наукові проблеми і демографічні.

Кожна з названих глобальних проблем **породжена** специфічними причинами, які зумовлені, з **одного боку**, особливостями розвитку продуктивних сил, географічним положенням країн, рівня прогресу техніки, природно-кліматичними умовами, **а з іншого боку**, — специфічною суспільною формою, особливостями розвитку відносин власності.

Демографічна проблема. Найбільш поширеною причиною загострення глобальних проблем є інтенсивне зростання народонаселення планети, або, так званий, демографічний бум, який до того ж супроводжується нерівномірністю зростання чисельності населення в різних країнах та регіонах, **причому** найвищий приріст населення спостерігається в країнах з низьким рівнем розвитку продуктивних сил.

Так, якщо темпи приросту населення в країнах, що розвиваються протягом ХХ ст. складав близько 2,5% в рік, то в розвинених країнах не перевищував 1%. Це стало причиною того, що в Африці, Азії і Латинській Америці близько 1 млрд. чол. Живуть в умовах абсолютної бідності, близько 250 млн. дітей хронічно **недоїдають**, а від голоду і недоїдання щорічно помирає майже 40 млн. чол.

Демографічний вибух спричиняє загострення таких глобальних проблем як продовольча, екологічна, сировинна, енергетична. Важливою причиною **загострення** глобальних проблем є низький рівень впровадження енергозберігаючих, а також екологічно чистих технологій.

Екологічна проблема. Важливою складовою глобальних проблем є екологічні, що проявляється у масовій вирубці лісів, знищенні річок, створенні штучних водосховищ, забрудненні шкідливими відходами прісної води. Щорічно у світі знищується

15 млн. га лісів, на одне посаджене дерево припадає 10 вирубаних.

Порівняно з початком XX ст. споживання прісної води зросло більше, ніж в 7 разів і у 90-х рр. складало майже 300 кубометрів в рік на людину. **Враховуючи**, що чверть людства відчуває **нестачу** прісної води, проблема забезпечення населення якісною питною водою висувається на перше місце. При цьому за даними Світової організації з охорони здоров'я (WHO), виникнення близько 80% різноманітних захворювань пов'язане зі споживанням неякісної питної води.

Безвідповідальне відношення людей до природи **спостерігається і у** втраті величезних масивів землі. За останні 100 років людство втратило 200 млн. кв. км землі, а на сьогодні щорічно втрачає близько 6-7 млн. га родючих земель.

З початку 70-х років розпочалася екологічна криза. Важливими ознаками цієї кризи є глобальні зміни клімату і виникнення парникового ефекту. В результаті безпрецедентних масштабів впливу людини на навколишнє середовище, виходу людської діяльності за межі планети у космічний простір, втягування у виробничий процес всіх складових біосфери (повітря, води, рослинного і тваринного світу) озоновий шар над планетою різко зменшується, що може призвести до всесвітнього потепління, танення льодовиків Арктики, затоплення більшої частини населених пунктів Землі, посилення ураганів інше.

Ще однією ознакою екологічної кризи є проблема відходів **внаслідок** виробничої діяльності людини. Значні відходи **накопичуються** у Світовому океані. Океанський планктон щорічно поглинає близько 50 млрд. т вуглекислого газу, значна частина якого осідає на дно. Цей процес суттєво впливає на зростання вмісту вуглекислого газу в атмосфері планети. Експорт отруйних речовин складає на сьогодні більше 3 млн. т. в рік.

Text D

Виконайте письмовий переклад тексту англійською мовою, звертаючи особливу увагу на позначені одиниці:

ЕЛЕКТРОННІ ВІДХОДИ: ГЛОБАЛЬНИЙ ВИКЛИК ДЛЯ ЛЮДСТВА І ПЛАНЕТИ

Відходи електронного та електричного обладнання стають **все більш значущою** екологічною проблемою в усьому світі. У 2022 році було утворено 62 млн т електронних відходів. До таких відходів належать мобільні телефони, холодильники, чайники, телевізори, електронні сигарети, іграшки, спортивні гаджети тощо.

Основна причина цього сміттевого «цунамі» — **шалений** споживчий попит на різні гаджети та іншу електроніку. Термін їх використання досить короткий, оскільки технології швидко змінюються, а ремонт виробниками у більшості випадків не передбачається. Продукт навмисне створюють **так**, щоб він через певний час став немодним і це давно доведений факт. **Очікується**, що у 2030 році за рік утвориться аж 82 млн тонн, тобто, на 33% більше, ніж у 2022 році.

Основна проблема в тому, що кількість електронного сміття зростає в п'ять разів швидше, ніж їх переробка. Лише менше чверті (22,3%) електронних відходів було зареєстровано як належно зібрані та перероблені у 2022 році.

Усі вони містять цінні **невідновлювані** ресурси. Але екологічно безпечна переробка викинутої електроніки — складна й дорога **справа**. Тому щороку на смітниках **опиняється** щонайменше 330 тонн золота.

«У тонні мобільних телефонів золота у 100 разів більше, ніж у тонні золотої руди», — зазначає Рюдігер Куер, директор програми ООН зі **стійкого розвитку**.

Окрім золота, сотні тонн срібла, міді та інших цінних компонентів також **потрапляють** на звалища. Серед них

і **рідкоземельні** метали: поки що завдяки переробці вдається вилучати лише 1% таких елементів.

За даними звіту Світового економічного форуму за 2022 рік, глобальна вартість електронного сміття становить 70 млрд доларів, що перевищує ВВП багатьох країн. А на сміттєзвалища викинули корисних елементів на суму орієнтовно 62 млрд дол.

За підрахунками Global E-waste Monitor, покращення **управління** електронними відходами може **дати** глобальний чистий (**net revenue**) прибуток близько 38 млрд. дол США.

Екологічні виклики

Але разом з цінними матеріалами на смітниках **опиняються** і мільйони тонн токсичних речовин: щороку викидається щонайменше 22 млн тонн матеріалів, що містять свинець, ртуть, кадмій і хром. Вони забруднюють довкілля і становлять серйозну **загрозу** для здоров'я людей.

Наприклад, свинець використовується в друкованих платах, ртуть — у ртутних лампах, кадмій — у деяких батареях, а бромовані антипірени застосовуються для зменшення горючості пластикових деталей. Ці речовини при неправильному поводженні можуть проникати в ґрунт та водоносні горизонти, **забруднюючи** їх.

Ефективне **управління** електронними відходами має ключове значення для зменшення екологічного впливу та економічних втрат від цього **швидкозростаючого** глобального виклику.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. \$300 млрд на клімат: що вирішили на COP29 і чому це важливо для України? Сайт Центр екологічних ініціатив [Електронний ресурс]. URL: <https://ecoaction.org.ua/300-mlrd-na-klimat-cop29.html>
2. Agronomist and Arable Farmer (AAF) magazine Website. [Електронний ресурс] URL: <http://www.aafarmer.co.uk>
3. Beiser V. The True Cost of Black Friday. News magazine [Електронний ресурс] URL: <https://time.com/7198911/black-friday-real-cost/>
4. Breaking News English Free, ready-to-use EFL / ESL lesson plans on the latest breaking news -in 7 levels. [Електронний ресурс] URL: <https://breakingnewsenglish.com/>
5. Cambridge Dictionary Online Dictionary [Електронний ресурс]. URL: <https://dictionary.cambridge.org>
6. Consumerism Encyclopaedia Britannica Money [Електронний ресурс] URL: <https://www.britannica.com/money/consumerism>
7. Erin Brokovich. Wikipedia Free encyclopedia t [Електронний ресурс] URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/Erin_Brockovich#:~:text=Erin%20Brockovich%20\(n%20e%20e%20Pattee;%20born,and%20Albert%20Finney%20as%20Masry.](https://en.wikipedia.org/wiki/Erin_Brockovich#:~:text=Erin%20Brockovich%20(n%20e%20e%20Pattee;%20born,and%20Albert%20Finney%20as%20Masry.)
8. Foley, M., Hall, D. Longman Advanced Learner's Grammar: A Self-Study Reference & Practice Book with Answers. Harlow, England: Longman, Pearson Education Limited, 2003. 384 p. ISBN 978-0582403833.
9. How a "Modern Lifestyle" Can Harm Your Health Essential health [Електронний ресурс] URL: <https://essentialhealth.health/how-a-modern-lifestyle-can-harm-your-health/>
10. Listen A Minute: Free printable handouts, downloads plus MP3 listening and quizzes. [Електронний ресурс] URL: <https://www.listenaminute.com/>

-
11. Longman Language Activator : The World's First Production Dictionary / Della Summers (editorial director). Harlow, England: Longman, 1993. 1632 p. ISBN 978-0582040922.
 12. Margaret A. Caudill-Slosberg Global Health: Current And Future Challenges. The Human Journey [Електронний ресурс] URL: https://humanjourney.us/health/global-health/current-and-future-challenges/?gad_source=1
 13. Merriam-Webster Online Dictionary [Електронний ресурс]. URL: <https://www.merriam-webster.com>
 14. Science society Web site of the American society of agronomy, Crop science of america, Soil science of America [Електронний ресурс] URL: https://www.sciencesocieties.org/?_gl=1%2A1q5js8n%2A_gcl_au%2AMjE1MDYyMzQ4LjE3NTA5NTE5NzI.
 15. The Future Of Edtech: How Technology Is Transforming Education XITE Create [Електронний ресурс] URL: <https://xite.ai/blogs/the-future-of-edtech-how-technology-is-transforming-education/>
 16. The future of work: preparing students for jobs that don't yet exist Team Workforce [Електронний ресурс] URL: <https://teamworkforce.org/the-future-of-work-preparing-students-for-jobs-that-dont-yet-exist/>
 17. The Paris Agreement United Nations Web Site [Електронний ресурс] URL: <https://www.un.org/en/climatechange/paris-agreement>
 18. Ukraine's Healthcare System Embraces Home-Visits To Improve Child Well-Being. UNICEF Ukraine [Електронний ресурс] URL: <https://www.unicef.org/ukraine/en/press-release/ukraines-healthcare-system-embraces-home-visits>
 19. What Is Climate Change? United Nations official website [Електронний ресурс]. URL: <https://www.un.org/en/climatechange/what-is-climate-change>
 20. Ведишева А. Work-life balance: розкіш чи необхідність? Сайт приватного акціонерного товариства «Страхова компанія

- «ТАС» [Електронний ресурс] URL: <https://taslife.com.ua/blog/work-life-balance-rozkish-chy-neobhidnist>
21. Вплив медіа на психічне здоров'я та самопочуття людей Інформаційно-аналітичний портал «ФАКТ». [Електронний ресурс] URL: <https://fact-news.com.ua/vpliv-media-na-suspilstvo-psixologichnij-analiz-i-naslidki>
22. Гуня Л.М. English for Students in Agronomy з англійської мови для студентів 3-4 курсу факультету агротехнологій та екології: навч. Посібник. Львів: Львівський НАУ, 2021. 193 с.
23. Електронні відходи: глобальний виклик для людства і планети. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України Вебсайт [Електронний ресурс] URL: <https://mepr.gov.ua/elektronni-vidhody-globalnyj-vyklyk-dlya-lyudstva-i-planety/>
24. Жилак В. Про професії, які зникнуть до 2030 року та навички, що допоможуть гарно заробляти найближчі 10 років Український освітній портал [Електронний ресурс] URL: <https://osvitanova.com.ua/posts/3468-vitalii-zhylak-pro-profesii-iaki-znyknut-do-2030-roku-ta-navychky-shcho-dopomozhut-harno-zarobliaty-naiblyzhchi-10-rokiv.amp>
25. Карабан В.І., Панасьєв О.М. Практика перекладу публіцистичних текстів (англо-укр. та укр.-англ. напрямки). Вінниця: Нова Книга, 2017. 368 с.
26. Копильна О.М. Практика реферативного перекладу: навч. посіб. Київ. Видавництво Ліра-К, 2019. 136с.
27. Мусієнко О. Професії, яких ще не існує або ким будуть працювати зумери в майбутньому? Інтернет-видання «Блог Imena.UA» [Електронний ресурс] URL: <https://www.imena.ua/blog/who-will-generation-z-work-with-in-the-future/amp/>
28. Сусол Л. О., Ходжикян Д. Р. Англійська мова для студентів аграрних закладів: навчальний посібник. Одеса, 2019.126 с.

29. Чому ми сміємося і як це впливає на наше здоров'я Веб-сайт
BBC Україна [Електронний ресурс] URL:
<https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c9dyn0w96zjo>

Навчальне видання

**РОМАНЮХА Марина Володимирівна
ВОРОНОВА Зоя Юріївна
ВАЛУЄВА Наталія Миколаївна та інші**

Англійська мова: сучасні контексти перекладу

Навчальний посібник

**Підписано до друку 22.09.2025. Формат 60×84 1/16
Папір друк. Друк — різнограф. Ум.-друк. арк. 8,72
Тираж — 300. Зам. № 47/25**

**Видавець і виготовлювач
Дніпровський державний технічний університет
51918, м. Кам'янське, вул. Дніпробудівська, 2**

**Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців серія ДК № 5399
від 26.07.2017 р.**